

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2024/1716

ze dne 19. června 2024,

ve kterém se stanoví pokyny pro výklad článků 5, 6 a 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791, pokud jde o spotřebu energie ve veřejném sektoru, renovaci veřejných budov a zadávání veřejných zakázek

(oznámeno pod číslem C(2024) 3744)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ⁽¹⁾ byl zaveden požadavek dosáhnout hlavního cíle v úsporách energie na úrovni Unie do roku 2030 ve výši nejméně 32,5 %.
- (2) Ve svých pokynech z roku 2013 k článku 5 – *Příkladná úloha budov veřejných subjektů* a k článku 6 – *Nakupování veřejnými subjekty* poskytla Komise členským státům instrukce pro provedení a uplatňování hlavních ustanovení směrnice 2012/27/EU týkajících se veřejného sektoru, a podpořila je tak při zavádění vhodných opatření, nástrojů a metodik, aby bylo možné plně využít jejich potenciál, pokud jde o úspory energie, a dosáhnout hlavního cíle v oblasti energetické účinnosti.
- (3) Dne 13. září 2023 byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ⁽²⁾. Jedná se o přepracování směrnice 2012/27/EU, přičemž některá její ustanovení zůstala nezměněná, ale zároveň byly zavedeny některé nové požadavky. Zejména byla významně zvýšena úroveň ambicí pro rok 2030, pokud jde o energetickou účinnost, rovněž co se týče veřejného sektoru.
- (4) Kapitola II směrnice (EU) 2023/1791, věnovaná příkladné úloze veřejného sektoru, je uznáním skutečnosti, že tento sektor by měl v oblasti energetické účinnosti jít příkladem. Článek 5 směrnice stanoví nové povinnosti v oblasti snižování spotřeby energie ve veřejném sektoru. Její článek 6 významně rozšiřuje rozsah povinnosti v oblasti renovace veřejných budov. Článek 7 o zadávání veřejných zakázek upravuje stávající a stanoví další povinnosti týkající se zohledňování energetické účinnosti při zadávání veřejných zakázek.
- (5) Členské státy jsou povinny uvést v účinnost právní a správní předpisy, kterými se provádějí články 5, 6 a 7 a příloha IV směrnice (EU) 2023/1791, do 11. října 2025.
- (6) Členské státy mohou samy rozhodnout, jakým způsobem provedou a splní požadavky týkající se příkladné úlohy veřejného sektoru, aby co nejlépe odpovídaly jejich vnitrostátním podmínkám. V této souvislosti je záhodno vykládat příslušná ustanovení směrnice (EU) 2023/1791 konzistentně, což by při přípravě vnitrostátních prováděcích opatření přispělo k jednotnému chápání směrnice (EU) 2023/1791 ve všech členských státech,

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/27/oj>).

⁽²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Členské státy by se při provádění článků 5, 6 a 7 a přílohy IV směrnice (EU) 2023/1791 do svých vnitrostátních právních předpisů měly řídit pokyny pro výklad uvedenými v příloze tohoto doporučení.

V Bruselu dne 19. června 2024.

Za Komisi
Kadri SIMSON
členka Komise

PŘÍLOHA

1. Úvod

Tyto pokyny poskytují členským státům návod, jak vykládat směrnici (EU) 2023/1791 při jejím provádění ve vnitrostátním právu. Zaměřuje se na články 5, 6 a 7 a přílohu IV směrnice (EU) 2023/1791.

Závazný výklad právních předpisů však spadá do výlučné pravomoci Soudního dvora Evropské unie.

2. Právní a politické souvislosti

Články 5, 6 a 7 směrnice (EU) 2023/1791 jsou úzce propojeny, neboť dosažení cílů v oblasti renovace budov podle článku 6 a dodržování požadavků na energetickou účinnost při zadávání veřejných zakázek má vliv na snížení konečné spotřeby energie, kterého musí veřejné subjekty dosáhnout v souladu s článkem 5.

Tyto tři články jsou rovněž propojeny s následujícími články směrnice (EU) 2023/1791:

- článkem 2 obsahujícím definice, včetně definice „veřejného subjektu“,
- článkem 24 o zmírnění energetické chudoby,
- čl. 29 odst. 4 o povinnosti členských států podporovat veřejné subjekty ve využívání smluv o energetických službách k překonání investičních překážek,
- článkem 30 o povinnosti členských států zajistit veřejné financování a přístup k vhodným finančním nástrojům,
- přílohou V směrnice (EU) 2023/1791, pokud jde o pravidlo, že opatření na podporu zvyšování energetické účinnosti ve veřejném sektoru podle článků 5 a 6 je možné započítat do plnění úspor energie požadovaných podle čl. 8 odst. 1, pokud splňují požadavky přílohy V směrnice (EU) 2023/1791.

Článek 6 rovněž souvisí se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1275⁽¹⁾ o energetické náročnosti budov (dále jen „směrnice EPBD“), zejména pokud jde o budovy s téměř nulovou spotřebou energie, budovy s nulovými emisemi, certifikáty energetické náročnosti, přehled fondu budov vypracovaný jako požadavek vnitrostátních plánů renovace budov, databázi energetické náročnosti budov a pasy pro renovaci budov. Článek 7 směrnice (EU) 2023/1791 souvisí se směrnicemi Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU⁽²⁾, 2014/24/EU⁽³⁾, 2014/25/EU⁽⁴⁾ a 2009/81/ES⁽⁵⁾, které stanoví rámec pro zadávání veřejných zakázek s cílem zajistit dodržování zásad, jako je spravedlivá hospodářská soutěž a dosažení co nejlepší hodnoty za peníze daňových poplatníků, přičemž článek 7 směrnice (EU) 2023/1791 stanoví zvláštní požadavky na nákup výrobků, služeb, budov a stavebních prací s vysokou energetickou účinností.

(1) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1275 ze dne 24. dubna 2024 o energetické náročnosti budov (přepřpracované znění) (Úř. věst. L, 2024/1275, 8.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>).

(2) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o udělování koncesí (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj>).

(3) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>).

(4) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>).

(5) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadávajícími orgány nebo zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnice 2004/17/ES a 2004/18/ES (Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>).

3. Definice veřejného subjektu ve směrnici (EU) 2023/1791

3.1. Obecně

Články 5 a 6 směrnice (EU) 2023/1791 se vztahují na veřejné subjekty, jak jsou definovány v jejím čl. 2 bodě 12: „veřejnými subjekty“ se rozumí celostátní, regionální nebo místní orgány a subjekty, které jsou přímo financovány a spravovány uvedenými orgány, avšak nejsou průmyslové ani obchodní povahy.

Naproti tomu článek 7 se vztahuje na veřejné zadavatele a zadavatele definované v čl. 2 bodech 14 a 15 směrnice (EU) 2023/1791, které zase odkazují na odpovídající definice obsažené v čl. 6 odst. 1 směrnice 2014/23/EU, čl. 2 odst. 1 bodě 1 směrnice 2014/24/EU, čl. 3 odst. 1 směrnice 2014/25/EU a v čl. 7 odst. 1 směrnice 2014/23/EU a čl. 4 odst. 1 směrnice 2014/25/EU.

Jako základní prvek portfolia politik, jejichž cílem je zajistit dosažení cílů stanovených v člancích 5 a 6 směrnice (EU) 2023/1791, by členské státy mohly zavést „mechanismus sdílení cílů“ mezi veřejnými subjekty, které musí společně jako skupina snížit svou konečnou spotřebu energie, aby společně dosáhly cíle členského státu. Způsob organizace sdílení cílů závisí především na právním a správním uspořádání každého členského státu.

3.2. Celostátní, regionální nebo místní orgány

Celostátní orgány

Celostátní orgány nejsou definovány ve směrnici (EU) 2023/1791 ani ve směrnici 2014/23/EU, směrnici 2014/24/EU nebo směrnici 2014/25/EU. Nicméně s ohledem na definici veřejných subjektů ve směrnici (EU) 2023/1791 a s ohledem na 33. bod odůvodnění směrnice (EU) 2023/1791, který uvádí, že „celostátní“, „regionální“ a „místní“ se vztahují k příslušné úrovni orgánů ve státní struktuře, lze celostátní orgány chápat jako rovnocenné s „ústřední“ úrovni státní správy nebo „státem“. Ústřední úroveň státní správy, která je ve federálních státech federální úroveň vlády, zahrnuje zejména ministerstva. ⁽⁶⁾

Evropský soudní dvůr (ESD) uvedl, že pojem „stát“ zahrnuje všechny orgány, které vykonávají zákonodárnou, výkonnou a soudní moc. ⁽⁷⁾ Příkladem orgánů, které jsou součástí státu (a jsou tedy celostátními orgány), jsou proto také parlamenty ⁽⁸⁾ a soudnictví ⁽⁹⁾.

Seznam ústředních orgánů státní správy v příloze I směrnice 2014/24/EU lze tedy chápat tak, že obsahuje veřejné zadavatele, kteří by spadali pod pojem „celostátní orgány“.

ESD dále upřesnil definici „státu“ ve věci *Beentjes*, kde bylo řečeno, že „stát“ zahrnuje přinejmenším subjekt, „jehož složení a funkce jsou stanoveny právními předpisy a který je závislý na orgánech, pokud jde o jmenování jeho členů, dodržování povinností vyplývajících z jeho opatření a financování zakázek, jejichž zadávání je jeho úkolem.“ ⁽¹⁰⁾ Tato definice byla následně upřesněna tak, aby zahrnovala pouze subjekty bez samostatné právní subjektivity ⁽¹¹⁾.

Regionální orgány

V souladu s čl. 2 odst. 2 směrnice 2014/24/EU „regionální orgány“ zahrnují orgány, jejichž demonstrativní výčet je uveden v rámci úrovně NUTS 1 a 2 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ⁽¹²⁾ o společné klasifikaci územních statistických jednotek. Ve federálních státech se podle Komise tato definice vztahuje na regionální úroveň státní správy (včetně spolkových zemí nebo provincií) a zejména na ministerstva těchto regionálních státních správ. ⁽¹³⁾

⁽⁶⁾ Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement* (Právo veřejných zakázek a zakázek na veřejné služby), svazek 1 (2014), s. 342.

⁽⁷⁾ C-323/96, *Komise v. Belgie*, ECLI:EU:C:1998:411, bod 27.

⁽⁸⁾ C-323/96, *Komise v. Belgie*, ECLI:EU:C:1998:411.

⁽⁹⁾ C-222/84, *Johnston v. Chief Constable*, ECLI:EU:C:1986:206.

⁽¹⁰⁾ C-31/87, *Gebroeder Beentjes BV v. Nizozemsko*, ECLI:EU:C:1988:422, bod 12.

⁽¹¹⁾ C-306/97, *Connemara Machine Turf v. Coillte Teoranta*, ECLI:EU:C:1998:623 a C-353/96, *Komise v. Irsko* (1998) ECLI:EU:C:1998:611.

⁽¹²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 26. května 2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS) (Úř. věst. L 154, 21.6.2003, s. 1), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1059/oj>.

⁽¹³⁾ Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement* (Právo veřejných zakázek a zakázek na veřejné služby), svazek 1 (2014), s. 342.

Místní orgány

V souladu s čl. 2 odst. 2 směrnice 2014/24/EU zahrnují „místní orgány“ všechny orgány správních jednotek úrovně NUTS 3 podle nařízení (ES) č. 1059/2003 o společné klasifikaci územních statistických jednotek a menších správních jednotek podle přílohy III téhož nařízení. Nazývají se také „místní správní jednotky“⁽¹⁴⁾. Podle Komise se tato definice vztahuje na místní nebo obecní úroveň státní správy, včetně obecných místních orgánů odpovědných za místní záležitosti.

3.3. Kritéria financování a správy

Obecně

Podle čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2023/1791 se „subjekty“ považují za „veřejné subjekty“ pouze tehdy, pokud jsou (mimo jiné) „přímo financovány a spravovány“⁽¹⁵⁾ celostátními, regionálními nebo místními orgány. Použití výrazu „a“ znamená, že musí být splněna obě kritéria, tj. „kritérium financování“ i „kritérium správy“, aby byl subjekt považován za „veřejný subjekt“.⁽¹⁶⁾

Subjekty

„Subjekty“ jsou vymezené organizace s právní subjektivitou. Právní subjektivita musí být posouzena na úrovni členských států. Obecně však lze předpokládat, že právnické osoby veřejnoprávní povahy (orgány, instituce, fondy) i soukromoprávní povahy (například obchodní společnosti, sdružení, soukromé nadace, družstva, evropské společnosti (SE), evropská hospodářská zájmová sdružení (EHZS)) jsou subjekty.

Kritérium správy

Na rozdíl od definice veřejnoprávních subjektů v čl. 2 odst. 1 bodě 4 směrnice 2014/24/EU a v něm stanovených kritériích závislosti se definice veřejných subjektů v čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2023/1791 týká pouze kritérií správy a financování, nikoli kritéria dohledu. V 35. bodě odůvodnění směrnice (EU) 2023/1791 je vysvětleno, že kritérium správy je splněno, pokud má vnitrostátní, regionální nebo místní orgán většinu při volbě vedení daného subjektu. Tato definice se liší od definice uvedené v čl. 2 odst. 1 bodě 4 směrnice 2014/24/EU, neboť

- i) neupravuje případ, kdy má jiný veřejný orgán většinu při volbě vedení daného subjektu; a
- ii) omezuje se na „vedení“ daného subjektu. Proto většina celostátního, regionálního nebo místního orgánu při volbě správní nebo dozorčí rady daného subjektu nevede k tomu, aby byl subjekt považován za veřejný subjekt.

V této souvislosti je třeba pojem „většina“ vykládat ve smyslu „více než polovina“. Na rozdíl od kritéria jmenování podle čl. 2 odst. 1 bodu 4 písm. c) směrnice 2014/24/EU však ke splnění kritéria správy nepostačují práva na nepřímé jmenování (například orgánem, který je sám většinově jmenován celostátním, regionálním nebo místním orgánem), neboť správa těmito orgány musí být přímá.

Kritérium financování

Financováním celostátním, regionálním nebo místním orgánem se rozumí poskytnutí finančních prostředků, které mohou zahrnovat (mimo jiné) platby, půjčky, granty, záruky, subvence nebo poskytnutí pracovníků a hmotných statků.

Financování orgány znamená, že zdroje poskytnuté dotyčným subjektům musí pocházet od veřejných orgánů. Pokud je naopak financování zajišťováno převážně prostřednictvím výběru poplatků (jako je tomu například u veřejnoprávních provozovatelů vysílání nebo fondů zdravotního pojištění) na základě příslušného ustanovení právního předpisu, a nikoliv tedy přímo od celostátních, regionálních nebo místních orgánů, nejedná se o financování veřejnými orgány, a kritérium financování podle čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2023/1791 by proto nebylo splněno. Totéž platí, pokud celostátní, regionální nebo místní orgány udělí příslušným subjektům právo vybírat příslušné poplatky samy.

⁽¹⁴⁾ Místní správní jednotky viz <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units/>

⁽¹⁵⁾ Zvýraznění doplněno.

⁽¹⁶⁾ Ve směrnicích o zadávání veřejných zakázek se jedná o alternativní kritéria.

V 35. bodě odůvodnění směrnice (EU) 2023/1791 je upřesněno kritérium financování uvedené v čl. 2 bodě 12 v tom smyslu, že je splněno pouze tehdy, je-li daný subjekt financován převážně z veřejných prostředků. Výraz „převážně financovaný“ lze vykládat ve smyslu „více než polovina“, tj. více než 50 %. Jakmile je tedy překročena hranice 50 %, je splněno kritérium financování podle čl. 2 bodu 12.

Žádná průmyslová ani obchodní povaha

V souladu se zněním čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2023/1791, podle něhož ve srovnání s definicí „veřejnoprávních subjektů“ ve směrnici o zadávání veřejných zakázek definice veřejných subjektů nevyžaduje, aby subjekty byly založeny za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu, aby se na ně tato definice vztahovala. Zkoumání neexistence průmyslové nebo obchodní povahy dotčených subjektů podle čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2023/1791 proto nemusí předcházet ověření, zda byly tyto subjekty založeny za zvláštním účelem spočívajícím v uspokojování potřeb obecného zájmu.

V souladu s judikaturou Evropského soudního dvora je třeba při posuzování, zda subjekt vykonává činnost průmyslové nebo obchodní povahy, zohlednit všechny právní a skutkové okolnosti, které převládají v době založení subjektu, a podmínky, kterým činnost subjektu podléhá.⁽¹⁷⁾ Obecněji řečeno, ESD rozhodl, že pokud subjekt působí v běžných tržních podmínkách, usiluje o dosažení zisku a nese ztráty spojené s výkonem své činnosti, je nepravděpodobné, že by činnosti, které vykonává, neměly průmyslovou nebo obchodní povahu.⁽¹⁸⁾ Z toho lze odvodit, že subjekt, který nevykonává činnosti „průmyslové ani obchodní povahy“, je v zásadě subjektem, který se neúčastní běžného obchodního života na příslušném trhu v konkurenci se soukromými hospodářskými subjekty za stejných podmínek (tj. v souladu se stejnými ekonomickými pravidly) a nenesé hospodářské riziko (včetně rizika platební neschopnosti) spojené s jeho činnostmi.

Zda takový subjekt například funguje zcela v podmínkách hospodářské soutěže, je třeba posuzovat nejen s ohledem na jeho cíle (včetně předmětu činnosti vymezeného ve stanovách nebo vnitřních předpisech), ale především také na základě objektivního posouzení konkrétního trhu. V tomto smyslu je zejména důležité, zda subjekt vykonává své úkoly v konkurenční situaci se soukromými společnostmi nebo společnostmi zaměřenými na cíle soukromého sektoru, nebo zda je alespoň do určité míry vyloučen z „konkurenční situace“ na trhu v důsledku zvláštního právního nebo faktického postavení.

Dalším znakem, který hovoří pro úkol „jiné než obchodní povahy“, je, že finanční ztráty nemá nést subjekt sám, ale je stanovena povinnost státu nést náklady, a to např. v zákoně nebo stanovách či jiných soukromoprávních smlouvách, nebo se jeví jako vysoce pravděpodobné, že je ponese stát – tento přístup se vztahuje např. na státní věznic⁽¹⁹⁾. Jinými slovy nelze činnost označit za obchodní, pokud neexistuje „finanční riziko“.

Dalšími argumenty ve prospěch existence „jiné než obchodní“ činnosti je pravděpodobnost, že celostátní, regionální nebo místní orgán podnikne kroky, aby zabránil nucené likvidaci subjektu, nebo že takový orgán podnikne kroky k „záchraně“ subjektu, místo aby jej nechal finančně padnout.⁽²⁰⁾

Pokud má subjekt vedle obchodních činností i jiné činnosti, jsou pro posouzení, zda je daný subjekt veřejným subjektem, rozhodující tyto jiné než obchodní činnosti, i když je většina jeho činností obchodní povahy.⁽²¹⁾ To platí i v případech, kdy jsou obchodní činnosti subjektu jasně odděleny od jeho jiných než obchodních činností.

Veřejné subjekty v judikatuře

Při zavádění definice veřejných subjektů do praxe a jako možné vodítko pro stanovení orgánů a subjektů, které spadají do oblasti působnosti definice v čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2023/1791, mohou členské státy použít seznam ústředních orgánů státní správy – které jsou „celostátními orgány“ ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2023/1791 – v příloze I směrnice 2014/24/EU.

⁽¹⁷⁾ Viz např. C-567/15, LitSpecMet, ECLI:EU:C:2017:736, bod 43 a C-393/06, Ing. Aigner (2008), ECLI:EU:C:2008:213.

⁽¹⁸⁾ Viz např. C-567/15, LitSpecMet, ECLI:EU:C:2017:736, bod 44.

⁽¹⁹⁾ C-283/00, Komise v. Španělsko, ECLI:EU:C:2003:544.

⁽²⁰⁾ C-18/01, Korhonen et. al., ECLI:EU:C:2003:300, bod 91.

⁽²¹⁾ C-360/96, Gemeente Arnhem, ECLI:EU:C:1998:525, bod 55.

Příklady subjektů, které byly judikaturou kvalifikovány jako subjekty, které nemají průmyslovou ani obchodní povahu, zahrnují: ⁽²²⁾

- španělský subjekt zabývající se poskytováním podpůrných činností vězeňské službě, ⁽²³⁾
- vídeňská pohřební služba jako podnik s ručením omezením (Bestattung Wien GmbH), ⁽²⁴⁾
- Fernwärme Wien Gesellschaft m.b.H., ⁽²⁵⁾
- Telekom Austria AG, ⁽²⁶⁾
- neziskové bytové sdružení. ⁽²⁷⁾ ⁽²⁸⁾

4. Povinnost související s článkem 5

4.1. Povinnost snížit konečnou spotřebu energie

Článek 5 je oproti směrnici 2012/27/EU nový.

Ustanovení čl. 5 odst. 1 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby se celková konečná spotřeba energie všech veřejných subjektů každoročně snížila nejméně o 1,9 % ve srovnání s výchozím rokem 2021.

Snížení konečné spotřeby energie by mělo být dosaženo převážně zvýšením energetické účinnosti ve všech veřejných službách ⁽²⁹⁾.

Členské státy se mohou rozhodnout, že z této povinnosti vyjmou odvětví veřejné dopravy a ozbrojených sil. V důsledku toho mohou být obě odvětví nebo jedno z nich z této povinnosti vyjmuta. Je však třeba zdůraznit, že se jedná o možnost, nikoliv o povinnost. Odvětví ozbrojených sil je energeticky náročné a představuje významný podíl spotřeby energie veřejného sektoru. ⁽³⁰⁾ Navíc díky práci konzultačního fóra pro udržitelnou energii v odvětví obrany a bezpečnosti ⁽³¹⁾, která započala v roce 2016, se odvětví obrany s opatřeními v oblasti energetické účinnosti široce seznámilo a je jim obecně nakloněno. Také odvětví veřejné dopravy má značný ekonomicky atraktivní potenciál ke zvyšování energetické účinnosti, zejména v oblasti elektrifikace dopravy. Navíc se jedná o jediné hospodářské odvětví, v němž spotřeba energie v průběhu let neustále roste. Proto se doporučuje, aby členské státy pečlivě posoudily potenciální přínos ozbrojených sil a odvětví veřejné dopravy k dosažení vnitrostátních cílů a zvážily zrušení regulačních a legislativních překážek bránících jejich plnému využití.

⁽²²⁾ Tyto příklady mohou sloužit pouze jako orientační vodítko. Vždy je bezpodmínečně nutné posoudit každý případ samostatně.

⁽²³⁾ C-283/00, Komise v. Španělsko, ECLI:EU:C:2003:544.

⁽²⁴⁾ C-373/00, Adolf Truley, ECLI:EU:C:2003:110.

⁽²⁵⁾ C-393/06, Ing. Aigner, ECLI:EU:C:2008:213.

⁽²⁶⁾ C-324/98, Tel Austria und Telefonadress, ECLI:EU:C:2000:669.

⁽²⁷⁾ Rakouský nejvyšší soud OGH 31. 1. 2002, 6 Ob 236/01a.

⁽²⁸⁾ K výkladu kritéria průmyslové nebo obchodní povahy lze dále odkázat např. na věc C-373/00, ECLI:EU:C:2003:110; věc C-360/96, Gemeente Arnhem a Gemeente Rheden v. BFI Holding (1998), ECLI:EU:C:1998:525; věc C-18/01, Korhonen a další (2003), ECLI:EU:C:2003:300; a věc C-283/00, Komise v. Španělsko (2003), ECLI:EU:C:2003:544.

K výkladu kritéria financování lze odkázat např. na věc C-380/98, R. v. HM Treasury Ex p. University of Cambridge (2000), ECLI:EU:C:2000:529; věc C-115/12 P, Francie v. Komise (2013), ECLI:EU:C:2013:596; a pro odlišení od nepřímého financování např. věc C-337/06, Bayerischer Rundfunk (2007), ECLI:EU:C:2007:786; nebo věc C-300/07, Hans & Christophorus Oymanns v. AOK Rheinland/Hamburg (2009), ECLI:EU:C:2009:358.

K výkladu kritéria správy lze odkázat např. na věc C-380/98, R. v. HM Treasury Ex p. University of Cambridge (2000), ECLI:EU:C:2000:529; věc C-237/99, Komise v. Francie (2001), ECLI:EU:C:2001:70; a pro odlišení od nepřímé správy např. na věc C-44/98, Mannesmann/Strohal (1998), ECLI:EU:C:1998:4.

⁽²⁹⁾ Jako důvod povinnosti snížit konečnou spotřebu energie se uvádí, že „veřejný sektor představuje důležitou hybnou sílu pro stimulaci přeměny trhu směrem k účinnějším výrobkům, budovám a službám, jakož i k odstartování změn v chování občanů a podniků při spotřebě energie. Snížování spotřeby energie na základě opatření ke zvýšení energetické účinnosti dále může uvolnit veřejné zdroje pro jiné účely. Veřejné subjekty na celostátní, regionální a místní úrovni by měly, pokud jde o energetickou účinnost, jít příkladem.“ Při naplňování cíle snížení konečné spotřeby energie je tudíž důraz kladen na opatření v oblasti energetické účinnosti.

⁽³⁰⁾ <https://eda.europa.eu/docs/default-source/brochures/05-01-24-defence-energy-factsheet.pdf>

⁽³¹⁾ <https://eda.europa.eu/what-we-do/eu-policies/consultation-forum/>

Do konce přechodného období, které u tohoto ustanovení trvá čtyři roky od data vstupu v platnost (tj. do 11. října 2027), je cíl snížení konečné spotřeby energie orientační a stává se závazným až po tomto datu.

Dále se povinnost snížit celkovou konečnou spotřebu energie o 1,9 % nevztahuje do dne 31. prosince 2026 na veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 50 000 obyvateli a do dne 31. prosince 2029 na veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 5 000 obyvateli.

Záměrem není snížit konečnou spotřebu energie snížením úrovně veřejné služby pod úroveň skutečné poptávky.

Tabulka 1.

Přehled povinností týkajících se veřejného sektoru

Povinnost	Začátek platnosti povinnosti	Četnost
Snížení konečné spotřeby energie		
Stanovení výchozí konečné spotřeby energie pro kalendářní rok 2021	do 11. října 2027	není relevantní
Pro všechny veřejné subjekty s výjimkou veřejných subjektů v místních správních jednotkách s méně než 50 000 obyvateli: snížení konečné spotřeby energie nejméně o 1,9 %	datum provedení ve vnitrostátním právu	každý rok
Pro veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 50 000 obyvateli: snížení konečné spotřeby energie nejméně o 1,9 % každý rok	1. ledna 2027	každý rok
Pro veřejné orgány v místních správních jednotkách s méně než 5 000 obyvateli: snížení konečné spotřeby energie nejméně o 1,9 % každý rok	1. ledna 2030	každý rok
Požadavky politiky týkající se podpory veřejných subjektů		
Zajistit, aby všechny regionální a místní orgány ve svých nástrojích dlouhodobého plánování stanovily konkrétní opatření v oblasti energetické účinnosti	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Zajistit, aby se všechny orgány, včetně regionálních a místních, aktivně podílely na provádění politik souvisejících s energetickou chudobou	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Podporovat veřejné subjekty při zavádění opatření ke zvýšení energetické účinnosti	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Vybízet veřejné subjekty, aby v rámci investic do veřejných budov zohledňovaly emise uhlíku během životního cyklu	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Vybízet veřejné subjekty, aby snižovaly energetickou náročnost budov, a to i prostřednictvím výměny neúčinných topidel	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Soupis budov		
Zpřístupnit veřejnosti soupis vytápěných nebo chlazených budov	datum provedení ve vnitrostátním právu	není relevantní
Aktualizovat soupis	datum provedení ve vnitrostátním právu	každé dva roky
Povinnost renovace		
Odhadnout cíl ve výši 3 % na základě celkové podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov ve vlastnictví veřejných subjektů k 1. lednu 2024	datum provedení ve vnitrostátním právu	není relevantní
Renovovat 3 % celkové podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov	datum provedení ve vnitrostátním právu	každý rok

Povinnost	Začátek platnosti povinnosti	Četnost
Jednat s vlastníky budov s cílem přeměnit danou budovu v budovu s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovu s nulovými emisemi	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Alternativní přístup		
Vyrozumět Komisi o plánovaných úsporách energie, jichž bude dosaženo do 31. prosince 2030 při použití hlavního přístupu	do 31. prosince 2023	není relevantní
Dosáhnout objemu úspor energie, který se rovná objemu úspor dosaženému při použití hlavního přístupu	datum provedení ve vnitrostátním právu	každý rok
Vydat pas pro renovaci budovy budovám představujícím 3 % celkové podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov	datum provedení ve vnitrostátním právu	každý rok
Renovovat budovy, kterým byl vydán pas pro renovaci budovy, na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi	do roku 2040	není relevantní
Energetická účinnost při zadávání veřejných zakázek		
Nakupovat pouze výrobky, služby, budovy a stavební práce s vysokou energetickou účinností	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Uplatňovat zásadu „energetická účinnost v první řadě“	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Ve vhodných případech zohledňovat širší aspekty udržitelnosti	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Při uzavírání smluv o službách s významným energetickým obsahem zvážit proveditelnost uzavření dlouhodobých smluv o energetických službách	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Nakoupit balíček výrobků, který vyhovuje kritériu příslušnosti do nejvyšší třídy energetické účinnosti, která je k dispozici	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Zohlednit kritéria Unie pro zadávání zelených veřejných zakázek nebo existující rovnocenná vnitrostátní kritéria	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně
Zpřístupnit veřejnosti informace o dopadu zakázek na energetickou účinnost	datum provedení ve vnitrostátním právu	kontinuálně

4.1.1. Stanovení výchozí hodnoty

Hlavní zásady

Výchozí hodnota konečné spotřeby energie je definována jako celková konečná spotřeba energie všech veřejných subjektů v členském státě během výchozího roku, oproti níž se bude v následujících letech sledovat dosažení cíle. Jako výchozí rok je v čl. 5 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 stanoven kalendářní rok 2021.

Článek 5 směrnice (EU) 2023/1791 se vztahuje na veřejné subjekty (viz oddíl 3) jako celek.

Povinnost se vztahuje na celkovou konečnou spotřebu energie ve všech oblastech veřejného sektoru, tedy včetně veřejných budov, zdravotní péče, územního plánování, vodohospodářství a čištění odpadních vod, úpravy vody, nakládání s odpady, veřejného osvětlení, vzdělávacích a sociálních služeb, informačních a komunikačních technologií ⁽³²⁾

Konečná spotřeba energie veřejných subjektů se vztahuje na energii spotřebovanou při činnostech veřejných subjektů, například v budovách, zařízeních, prostorách, spotřebičích, vozidlech atd., které veřejné orgány vlastní nebo používají.

⁽³²⁾ V souladu s čl. 2 bodem 6 směrnice (EU) 2023/1791 se konečnou spotřebou energie rozumí veškerá energie dodaná odvětvím průmyslu, dopravy (včetně spotřeby energie v mezinárodní letecké dopravě), domácnostem, veřejným a soukromým službám, zemědělství, lesnictví, rybářství a jiným odvětvím konečných uživatelů. Nezahrnuje však spotřebu energie u zásobníků mezinárodních námořních plavidel, energie okolního prostředí a dodávek do odvětví přeměny energie a do odvětví energetiky a ztrát v důsledku přenosu a distribuce ve smyslu přílohy A nařízení (ES) č. 1099/2008. Zahrnuje také vlastní vyrobenou energii, jako je teplo nebo elektrina ze solárních panelů nebo z vodní či větrné energie.

Shromáždění všech potřebných údajů o konečné spotřebě energie za výchozí rok i za roky, na které se povinnost vztahuje, bude vyžadovat komplexní sběr údajů zdola nahoru za účasti všech veřejných subjektů v členském státě, na něž se povinnost vztahuje. Týkalo by se to i veřejných subjektů v odvětví obrany a dopravy, pokud se členský stát rozhodne započítat snížení spotřeby energie v těchto odvětvích do dosahování výsledků podle článku 5 směrnice (EU) 2023/1791. Stávající konsolidované údaje z energetické statistiky mohou být k dispozici pouze pro vybrané segmenty veřejného sektoru, jak je definuje článek 5 směrnice (EU) 2023/1791⁽³³⁾, a mohou zahrnovat různé subjekty. Přechodné období v délce dvou let nad rámec dvouletého období pro provedení ve vnitrostátním právu po vstupu směrnice (EU) 2023/1791 v platnost poskytne členským státům dodatečný čas na zavedení postupů pro sběr údajů o konečné spotřebě energie zahrnujících všechny veřejné subjekty. Během tohoto přechodného období mohou členské státy pro výchozí hodnotu konečné spotřeby energie používat odhady údajů. Po uplynutí tohoto čtyřletého období, tj. do 11. října 2027, kdy tato povinnost začne platit, členské státy výchozí hodnotu přizpůsobí a uvedou ji plně do souladu se skutečnou konečnou spotřebou energie všech veřejných subjektů. Pokud se zjistí, že byly jednotlivé subjekty vynechány, výchozí hodnota se opraví. V každém případě se doporučuje zahájit sběr údajů o konečné spotřebě energie od všech veřejných subjektů po vstupu směrnice v platnost. Výchozí rok totiž zůstává nezměněn a po několika letech se mohou při shromažďování údajů o konečné spotřebě energie z roku 2021 objevit další potíže.

Veřejné subjekty obvykle budou schopné získat údaje o konečné spotřebě energie z faktur na základě údajů o roční spotřebě z měřidel⁽³⁴⁾. V některých případech jsou informace o konečné spotřebě energie shromažďovány v účetnictví, účetních knihách o spotřebě energie nebo systémech sledování spotřeby energie, které spravují veřejné orgány.

Pokud je spotřeba energie veřejných subjektů zahrnuta do přehledu provozních nákladů, například když si veřejný subjekt najímá část budovy, kde náklady na energii nejdříve hradí vlastník a poté je rozděluje mezi nájemce, musí být zohledněna i tato konečná spotřeba energie.

Pokud energii spotřebovanou ve veřejné budově nebo zařízení spotřebovává jiný subjekt než veřejný subjekt, například nájemce veřejné budovy, jako jsou nájemci sociálního bydlení, tato spotřeba energie se do konečné spotřeby energie veřejného subjektu nezapočítává.

Pokud jde o výrobu energie z fotovoltaických panelů a solárních tepelných systémů, je podíl vlastní spotřeby veřejného orgánu součástí konečné spotřeby energie⁽³⁵⁾. Podíl výroby energie z fotovoltaických panelů a solárních tepelných systémů, který je dodáván do sítě nebo poskytován externím prozumentům energetického společenství, se do konečné spotřeby energie vyrábějícího veřejného subjektu nezapočítává.

U dodávky energie prostřednictvím tepelného čerpadla se započítává pouze elektřina potřebná pro provoz tepelného čerpadla⁽³⁶⁾. Teplo okolního prostředí se nezapočítává.

Rozčlenění konečné spotřeby energie

Údaje o konečné spotřebě energie za výchozí rok i za následující roky by měly být shromažďovány na vhodné úrovni rozčlenění konečné spotřeby energie na základě těchto hledisek:

— zavedení správných a srozumitelných postupů úpravy podle současného stavu vývoje (viz oddíl 4.1.3),

⁽³³⁾ Z tohoto důvodu Komise vypracovala vzorové softwarové řešení pro shromažďování a sledování údajů o konečné spotřebě energie veřejných subjektů a členským státům, které o něj mají zájem, jej poskytuje.

⁽³⁴⁾ Vzhledem k tomu, že cíl je stanoven na roční bázi, není třeba shromažďovat údaje o spotřebě na podrobnější úrovni členění, například údaje o měsíční spotřebě.

⁽³⁵⁾ U výroby elektřiny z fotovoltaických panelů lze ve většině případů objem vlastní spotřeby vypočítat na základě naměřených údajů. U výroby energie ze solárních tepelných systémů, kdy ve většině případů nejsou žádné naměřené údaje k dispozici, lze pro stanovení vlastní spotřeby použít technicko-inženýrské odhady podle aktuálního stavu vývoje, pokud vypracování odhadů nezpůsobí nepřiměřenou zátěž.

⁽³⁶⁾ Ve výjimečných případech může být tepelné čerpadlo poháněno také plynovým motorem.

- umožnění kontroly věrohodnosti výchozí spotřeby a spotřeby v následujících letech ve zprávách požadovaných od členských států v souladu s čl. 5 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 ⁽³⁷⁾.

Ačkoli směrnice (EU) 2023/1791 nestanoví žádné formální minimální rozčlenění a členské státy mohou použít jiné způsoby rozčlenění údajů, v tabulce 2 je uveden příklad toho, jak by mohla vypadat vhodná úroveň rozčlenění údajů o konečné spotřebě energie, které mají být shromážděny pro každý veřejný subjekt za výchozí rok i za následující roky. Uvedené rozčlenění vychází z přístupu používaného v energetických auditech a je pro výše uvedené účely dostatečně podrobné. Všechny tyto údaje lze obvykle získat z vyúčtování za energii a shromáždit je ve stávajících účetních systémech. Dále se doporučuje, aby všechny veřejné subjekty v jednom členském státě zaznamenávaly údaje o své konečné spotřebě energie ve stejném formátu. Dílčí odvětví a činnosti v prvním sloupci jsou rovněž dostatečné pro splnění povinnosti rozčlenit spotřebu veřejných subjektů podle odvětví v souladu s čl. 5 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791.

⁽³⁷⁾ Ustanovení čl. 5 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 odkazuje na uvedení množství snížení spotřeby energie, kterého má být dosaženo, rozčleněné podle odvětví. Stejně tak lze předpokládat, že i výroční zpráva by měla obsahovat konečnou spotřebu energie rozčleněnou podle odvětví. Ačkoli čl. 5 odst. 5 uvedené směrnice podrobně nepopisuje, která odvětví mají být uvedena, jak případná výjimka pro veřejnou dopravu, tak povolené úpravy vyžadují dostatečné rozčlenění údajů o konečné spotřebě energie podle současného stavu vývoje.

Tabulka 2.

Kolonky pro shromažďování údajů o konečné spotřebě energie (výchozí údaj a výroční zprávy) za každý veřejný subjekt

Spotřební odvětví a veřejné služby	Elek- trína (¹)	Dálkové vytápění	Dálkové chlazení	Zemní plyn	Topný olej	Benzin	Nafta	Pelety	Dřevěné štěpky	Tuhá paliva z bio- masy	Tuhá fosilní paliva	Bioplyn	Ostatní paliva	CELKEM
Spotřeba energie v budovách														
Kancelářské a administrativní budovy														
Nemocnice a zdravotnické budovy														
Školy a školky														
Univerzity														
Budovy továren a dílen														
Ostatní veřejné budovy (ve vlastnictví nebo v nájmu)														
Spotřeba energie pro procesy														
Veřejné osvětlení														
Dodávka vody														
Čištění odpadních vod														
Nakládání s odpady														
Ostatní procesy														
Spotřeba energie pro služby mobility														
Veřejná doprava (²)														
Vozový park ve vlastnictví veřejného subjektu pro jiné účely než veřejnou dopravu														
Ozbrojené síly (³)														
CELKEM														

-
- (¹) Volitelné rozšíření: U elektřiny by bylo vhodné dále rozlišovat (např. elektřina pro vytápění, chlazení a jiné účely, vlastní spotřeba z výroby solární fotovoltaické energie), ale tyto údaje mohou být k dispozici pouze v případě, že byly použity zvláštní individuální měřiče.
- (²) Pokud chce členský stát do plnění povinnosti podle čl. 5 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 započítat snížení konečné spotřeby energie ve veřejné dopravě, musí být pro toto odvětví stanovena zvláštní výchozí hodnota (viz oddíl 4.1).
- (³) Pokud chce členský stát do plnění povinnosti podle čl. 5 odst. 1 započítat snížení konečné spotřeby energie v odvětví ozbrojených sil, musí být pro toto odvětví stanovena zvláštní výchozí úroveň (viz oddíl 4.1). Kromě toho může být shromažďování údajů o spotřebě energie v odvětví ozbrojených sil omezeno na ty dílčí segmenty, které z bezpečnostních důvodů nepodléhají utajení.
-

Výchozí hodnota spotřeby energie pro veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 50 000 a s méně než 5 000 obyvateli

V souladu s čl. 5 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 se povinnost snížit konečnou spotřebu energie nevztahuje do 31. prosince 2026 na veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 50 000 obyvateli a do 31. prosince 2029 na veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 5 000 obyvateli. Pro obě skupiny je však výchozím rokem rovněž rok 2021.

Členské státy se proto vyzývají, aby se sběrem výchozích údajů o konečné spotřebě energie pro tyto dvě skupiny veřejných subjektů nečekaly až na zahájení povinnosti, ale aby se sběrem začaly ihned po vstupu směrnice (EU) 2023/1791 v platnost. Nicméně tyto dvě skupiny mají k dispozici více času na zavedení potřebných postupů a na dokončení sběru všech požadovaných údajů o konečné spotřebě energie.

Zvláštní výchozí hodnota spotřeby energie pro odvětví vyňatá z uvedené povinnosti

Pokud chce členský stát do cíle snížení podle čl. 5 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 započítat snížení konečné spotřeby energie dosažené v odvětvích veřejné dopravy nebo ozbrojených sil, musí být stanovena zvláštní výchozí hodnota konečné spotřeby energie, která slouží pouze pro výpočet snížení konečné spotřeby energie dosaženého v těchto zvláštních odvětvích. Výchozím rokem je stejně jako u všech ostatních veřejných subjektů rok 2021. Rozdíl mezi konečnou spotřebou energie ve výchozím roce a skutečnou konečnou spotřebou energie v určitém roce udává snížení spotřeby, které lze započítat do cíle snížení v tomto roce. Údaje za ozbrojené síly mohou být shromažďovány a poskytovány na souhrnné úrovni.

Členské státy mají při uplatňování této možnosti volnost a mohou ji využít na jeden rok nebo více let a buď pro jedno, nebo pro obě odvětví.

4.1.2. Výpočet cílů snížení konečné spotřeby energie pro každý rok

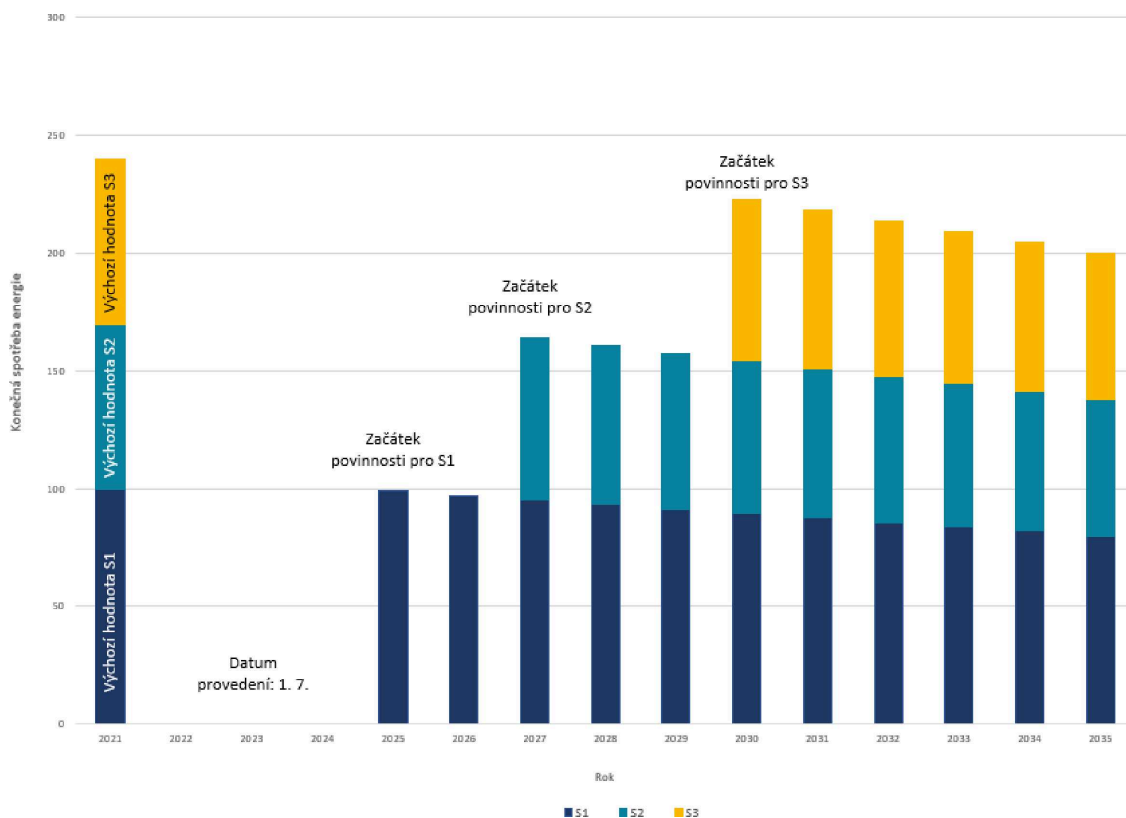
Vzhledem k výše popsanému postupnému zapojování veřejných subjektů v závislosti na velikosti správního celku je třeba povinnost snížit konečnou spotřebu energie vypočítat pro každou skupinu veřejných subjektů zvlášť.

Po stanovení výchozí hodnoty pro každou skupinu zvlášť, tj. pro veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 5 000 obyvateli, pro veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 50 000, ale více než 5 000 obyvateli, lze cíl snížení konečné spotřeby energie pro každý rok vyjádřit jako maximální konečnou spotřebu energie.

Na základě předpokládaných výchozích hodnot pro všechny tři skupiny veřejných subjektů v různě velkých správních jednotkách je na níže uvedeném obrázku 1 znázorněn vývoj maximální konečné spotřeby energie v čase, počínaje rokem 2025. V roce 2025 se jedná o poměrnou povinnost počínaje 11. říjnem roku provedení ve vnitrostátním právu, což znamená, že členské státy nemusí dosáhnout celého 1,9% snížení konečné spotřeby energie oproti výchozí hodnotě, ale pouze poměrné části z celého roku, a to počínaje datem provedení ve vnitrostátním právu, tedy 0,4 %. Cíle jsou navíc orientační až do čtyř let po vstupu směrnice v platnost. Podrobné vzorce pro výpočet cíle snížení konečné spotřeby energie pro každý rok jsou uvedeny v příloze I směrnice (EU) 2023/1791.

Obrázek 1

Příklad postupného vývoje cílových hodnot konečné spotřeby energie (předpokládané hodnoty: „výchozí hodnota skupiny 1“ (S1) = 100 energetických jednotek; „výchozí hodnota skupiny 2“ (S2; veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 50 000 a více než 5 000 obyvateli) = 70; „výchozí hodnota skupiny 3“ (S3, veřejné orgány v místních správních jednotkách s méně než 5 000 obyvateli) = 70; pro rok 2025 platí poměrný cíl).

Pokud dojde k opravě výchozího stavu, například po přechodném období, kdy jsou odhadované hodnoty nahrazeny skutečnými hodnotami, nebo z jiného důvodu v následujících letech ⁽³⁸⁾, je třeba cíle přepočítat s novými výchozími hodnotami.

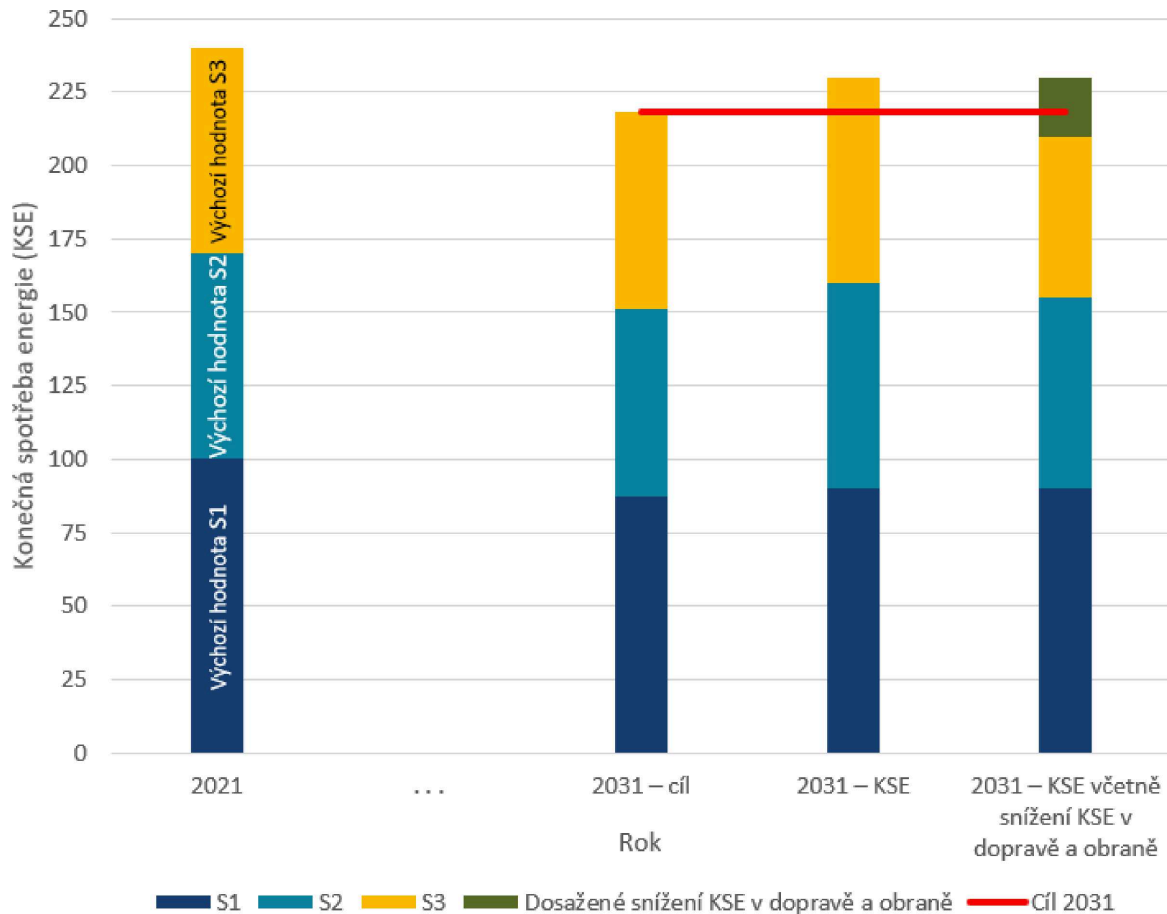
Pro podávání zpráv o plnění povinnosti se doporučuje používat kalendářní roky, protože výchozí hodnota má být stanovena za kalendářní rok 2021 a při podávání zpráv podle vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu činí vykazované období dva kalendářní roky.

Cíle snížení konečné spotřeby energie v daném roce je dosaženo, pokud je skutečná konečná spotřeba energie, případně po úpravě některých prvků konečné spotřeby energie (viz oddíl 4.1.3), nižší než maximální konečná spotřeba energie v daném roce. Na obrázku 2 níže je uvedeno ověření dosažení cíle na příkladu roku 2031. Cíl, kterého mají všechny veřejné subjekty společně dosáhnout v roce 2031, je součtem výchozích hodnot pro každou ze tří skupin veřejných subjektů v různých velkých správních jednotkách. Příklad dále ukazuje, jak může k dosažení cíle přispět zahrnutí snížení konečné spotřeby energie v odvětví veřejné dopravy a ozbrojených sil, neboť je lze odečíst od skutečné konečné spotřeby energie v daném roce.

⁽³⁸⁾ Pokud jsou například veřejné subjekty zrušeny, například z důvodu privatizace, je třeba toto zrušení zohlednit ve výchozí hodnotě i v roční konečné spotřebě energie (viz oddíl 4.1.3).

Obrázek 2

Ověření dosažení cíle na příkladu roku 2031, jednou bez zohlednění snížení konečné spotřeby energie v odvětví veřejné dopravy a ozbrojených sil a podruhé s tímto zohledněním

4.1.3. Zaznamenávání snížení konečné spotřeby energie za každý rok

Počínaje rokem 2025 budou muset členské státy každoročně opakovat sběr údajů o konečné spotřebě energie veřejných subjektů za použití stejné metodiky a struktury údajů, které byly použity pro sběr údajů pro stanovení výchozí hodnoty. V souladu s čl. 5 odst. 3 směrnice (EU) 2023/1791 musí být od roku 2027 shromažďovány údaje za veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 50 000 obyvateli. Pro veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 5 000 obyvateli začíná tato povinnost platit od roku 2030. Pro členské státy může být užitečné vyhodnotit, zda postup sběru údajů skutečně funguje a zda je u těchto veřejných subjektů patrný trend snižování konečné spotřeby energie. Proto může být vhodné zahájit sběr údajů souběžně s ostatními veřejnými subjekty, pro které povinnost snižování začíná v roce 2025.

Ustanovení čl. 5 odst. 4 směrnice (EU) 2023/1791 výslovně umožňují členským státům, aby při výpočtu konečné spotřeby energie svých veřejných subjektů zohlednily klimatické rozdíly v rámci svého území.

Kromě toho mohou členské státy s ohledem na celkové cíle směrnice při výpočtu konečné spotřeby energie svých veřejných subjektů použít další úpravy. Patří sem zejména úprava dle měnících se úrovní veřejných služeb nebo úpravy v případě, že se veřejné subjekty přidávají, ruší nebo restrukturalizují. Úprava konečné spotřeby energie s ohledem na tyto ovlivňující faktory rovněž pomůže zabránit významným nežádoucím pobídkám a únikům, které by mohly být způsobeny povinnostmi stanovenými v čl. 5 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791, jako je snížení konečné spotřeby energie dosažené externím zajištěním služeb nebo snížením jejich úrovně.

Členské státy nejsou povinny brát v úvahu klimatické rozdíly nebo jiné ovlivňující faktory. Pokud se členský stát rozhodne spotřebu energie podle klimatických rozdílů nebo jiných ovlivňujících faktorů upravit, měl by poskytnout dostatečné informace a vysvětlit, jak byla úprava vypočtena a jaký dopad měla na vykázanou konečnou spotřebu energie.

Podle současného stavu vývoje úpravy konečné spotřeby energie z důvodu klimatických rozdílů, jak je popsáno zejména v normách ISO 17742 nebo ISO 50049, se metodika úpravy nesmí mezi jednotlivými roky měnit. Použitý přístup k úpravám musí být navíc konzistentní ve všech odvětvích spotřeby a nesmí být uplatňován selektivně na určité segmenty spotřeby, například odvětví, veřejné služby nebo skupiny veřejných subjektů.

Pokud se členský stát rozhodne po určitém počtu vykázaných let změnit zvolený přístup, musel by předložit komplexní vysvětlení důvodů případné změny a z důvodu konzistentnosti přepočítat údaje o konečné spotřebě energie vykázané za předchozí roky s použitím nově zvoleného přístupu ve všech odvětvích a veřejných službách. Tím se prokáže, že povinnosti vyplývající z daného článku jsou důsledně plněny i podle nové metodiky.

Na základě těchto skutečností jsou v dodatku B této přílohy stručně popsány metodické přístupy k úpravě výpočtů konečné spotřeby energie, které jsou podle současného stavu vývoje považovány za vhodné. Členské státy se mohou od navrhovaného postupu z pádných důvodů a s patřičným odůvodněním odchýlit.

4.2. Požadavky politiky v článku 5 směrnice (EU) 2023/1791

Členské státy mohou volně „kombinovat politiky“ k dosažení cílů konečné spotřeby energie. Ačkoli čl. 5 odst. 3, 4 a 5 směrnice (EU) 2023/1791 stanoví několik povinných nástrojů, konkrétní způsoby provádění mohou členské státy navrhnout s vysokou mírou flexibility.

Následující oddíly zdůrazňují hlavní požadavky související s prováděním čl. 5 odst. 3, 4 a 5 směrnice (EU) 2023/1791.

4.2.1. Požadavky týkající se nástrojů dlouhodobého plánování

V souladu s čl. 5 odst. 6 směrnice (EU) 2023/1791 členské státy zajistí, aby všechny regionální a místní orgány ve svých nástrojích dlouhodobého plánování stanovily konkrétní opatření v oblasti energetické účinnosti. To znamená, že členské státy musí zavést vhodná politická opatření, která povedou k tomu, že všechny regiony a obce budou používat nástroje dlouhodobého plánování, které se budou týkat alespoň tématu energetické účinnosti. Dlouhodobé plány energetické účinnosti by v ideálním případě měly být součástí širších plánů, jako jsou plány v oblasti dekarbonizace nebo udržitelné energie, pokud takové plány existují nebo se vytvářejí.

Členské státy mohou jako výchozí bod použít různé formy plánů v oblasti dekarbonizace nebo udržitelné energie, které vypracovaly místní orgány v rámci příslušných vnitrostátních a evropských iniciativ.⁽³⁹⁾ V těchto iniciativách jsou opatření v oblasti energetické účinnosti obvykle již nedílnou součástí procesu plánování. Většina iniciativ navíc předpokládá určitý druh zajištění kvality dlouhodobých plánů i prováděcích postupů. Některé členské státy již také začaly začleňovat hlediska udržitelné energie, včetně energetické účinnosti, do plánů územního rozvoje nebo urbanistických plánů, které pravidelně připravují regiony a obce.

4.2.2. Zmírnění energetické chudoby

Požadavky, které musí členské státy splnit v souvislosti se zmírňováním energetické chudoby a ochranou zranitelných zákazníků, jsou uvedeny v článku 24 směrnice (EU) 2023/1791. V této souvislosti čl. 5 odst. 6 směrnice (EU) 2023/1791 pouze dodává, že členské státy zajistí, aby se všechny orgány, včetně regionálních a místních orgánů⁽⁴⁰⁾, aktivně zapojily do provádění politik souvisejících s energetickou chudobou. Zejména je třeba zajistit, aby při plánování a provádění opatření v oblasti energetické účinnosti byly zohledněny zájmy prioritních skupin (osob zasažených energetickou chudobou, osob žijících v domácnostech s nízkými příjmy a zranitelných skupin) a aby byly zmírněny významné negativní přímé nebo nepřímé dopady těchto opatření. To platí pro dlouhodobé plány v oblasti energetické účinnosti a dekarbonizace, a zejména pro sociální bydlení ve vlastnictví regionálních nebo místních orgánů, plány a politiky, které lze rovněž kombinovat s opatřeními a investicemi způsobilými v rámci Sociálního klimatického fondu.

⁽³⁹⁾ Zmíňme jen několik příkladných iniciativ: na evropské úrovni Pakt starostů a primátorů úspěšně zavedl nástroj akčního plánu pro udržitelnou energii a klima (SECAP); v Německu, Rakousku a ve Švýcarsku jsou dobře známé iniciativy jako e5 nebo Klimabündnis. Nizozemsko zahájilo vnitrostátní program na vypracování regionálních energetických strategií.

⁽⁴⁰⁾ Místní orgány, které jsou signatáři Paktu starostů a primátorů EU, mohou na své úsilí týkající se plánování a provádění opatření v oblasti energetické chudoby získat podporu. Pakt tuto pomoc nabízí díky spolupráci se Společným výzkumným střediskem a poradenským centrem EU pro energetickou chudobu. Více informací je k dispozici na internetové stránce: https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/library/energy_poverty/

4.2.3. Podpora veřejných subjektů při zavádění opatření ke zvýšení energetické účinnosti

Ustanovení čl. 5 odst. 7 směrnice (EU) 2023/1791 vyžaduje, aby členské státy podporovaly veřejné subjekty, což může zahrnovat finanční a technickou podporu, při zavádění opatření ke zvýšení energetické účinnosti, aniž jsou dotčena pravidla státní podpory.

Členské státy mají při navrhování „balíčků podpory“ pro veřejné subjekty obecně volnost. Na základě příkladů uvedených v čl. 5 odst. 6 a 7 směrnice (EU) 2023/1791 a na základě praktických zkušeností by však podpora měla zahrnovat mimo jiné tyto důležité prvky: ⁽⁴¹⁾

- technickou a finanční podporu na posílení dlouhodobého plánování v oblasti udržitelné energie a dekarbonizace na regionální a místní úrovni,
- technickou podporu při přípravě investičních projektů na základě výsledků dlouhodobého plánování („seznamy projektů“),
- finanční podporu investičních projektů v oblasti energetické účinnosti, rekonstrukce nebo dekarbonizace v souladu s požadavky článku 30 směrnice (EU) 2023/1791 ⁽⁴²⁾,
- podporu v oblasti začlenění širších přínosů energetické účinnosti a zohlednění emisí uhlíku během životního cyklu do hodnocení investic, poskytovanou například prostřednictvím programů budování kapacit,
- technickou pomoc při využívání smluv o energetických službách podle čl. 29 odst. 4 směrnice (EU) 2023/1791.

Podpůrná opatření by navíc měla být přístupná všem veřejným subjektům. Pilotní programy a opatření s omezeným dosahem nejsou dostačující.

4.2.4. Energetická náročnost budov a výměna neúčinných topidel

V čl. 5 odst. 9 směrnice (EU) 2023/1791 se klade důraz na energetickou náročnost budov, včetně výměny starých a neúčinných topidel, což je obzvláště atraktivní opatření v oblasti energetické účinnosti, které mohou veřejné subjekty přijmout. Vzhledem k tomu, že povinnost podle čl. 5 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 se týká snížení konečné spotřeby energie, vedlo by nahrazení otopných kotlů na fosilní paliva dálkovým vytápěním (využívajícím obnovitelné zdroje energie) v případě, že by to bylo možné, nebo tepelnými čerpadly k velkému snížení konečné spotřeby energie.

5. Povinnosti související s článkem 6 směrnice (EU) 2023/1791

Článek 6 směrnice (EU) 2023/1791 nahrazuje článek 5 směrnice 2012/27/EU. Hlavní změny jsou:

- rozsah požadavku renovovat 3 % celkové podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov byl rozšířen z budov ve vlastnictví a v užívání ústředních vládních institucí na všechny budovy ve vlastnictví veřejných subjektů, jak je definuje článek 2 směrnice (EU) 2023/1791,
- požadovaná úroveň renovace se zvýšila z minimálních požadavků na energetickou náročnost (jak je vymezuje článek 5 směrnice EPBD) na splnění norem pro budovy s téměř nulovou spotřebou energie (jak jsou definovány v čl. 2 bodě 3 směrnice EPBD) nebo budovy s nulovými emisemi (jak jsou vymezeny v článku 11 směrnice EPBD),
- kromě každoročního dosažení rovnocenné úrovně úspor energie alternativní přístup vyžaduje, aby členské státy vydaly pas pro renovaci budov budovám, které představují alespoň 3 % celkové podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov ve vlastnictví veřejných subjektů, a aby tyto budovy byly do roku 2040 renovovány na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi.

⁽⁴¹⁾ Pro mnoho z uvedených prvků existují programy a režimy EU, které je možné využít, například ELENA, LIFE, INTERREG atd.

⁽⁴²⁾ Doporučení Komise ze dne 12. prosince 2023 k provedení článku 30 směrnice (EU) 2023/1791 o energetické účinnosti („přepřelované znění směrnice o energetické účinnosti“) týkajícího se vnitrostátních fondů pro energetickou účinnost, financování a technické pomoci (Úř. věst. C, C/2023/1553, 19.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1553/oj>).

Pro dosažení souladu s článkem 6 směrnice (EU) 2023/1791 členské státy:

- zajistí, aby alespoň 3 % celkové podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov, které jsou ve vlastnictví veřejných subjektů a jejichž celková užitná plocha je větší než 250 m², byly každoročně renovovány a transformovány alespoň na budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi (standardní přístup),
- jednají s vlastníkem budov, které jsou v užívání veřejných subjektů, ale nikoliv v jejich vlastnictví, a to zejména při dosažení rozhodného okamžiku, jako je obnova pronájmu, změna využití nebo významné renovační či údržbové práce, s cílem stanovit smluvní podmínky, za nichž se má daná budova stát alespoň budovou s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovou s nulovými emisemi,
- vytvoří a zpřístupní veřejnosti soupis veřejných budov.

Členské státy se mohou rozhodnout uplatnit alternativní přístup, který spočívá v dosažení ročních úspor energie alespoň na úrovni úspor dosažených prostřednictvím standardního přístupu. Pro účely uplatňování alternativního přístupu členské státy:

- odhadnou úspory energie, které by přinesly renovace podle čl. 6 odst. 1 až 4 směrnice (EU) 2023/1791, pomocí příslušných standardních hodnot spotřeby energie referenčních budov veřejných orgánů před renovací na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi a po ní,
- zajistí, aby byl každoročně vydán pas pro renovaci budovy budovám představujícím nejméně 3 % celkové podlahové plochy vytápěných anebo chlazených budov, které jsou ve vlastnictví veřejných subjektů. U těchto budov musí být renovace na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie provedena nejpozději do roku 2040.

Budovy, na které se vztahuje článek 6 směrnice (EU) 2023/1791, jsou vytápěné nebo chlazené budovy ve vlastnictví nebo v užívání veřejných subjektů s celkovou užitnou plochou větší než 250 m² (čl. 6 odst. 1 uvedené směrnice). Pojem budova je třeba vykládat v souladu s definicí uvedenou v čl. 2 bodě 1 směrnice EPBD, kde se „budovou“ rozumí „zastřešená stavba se stěnami, v níž se používá energie k úpravě vnitřního prostředí“. „Celkovou užitnou podlahovou plochou“ se rozumí „podlahová plocha budovy nebo části budovy, v níž se používá energie k úpravě vnitřního prostředí“ (čl. 2 bod 13 směrnice (EU) 2023/1791). To znamená, že se tato povinnost nevztahuje na budovy, jakými jsou například nevytápěné garáže nebo sklady. V tabulce 3 je uveden přehled jednotlivých povinností podle kategorií budov uvedených v článku 6 směrnice (EU) 2023/1791.

Tabulka 3

Rozsah jednotlivých povinností podle článku 6 směrnice (EU) 2023/1791

Kategorie	Zahrnutí v soupisu	Zahrnutí do výchozí hodnoty ⁽¹⁾	Povinnost renovovat	Příspěvek k dosažení cíle renovací na budovu s téměř nulovou spotřebou energie
Odkaz	Čl. 6 odst. 5	Čl. 6 odst. 1–4 a čl. 6 odst. 6		
V užívání, ale ne ve vlastnictví veřejných subjektů	ANO	NE	NE ⁽²⁾	NE
Ve vlastnictví veřejných subjektů	Budovy, které jsou k 1. lednu 2024 již budovami s téměř nulovou spotřebou energie	ANO	NE	NE
	Sociální bydlení – renovace NENÍ nákladově neutrální	ANO	NE	NE
	Sociální bydlení – renovace je nákladově neutrální	ANO	ANO	ANO
	Budovy, u nichž není technicky, ekonomicky nebo funkčně proveditelné, aby byly transformovány na budovy s téměř nulovou spotřebou energie (čl. 6 odst. 2 druhý pododstavec)	ANO	ANO	NE

Kategorie	Zahrnutí v soupisu	Zahrnutí do výchozí hodnoty ⁽¹⁾	Povinnost renovovat	Příspěvek k dosažení cíle renovací na budovu s téměř nulovou spotřebou energie
Odkaz	Čl. 6 odst. 5	Čl. 6 odst. 1–4 a čl. 6 odst. 6		
Zvláštní stavby podle čl. 6 odst. 2 písm. a) až c).	ANO	ANO	ANO	ANO ⁽⁴⁾
Všechny ostatní budovy, na které se vztahuje povinnost renovace > 250 m ²	ANO	ANO	ANO	ANO
Ostatní budovy ≤ 250 m ²	NE ⁽⁵⁾	NE	NE	NE

⁽¹⁾ Do výchozí hodnoty se zahrnují pouze budovy, které jsou ve vlastnictví veřejných subjektů k 1. lednu 2024. Budovy pořízené veřejným subjektem po tomto datu nejsou do výchozí hodnoty zahrnuty, ale mohou přispět k dosažení cíle, pokud jsou následně rekonstruovány na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi.

⁽²⁾ Povinnost sjednat smluvní podmínky (čl. 6 odst. 1).

⁽³⁾ Pouze pokud jsou přesto renovovány na budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi.

⁽⁴⁾ U zvláštních budov podle čl. 6 odst. 2 písm. a) až c) energeticky úsporná renovace na odpovídající úroveň stanovenou členskými státy, která může být méně přísná než u budov s téměř nulovou spotřebou energie. Dosažení úrovně budovy s téměř nulovou spotřebou energie po renovaci není povinné.

⁽⁵⁾ Podle čl. 6 odst. 5 neexistuje povinnost zahrnout do soupisu budovy s plochou menší než 250 m², ale členské státy se mohou rozhodnout tak učinit, aby byl soupis veřejných budov úplný.

Povinnosti týkající se renovace a úspor energie stanovené v článku 6 směrnice (EU) 2023/1791 mají členské státy plnit každoročně, a to od data provedení ve vnitrostátním právu 11. října 2025. Pro účely shromažďování údajů a podávání zpráv se doporučuje, aby členské státy používaly jako základ pro výpočet a podávání zpráv kalendářní rok. V období od data provedení ve vnitrostátním právu do konce roku lze požadavek týkající se m², které mají být renovovány, nebo úspor energie, kterých má být dosaženo, vypočítat poměrně, tj.: 0,7 % plochy všech budov veřejných subjektů v roce 2025, vedle 2,3 % budov ústředních vládních institucí, které mají být renovovány v roce 2025 v souladu s článkem 5 směrnice 2012/27/EU.

Pojem energetická renovace popisuje snížení energetické náročnosti jednoho nebo více prvků budovy, například obvodového pláště budovy nebo technických systémů budovy, které významně snižuje spotřebu energie na vytápění nebo chlazení, přípravu teplé vody, větrání, (zabudované) osvětlení a spotřebu pomocné energie. ⁽⁴³⁾

Doporučení Komise (EU) 2019/1019 ⁽⁴⁴⁾ uvádí další podrobnosti o pojmech technické, ekonomické a funkční proveditelnosti, které jsou rovněž relevantní pro uplatňování čl. 6 odst. 2. Uvádí, že je na členských státech, aby podrobně uvedly, v jakých konkrétních případech není splnění požadavků z technického, ekonomického nebo funkčního hlediska proveditelné, a aby zajistily, aby byly tyto případy jasně určeny, ohraničeny a odůvodněny. Postupy hodnocení proveditelnosti se mohou u jednotlivých typů budov s ohledem na jejich specifika lišit. Technickou, ekonomickou a funkční proveditelnost je třeba vykládat takto:

- *Technická proveditelnost* – technická proveditelnost není dána, pokud z technického hlediska není možné požadavky uplatnit, tzn. pokud technické vlastnosti systému brání uplatnění požadavků.
- *Ekonomická proveditelnost* – ekonomická proveditelnost souvisí s náklady na splnění požadavků a se skutečností, zda: i) jsou tyto náklady s ohledem na náklady zamýšleného zásahu přiměřené (například modernizace systému); ii) s ohledem na předpokládanou životnost systému předpokládané přínosy převáží nad náklady.
- *Funkční proveditelnost* – uplatnění požadavků není funkčně proveditelné, pokud by vedlo ke změnám, které by narušily provoz systému nebo využití budovy (nebo její ucelené části) s ohledem na specifická omezení (například technické regulace), která se mohou na systém nebo budovu vztahovat.

⁽⁴³⁾ Evropská komise, Generální ředitelství pro energetiku, 2019, Comprehensive study of building energy renovation activities and the uptake of almost zero-energy buildings in the EU: final report (Komplexní studie činností v oblasti energetické renovace budov a využívání budov s téměř nulovou spotřebou energie v EU: závěrečná zpráva), Úřad pro publikace, s. 208, <https://data.europa.eu/doi/10.2833/14675/>.

⁽⁴⁴⁾ Doporučení Komise (EU) 2019/1019 ze dne 7. června 2019 o modernizaci budov (Úř. věst. L 165, 21.6.2019, s. 70, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2019/1019/oj>).

5.1. Povinnosti související se soupisem budov veřejných subjektů

V souladu s čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 členské státy do data provedení, tj. do 11. října 2025, vytvoří a zpřístupní veřejnosti soupis vytápěných nebo chlazených budov nebo obou, které mají plochu větší než 250 m² a které jsou ve vlastnictví či užívání veřejných subjektů. Pro každou budovu musí soupis obsahovat alespoň podlahovou plochu v m², certifikát energetické náročnosti, a pokud je k dispozici, změřenou roční spotřebu energie v případě vytápění, chlazení, elektřiny a teplé vody. Tento soupis musí být nejméně každé dva roky aktualizován. Soupis usnadňuje posouzení povinností stanovených v čl. 6 odst. 1 až 4 a 6 směrnice (EU) 2023/1791 tím, že umožňuje členským státům vypočítat celkovou plochu evidovanou v rámci cíle ve výši 3 % a m², které mají být ročně renovovány prostřednictvím standardního přístupu, nebo rovnocenné úspory energie, kterých má být dosaženo pomocí alternativního přístupu.

Výchozím bodem pro vytvoření soupisu je vypracování seznamu všech veřejných subjektů. Může vycházet ze seznamu veřejných subjektů nezbytného pro účely článku 5 směrnice (EU) 2023/1791. Doporučuje se proto shromažďovat údaje potřebné k dosažení souladu s čl. 6 odst. 5 společně s údaji potřebnými k dosažení souladu s článkem 5, a to s využitím stejných nástrojů. Členské státy určí pro každý veřejný subjekt všechny budovy, které spadají do oblasti působnosti tohoto článku. Ačkoli čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 nevyžaduje, aby členské státy uváděly, které subjekty budovy vlastní nebo užívají, budou členské státy tyto informace potřebovat pro navrhování vhodných opatření, která se budou lišit pro budovy ve vlastnictví veřejných subjektů a budovy v jejich užívání. Tyto informace mohou také použít ke splnění dalších požadavků, jako je potřeba pravidelné aktualizace soupisu a propojení se směrnicí EPBD. Rovněž může být užitečné zveřejnit údaje o vlastnictví nebo užívání, aby uživatelé soupisu mohli určit budovy, u nichž jsou za opatření v oblasti energetické účinnosti (včetně renovace) přímo odpovědné veřejné subjekty.

Soupis by měl být sestaven tak, aby bylo možné jednoznačně identifikovat každou budovu. Praktickým přístupem by mohlo být použití stejné jedinečné identifikace, která se používá v certifikátu energetické náročnosti a která se může v jednotlivých členských státech lišit. Může to být například adresa nebo název budovy. Mělo by to vést k usnadnění správy soupisu a propojení s ostatními databázemi požadovanými směrnicí EPBD.

Na základě kategorií uvedených v čl. 6 odst. 2 písm. a) až c) směrnice (EU) 2023/1791 zahrnuje soupis všechny budovy ve vlastnictví nebo v užívání veřejného subjektu, včetně:

- budov, které již splňují normy pro budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi,
- sociálního bydlení; vzhledem k tomu, že definice sociálního bydlení se v jednotlivých členských státech liší, měla by se pro určení, zda má být budova zahrnuta, použít vnitrostátní definice,
- budov patřících do zvláštních kategorií uvedených v čl. 6 odst. 2 směrnice (EU) 2023/1791.

Podle čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 musí být součástí soupisu certifikát energetické náročnosti, což znamená jeho elektronická verze, například viditelná jako internetová stránka, formát PDF nebo obrázek.

Certifikát energetické náročnosti obsahuje podlahovou plochu budovy (rozumí se celková užitná podlahová plocha v m²), kterou lze použít k vyplnění příslušné kolonky soupisu.

Ustanovení čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 vyžaduje, aby členské státy zaznamenávaly změřenou spotřebu energie pro každou budovu v soupisu, pokud jsou takovéto údaje k dispozici. To zahrnuje roční spotřebu energie v případě vytápění, chlazení, elektřiny a teplé vody. Údaje o spotřebě energie lze obvykle snadno zjistit, protože je poskytuje dodavatel energie. Je však třeba vzít v úvahu následující aspekty:

- Vytápění v budovách obvykle zajišťují: elektrické systémy (tepelná čerpadla, zařízení pro vytápění, ventilaci a klimatizaci, elektrické odporové topení), kotle na paliva (plyn, biomasa atd.), tepelné sítě nebo jiná výroba tepla na místě (např. solární tepelná energie). V některých případech je určení konečného využití tepla poměrně snadné; například tepelné sítě mohou zaznamenávat množství tepla dodaného do budovy pro účely vyúčtování. V jiných případech (například u kotlů na biomasu) se uživatelům účtuje podle množství nakoupeného paliva, které je proto nutné přepočítat na kWh.

- Spotřeba elektřiny obvykle zahrnuje také energii spotřebovanou zařízeními, která přímo nesouvisí s budovou samotnou. V budově mohou být například umístěny servery pro celou organizaci, a proto budova vykazuje velmi vysokou spotřebu v porovnání s hodnotou uvedenou v certifikátu energetické náročnosti.
- Pokud budova nedisponuje dílčím měřením, nemusí být možné odděleně uvádět spotřebu energie na vytápění, chlazení a přípravu teplé vody, pokud je zajišťují elektrická zařízení. V tomto případě by měly být zahrnuty do spotřeby elektřiny.
- U budov s obnovitelnými zdroji energie na místě by se spotřeba energie vyrobené na místě měla přičíst k čistému objemu energie dodané ze sítě. Celková spotřeba energie se vypočítá jako *celková energie dodaná do budovy plus výroba minus celková energie dodaná mimo budovu*.
- V některých případech nebude možné poskytnout úplný údaj pro jednu z podkategorií spotřeby energie, například u budovy, ve které solární ohřívač vody pokrývá pouze část potřeby teplé vody. V tomto případě by se v podkategorii *teplá voda* mělo vykazovat pouze měřitelné množství teplé vody vyrobené na místě.

Při určování metodiky pro dosahování souladu s požadavky čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 by členské státy měly veřejným subjektům poskytnout jasné pokyny, jak by měly být údaje o spotřebě vykazovány.

Za účelem zpřístupnění soupisu veřejnosti členské státy zajistí, aby široká veřejnost a všechny zúčastněné strany měly k údajům snadný přístup a mohly je používat. V praxi mohou členské státy tento požadavek splnit například tím, že:

- soupis zveřejní na snadno veřejně přístupných internetových stránkách,
- povolí volný přístup bez registrace nebo po jednoduché registraci,
- poskytnou uživatelům základní funkce, například vyhledávání konkrétní budovy nebo budov ve vlastnictví konkrétního veřejného subjektu nebo podle jiných dostupných charakteristik budov,
- umožní uživatelům stahovat všechny údaje nebo jejich části.

Členské státy mohou poskytnout další funkce pro usnadnění používání seznamu, například pro vyhledávání podle veřejných subjektů, měst/regionů nebo adres.

Členské státy musí soupis vytvořit do lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu a musí jej aktualizovat nejméně každé dva roky.⁽⁴⁵⁾ Tyto aktualizace by měly zahrnovat alespoň následující úpravy:

- nově postavené budovy, nové budovy pořízené nebo užívané veřejným subjektem,
- budovy v databázi, které byly prodány nebo zbourány, nebo u kterých byl ukončen nájem,
- budovy, jež jsou předmětem úprav, kterými se změní jejich velikost,
- budovy, u nichž bylo provedeno aktualizované posouzení energetické náročnosti, které vedlo k vydání nového certifikátu energetické náročnosti,
- budovy, u nichž byla provedena energetická renovace, která vedla k výraznému snížení spotřeby energie.

Pro účely aktualizace soupisu každé dva roky členské státy rovněž aktualizují údaje o spotřebě energie v budovách veřejných subjektů. V zájmu minimalizace administrativní zátěže členských států se však doporučuje, aby se údaje o spotřebě energie aktualizovaly pouze v případě významných změn, například v důsledku energetické renovace nebo změny užívání. K dalšímu snížení administrativní zátěže se doporučují digitální a automatizovaná řešení pro snazší sběr údajů. Měla by být vyvinuta tak, aby prostřednictvím stejného datového toku mohly být rovněž splněny požadavky spojené s článkem 5 směrnice (EU) 2023/1791. Například automatizované odečty údajů z inteligentních měřičů je možné agregovat na úrovni budovy i na úrovni veřejného subjektu, aby bylo možné pravidelně aktualizovat jak soupis podle článku 6 směrnice (EU) 2023/1791, tak databázi vytvořenou pro účely dosažení souladu s článkem 5 směrnice (EU) 2023/1791.

⁽⁴⁵⁾ Aktualizace soupisu nebude mít žádný vliv na výchozí hodnotu a roční cíl; ty zůstanou stejné.

Ustanovení čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 vyžaduje, aby členské státy propojily soupis s přehledem fondu budov vypracovaným v rámci vnitrostátních plánů renovace budov v souladu s článkem 3 směrnice EPBD a databázemi zřízenými podle článku 22 směrnice EPBD. Toho lze dosáhnout propojením soupisu s těmito soubory údajů prostřednictvím názvu nebo identifikátoru budovy. V případech, kdy směrnice EPBD vyžaduje, aby členské státy uváděly počet budov a celkovou podlahovou plochu (m²) veřejných budov, lze tyto údaje získat ze soupisu vypracovaného podle článku 6 směrnice (EU) 2023/1791. Údaje shromážděné za účelem vytvoření soupisu požadovaného podle čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 lze použít k vyplnění vnitrostátního přehledu fondu budov, ale bude nutné použít i další zdroje údajů.

Ustanovení čl. 6 odst. 5 druhého pododstavce směrnice (EU) 2023/1791 uvádí, že veřejně dostupné a přístupné údaje ze soupisu (o charakteristikách fondu budov, renovaci budov a jejich energetické náročnosti) může shromažďovat středisko EU pro sledování fondu budov s cílem zajistit lepší znalosti o energetické náročnosti odvětví budov prostřednictvím srovnatelných údajů. Středisko EU pro sledování fondu budov je nástroj, který sleduje energetickou náročnost budov v celé EU. ⁽⁴⁶⁾ Soupis vytvořený podle čl. 6 odst. 5 by měl přispět ke zkvalitnění údajů a informací ve středisku EU pro sledování fondu budov tím, že poskytne údaje o fondu budov veřejných orgánů, včetně certifikátů energetické náročnosti, budov s téměř nulovou spotřebou energie a spotřeby energie. Tento požadavek by byl splněn minimálně tehdy, pokud by členské státy sdílely údaje ze soupisu se střediskem EU pro sledování fondu budov v souladu s podmínkami, které stanoví Komise. .

5.2. Povinnost dodržet roční cíl renovací

Tento 3% podíl renovace se vypočte z celkové podlahové plochy budov ve vlastnictví veřejných subjektů, které mají celkovou užitnou podlahovou plochu nad 250 m² a které k 1. lednu 2024 nejsou budovami s téměř nulovou spotřebou energie. To znamená, že roční 3% cíl renovací po celé období provádění vychází z pevné hodnoty (výchozí hodnoty).

Členské státy si mohou zvolit, které budovy budou renovovat, aby splnily požadavek na renovaci v rozsahu 3 %, přičemž při výběru budov k renovaci náležitě zohlední nákladovou efektivnost a technickou proveditelnost. Pokud členské státy usoudí, že není technicky, ekonomicky nebo funkčně proveditelné, aby byla konkrétní budova transformována na budovu s téměř nulovou spotřebou energie, a zrenovují danou budovu na nižší úroveň, nezapočítají renovaci uvedené budovy do splnění požadavku. Tyto budovy však musí být stále zahrnuty do seznamu budov, který se používá pro výpočet ročního požadavku na renovaci (tj. do výchozí hodnoty). Členské státy by také měly vzít v úvahu, že definice budovy s téměř nulovou spotřebou energie zahrnuje pojem nákladové efektivity.

Výjimečně mohou členské státy uplatnit méně přísné požadavky než renovování na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou nebo budovy s nulovými emisemi, a to u budov patřících do těchto kategorií (čl. 6 odst. 2 směrnice (EU) 2023/1791):

- chráněné budovy, ⁽⁴⁷⁾ pokud by splnění některých požadavků na minimální energetickou náročnost nepříjemně změnilo jejich charakter nebo vzhled,
- budovy ve vlastnictví ozbrojených sil nebo úředních vládních institucí, které slouží účelům národní obrany. Toto ustanovení se nevztahuje na jednotlivé obytné nebo kancelářské budovy,
- budovy užívané pro bohoslužby a náboženské účely.

Toto ustanovení znamená, že tyto budovy by měly být zahrnuty do výpočtu výchozí hodnoty a mohou být započítány do plnění cíle, i když dosahují jiné normy energetické náročnosti než budova s téměř nulovou energetickou spotřebou nebo budova s nulovými emisemi. Renovace těchto budov na úroveň, která je nižší než norma pro budovu s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovu s nulovými emisemi, by se měla při zohlednění zvláštních charakteristik budovy co nejvíce blížit normě pro budovu s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovu s nulovými emisemi, aby mohly být tyto budovy započítány do plnění cíle. Za tímto účelem by členské státy měly definovat tuto minimální úroveň podle charakteristik budovy nebo skupiny budov s podobnými charakteristikami.

⁽⁴⁶⁾ Středisko EU pro sledování fondu budov, https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficient-buildings/eu-building-stock-observatory_en/

⁽⁴⁷⁾ Článek 6 směrnice (EU) 2023/1791 hovoří o budovách úředně chráněných jako součást vymezeného prostředí nebo vzhledem k jejich zvláštní architektonické nebo historické hodnotě, což jsou z velké části historické budovy.

Sociální bydlení

Pro účely čl. 6 odst. 1 třetího pododstavce směrnice (EU) 2023/1791 se sociální bydlení vztahuje na všechny budovy (včetně budov s více bytovými jednotkami a rodinných domů) s celkovou užitnou podlahovou plochou nad 250 m² ve vlastnictví veřejných subjektů za účelem poskytování sociálního bydlení, které k 1. lednu 2024 nesplňují definici budovy s téměř nulovou spotřebou energie platnou v příslušném členském státě. Členské státy by měly použít vnitrostátní definici sociálního bydlení. Budovy se smíšeným vlastnictvím se do povinnosti renovovat zahrnou v případě, že jsou kritéria podlahové plochy splněna pro části ve vlastnictví veřejného subjektu.

Členské státy se mohou rozhodnout osvobodit sociální bydlení od povinnosti renovovat, pokud by renovace vedla ke zvýšení nájemného pro osoby žijící v sociálním bydlení, které nelze omezit na ekvivalent finančních úspor ve vyúčtování za energii. Za tímto účelem mohou členské státy odhadnout úspory ve vyúčtování za energii vyplývající z renovace sociálního bydlení (s ohledem na úspory energie a vývoj cen energie) a posoudit, zda jsou dostatečné k pokrytí nákladů na renovaci. Pokud finanční úspory ve vyúčtování za energii nepokryjí náklady na renovaci, mohou členské státy zvážit alternativní možnosti, jak zabránit tomu, aby se veškeré náklady na renovaci přenesly na obyvatele, například financování části nákladů prostřednictvím nástrojů veřejného nebo soukromého financování, včetně opatření a investic způsobilých v rámci Sociálního klimatického fondu. Tento případ by se měl použít v situacích, kdy je nájemné účtováno úměrně hodnotě domu a kdy jsou náklady na zlepšení bydlení (včetně energetické renovace) přenášeny na domácnosti ve formě zvýšeného nájemného.

Nákladově neutrální znamená, že investice potřebná k renovaci budovy je stejná nebo nižší než peněžní ekvivalent přínosů po celou dobu životnosti, které lze po renovaci očekávat. Aby bylo možné vyhodnotit, zda se jedná o tento případ, měly by členské státy určit vhodné metodiky, které upřesní způsob stanovení parametrů potřebných pro výpočet, jako jsou náklady na renovaci, diskontní sazby, budoucí ceny energie, spotřeba před renovací a po ní atd.

Členské státy by měly zvážit další relevantní náklady spojené se sociálním bydlením, jakož i další přínosy, kterých lze renovací na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie dosáhnout. Domácnosti, které jsou nájemci sociálního bydlení, mohou například využívat (nižší) tarify určené na pomoc prioritním skupinám (jako jsou osoby zasažené energetickou chudobou, zranitelní zákazníci, osoby žijící v domácnostech s nízkými příjmy a případně osoby žijící v sociálním bydlení) při placení vyúčtování za energii nebo mohou být vyúčtování za energii částečně či zcela hrazena z režimů sociální podpory, případně dalších nástrojů, které jsou k dispozici v jednotlivých členských státech, včetně prozkoumání možností, jež nabízejí revolvingové fondy a projekty komunitního vlastnictví v oblasti obnovitelných zdrojů energie, tj. sdílení solární energie mezi nájemci v sociálním bydlení, které dodávají zelenou elektřinu za nižší cenu. Energetické renovace by snížily vyúčtování za energii, a tím i tyto nepřímé náklady na energii, které nemusí být zřejmé, pokud se bere v úvahu pouze vyúčtování za energii. Dalšími aspekty, které by měly být při posuzování nákladové neutrality zohledněny, jsou snížení nákladů na údržbu a lepší životní podmínky po renovaci.

Členské státy by měly nákladovou neutralitu zásahu posoudit na základě odhadovaných nákladů a hodnot spotřeby, ale mohou zvážit, že by nájemné pro nájemce sociálního bydlení zvýšily po renovaci pouze o výši úspor dosažených ve vyúčtování za energii. Fiktivním příkladem je renovace sociálního bydlení, která stojí 30 000 EUR a ušetří 12 000 kWh energie ročně. Pokud by domácnosti platily průměrnou sazbu 0,25 EUR za kWh, ušetřily by 3 000 EUR ročně, ale pokud by domácnost využívala sníženou sazbu, například 0,10 EUR za kWh, roční úspora by činila 1 200 EUR. Dále, pokud by domácnost spotřebovala méně energie, než je odhadovaná spotřeba energie pro dané obydlí, bude dosažená úspora v praxi nižší než 1 200 EUR. V takovém případě nebude možné investici získat zpět, a to ani při použití velmi nízkých diskontních sazeb; to je však způsobeno socializovanými náklady (v tomto případě subvencovanými sazbami za elektřinu) a skutečností, že nájemci nedostatečně vytápějí své domy, což není řádně zohledněno. Aby bylo dosaženo nákladové neutrality, měly by členské státy zohlednit subvence, které získávají poskytovatelé sociálního bydlení, a pomoci jim pokrýt náklady na renovaci, které nemohou získat zpět od nájemců.

Členské státy by měly zavést vhodnou metodiku pro hodnocení, zda je podmínka nákladové neutrality splněna. Členské státy by měly stanovit vhodnou diskontní sazbu pro aktualizaci nákladů na údržbu a vyúčtování za energii, která by však měla být stanovena na realistické úrovni, například na úrovni kapitálových nákladů veřejného subjektu nebo sociální diskontní sazby⁽⁴⁸⁾. To se liší od testu ekonomické proveditelnosti, u které může být vhodné zahrnout ziskové rozpětí a vyšší diskontní sazbu, aby se zohlednila odměna za riziko.

⁽⁴⁸⁾ V těchto souvislostech lze kapitálové náklady definovat jako minimální míru návratnosti, kterou musí veřejný subjekt získat, než začne vytvářet zisk. Mohou to být například náklady na půjčení peněz od finanční instituce. Sociální diskontní sazba je diskontní sazbou, která se obvykle používá u projektů s veřejnou nebo sociální hodnotou.

Zásadu nákladové neutrality lze považovat za dodrženu, pokud platí tato podmínka:

$$RC \leq \sum_{i=0}^{rl} \frac{(E_{br,i} + OC_{br,i} - OB_{br,i}) - (E_{ar,i} + OC_{ar,i} - OB_{ar,i})}{(1+r)^i}$$

kde:

- RC: náklady na energetickou renovaci budovy,
 E: celkové vyúčtování za energii,
 OC: další náklady,
 OB: další přínosy,
 br: před renovací,
 ar: po renovaci,
 r: použitá diskontní sazba;
 i: rok, za které se odhadují náklady a přínosy,
 rl: zbývající životnost stávající budovy před renovací.

Pravá strana rovnice představuje náležitě diskontované úspory provozních nákladů budov, kterých se dosáhne po celou dobu jejich životnosti. Rovnice je uvedena jako součet, protože členské státy mohou chtít zohlednit změny nákladů na energie a další náklady a přínosy očekávané v budoucích letech.

Členské státy si mohou stanovit podrobnosti metodiky, avšak posouzení by mělo být v souladu s definicí nákladové neutrality a osvědčenými postupy. Při posuzování by členské státy měly zohlednit tyto aspekty:

- Posouzení by nemělo zohledňovat skutečné náklady na energie, které platí domácnosti žijící v sociálním bydlení, pokud jsou nižší než tržní cena, ale fiktivní vyúčtování vypočtené na základě průměrných sazeb a založené na odhadované spotřebě, například v souladu s metodikou výpočtu energetické náročnosti budov podle přílohy I směrnice EPBD. Při odhadu zvýšení nájemného by se však měly brát v úvahu pouze úspory energie skutečně realizované nájemci.
- Při odhadu nákladů na energetickou renovaci je třeba zohlednit náklady na výměnu prvků budov, které dosáhly konce své životnosti. Pokud je například nutné vyměnit plynový kotel, měly by náklady na energetickou renovaci zahrnovat pouze rozdíl v nákladech mezi energeticky účinným systémem (například tepelným čerpadlem) a nejpravděpodobnější alternativou, která je na trhu k dispozici jako náhrada plynového kotle.
- Očekávaná životnost nahrazovaných prvků by měla být zohledněna v posouzení přínosů a měla by být odhadnuta podobně jako v metodice použité pro hodnocení nákladově optimální úrovně v souladu s přílohou I nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 244/2012⁽⁴⁹⁾. Pro výpočet zůstatkové hodnoty budovy by členské státy měly použít přílohu I nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 244/2012, kterým se stanoví srovnávací metodický rámec pro výpočet nákladově optimálních úrovní minimálních požadavků na energetickou náročnost budov a prvků budov. Stanoví, že členské státy použijí výpočtové období 30 let pro obytné a veřejné budovy a 20 let pro komerční nebytové budovy.
- Další příjmy, například ze solárních fotovoltaických panelů, by měly být považovány za součást dalších přínosů po renovaci.
- Renovace mohou vyžadovat dodatečné práce, ať už jako požadavek stanovený předpisy, nebo s cílem dalšího vylepšení budovy. Renovace budovy může například vyžadovat uvedení budovy do souladu s předpisy týkajícími se požární bezpečnosti, přístupnosti nebo elektroinstalace; nebo může otevřít nové obytné prostory (například střechu). Členské státy by měly v metodice vysvětlit, jak z nákladů na renovaci vyjmout náklady na tyto práce; pokud to však není možné, měly by být dodatečné přínosy plynoucí z těchto nákladů zahrnuty do položky *Další přínosy* po renovaci.

⁽⁴⁹⁾ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 244/2012 ze dne 16. ledna 2012, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov stanovením srovnávacího metodického rámce pro výpočet nákladově optimálních úrovní minimálních požadavků na energetickou náročnost budov a prvků budov (Úř. věst. L 81, 21.3.2012, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_dél/2012/244/oj).

Členské státy mohou zvážit i další aspekty:

- rozdíl v hodnotě budovy před renovací a po ní (zůstatková hodnota budovy na konci uvažovaného období),
- odhad zvýšení komfortu pro obyvatele.

Sociální bydlení, které nesplňuje kritéria nákladové neutrality, může být z výchozí hodnoty vyjmuto. Pokud se členské státy rozhodnou sociální bydlení z výchozí hodnoty zcela nebo zčásti vyjmout, musí zdůvodnit, proč by renovace těchto budov nebyla nákladově neutrální nebo proč by vedla ke zvýšení nájemného nad rámec úspor ve vyúčtování za energii.

Vzhledem k tomu, že posouzení nákladové neutrality a možné vynětí sociálního bydlení mají vliv na výpočet ročního cíle renovací, měly by členské státy provést posouzení nákladové neutrality u celého fondu sociálního bydlení před uplynutím lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu. Členské státy mohou pro předem provedené posouzení nákladové neutrality použít různé metody:

- Pokud je fond sociálního bydlení relativně homogenní, mohou členské státy určit standardní hodnoty pro odhad nákladů a přínosů u hlavních druhů bydlení. Tyto hodnoty mohou souviset s faktory, jako je rok výstavby a rok poslední renovace, a umožňují rychlé posouzení nákladové neutrality celého fondu.
- Pokud má fond sociálního bydlení výrazně odlišné charakteristiky, měly by členské státy provést řadu uzpůsobených posouzení s cílem získat dostatečně podrobný obraz o celém fondu.

Vzhledem k tomu, že posouzení nákladové neutrality musí být provedeno v předstihu před renovačními pracemi, mělo by hodnocení zohledňovat stav budovy (včetně zbývajících životnosti jednotlivých prvků budovy) v okamžiku, kdy je posouzení prováděno.

Zvláštní kategorie budov definované v čl. 6 odst. 2 písm. a) až c) směrnice (EU) 2023/1791

Ustanovení čl. 6 odst. 2 směrnice (EU) 2023/1791 uvádí, že členské státy mohou u některých kategoriích budov vymezených v čl. 6 odst. 2 písm. a) až c) směrnice (EU) 2023/1791 uplatňovat požadavky, které jsou méně přísné než požadavky stanovené v čl. 6 odst. 1 uvedené směrnice. Toto ustanovení by mělo být vykládáno jako povinnost renovovat, kterou lze splnit renovací těchto budov na jinou úroveň energetické náročnosti než úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi, ačkoli standardně, kdykoli je to možné, jsou tyto budovy renovovány na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi. Členské státy musí tyto budovy patřící do zvláštních kategorií vždy zahrnout do výchozí hodnoty pro výpočet požadavku na renovaci v rozsahu 3 %. Členské státy mohou započítat renovaci těchto budov do roční kvóty renovací, i když jsou renovovány na jinou úroveň. Zatímco na budovy ve vlastnictví ozbrojených sil nebo ústředních vládních institucí, které slouží účelům národní obrany, lze uplatnit méně přísné požadavky na renovaci, jednotlivé obytné nebo kancelářské budovy pro ozbrojené síly a další zaměstnance orgánů národní obrany musí být renovovány na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi, aby mohly být započítány do ročního cíle.

Pro určení budov patřících do těchto kategorií by se členské státy měly vrátit k již existujícím metodikám. Například pro úředně chráněné budovy a budovy užívané pro bohoslužby a náboženské účely by se mohla použít stejná metodika jako pro účely směrnice EPBD.

Ustanovení čl. 6 odst. 2 směrnice (EU) 2023/1791 neukládá členským státům výslovnou povinnost oznámit Komisi svůj přístup ke zvláštním kategoriím budov, ale kritéria stanovená pro chráněné budovy vyžadují, aby členské státy provedly posouzení. V případě budov ozbrojených sil nebo sloužících účelům obrany a budov užívaných pro bohoslužby a náboženské účely musí členské státy pouze prokázat, že tyto budovy patří do těchto kategorií. To lze provést při započtení renovace těchto budov do roční kvóty renovací, neboť všechny budovy patřící do zvláštních kategorií musí být zahrnuty do výchozí hodnoty pro výpočet ročního požadavku.

Členské státy by měly jasně určit úroveň energetické náročnosti, které budou muset budovy v těchto kategoriích dosáhnout, aby mohly být započteny do ročního podílu renovací, a tyto úrovně energetické náročnosti odůvodnit. Úroveň energetické náročnosti by měla být v souladu s cílem článku 6, tj. měla by být zavedena všechna opatření ke zvýšení energetické účinnosti a transformaci budovy na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi, pokud tato opatření neovlivní charakter nebo užití uvedených budov nebo nejsou nepřiměřená.

Pro zvláštní budovy [čl. 6 odst. 2 písm. a) až c) směrnice (EU) 2023/1791] a budovy, které se členské státy rozhodnou po posouzení proveditelnosti nezrenovat [čl. 6 odst. 2 druhý pododstavec směrnice (EU) 2023/1791], by členské státy měly zvážit stanovení vhodné metodiky, jež umožní určit budovy, u nichž není renovace na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi na základě standardních kritérií proveditelná. Metodika musí zohlednit náklady na renovaci, úspory energie a dodatečné náklady nebo dopady spojené s charakteristikami budovy, na jejichž základě se spadá do zvláštní kategorie. Metodiku a kritéria lze použít spíše na skupiny budov než na úrovni budovy; například kancelářské prostory postavené v určitém období stejným stavebním postupem. Příslušné ukazatele, které by členské státy mohly zvážit pro posouzení srovnatelnosti budov, jsou:

a) charakteristiky budovy

- druh budovy (například obytná, kancelářská, vzdělávací, nemocniční),
- rok výstavby,
- fyzický rozměr (například podlahová plocha),
- vytápěná nebo chlazená podlahová plocha,
- plocha vnějších stěn,
- opatření ke zvýšení energetické účinnosti (například vzduchotěsnost, poměr oken a stěn, typy oken, úroveň izolace, dvojitě zasklení, účinné osvětlení, časovače topení, doba od poslední úpravy vytápění),
- vadné systémy budovy (například systémy vytápění, elektroinstalace, obvodový plášť budovy),

b) klimatické aspekty

- klimatická zóna,
- častá oblačnost,

c) urbanistické plánování

- hustota okolní zástavby,
- opatření ke zmírnění dopadů počasí (například strategické rozmístění vegetace).

5.2.1. Renovace budov ve vlastnictví veřejných subjektů

Aby členské státy mohly splnit povinnost renovovat, musí nejprve stanovit celkovou užitnou podlahovou plochu, na kterou se k 1. lednu 2024 tato povinnost vztahuje (výchozí hodnota). Na základě tohoto údaje mohou členské státy odhadnout roční cíl renovace (3 % výchozí hodnoty).

Aby mohly být budovy zahrnuty do výchozí hodnoty, musí splňovat tato kritéria:

- mají celkovou užitnou plochu větší než 250 m²,
- jsou ve vlastnictví veřejných subjektů ve smyslu čl. 2 bodu 12 směrnice (EU) 2023/1791,
- k 1. lednu 2024 nespĺňují úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie,

Členské státy mohou z výchozí hodnoty vyjmout sociální bydlení, pokud by renovace nebyla nákladově neutrální nebo pokud by renovace vedla ke zvýšení nájemného, které není omezeno na ekvivalent finančních úspor ve vyúčtování za energii.

Po stanovení výchozí hodnoty členské státy vypočítají roční cíl renovací, který budou muset splnit. Pro výpočet minimálního ročního cíle renovací by měl být použit tento vzorec:

$$\text{Minimální roční cíl renovací (v m}^2\text{)} = m^2_{\text{celková užitná podlahová plocha}} * r_r$$

kde:

$m^2_{\text{celková užitná podlahová plocha}}$ je součet užitných podlahových ploch všech budov zahrnutých do výchozí hodnoty,

r_r je podíl renovací ve výši 3 % stanovený v čl. 6 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791.

Číselný příklad je uveden v dodatku C této přílohy.

Roční cíl renovací v m^2 zůstává po dobu platnosti směrnice (EU) 2023/1791 nezměněn. To je změna oproti směrnici 2012/27/EU, podle níž se roční cíl renovací musel vypočítávat každoročně na základě podlahové plochy, která nesplňovala minimální vnitrostátní požadavky na energetickou náročnost. Ze směrnice (EU) 2023/1791 vyplývá, že požadovaný roční podíl renovací bude ve srovnání s metodou použitou ve směrnici 2012/27/EU výrazně vyšší. To také znamená, že výchozí hodnota stanovená ke konci prvního vykazovaného období, a tedy ani roční cíl renovací, nesmí být aktualizovány, pokud bude budova prodána, zbourána, získána nebo postavena. Existují zvláštní případy, ve kterých mají členské státy při dosahování ročního cíle renovací určitou míru flexibility. Tyto případy jsou vysvětleny níže.

Členské státy sdělí Komisi výchozí hodnotu (celkový počet m^2 budov, které spadají do oblasti působnosti daného článku) a roční cíl renovací (rovněž v m^2) ve svých vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999⁽⁵⁰⁾ (viz kapitola 7.1). V rámci tohoto sdělení by členské státy měly rovněž uvést m^2 budov spadajících do zvláštních kategorií podle čl. 6 odst. 2 písm. a) až c). Počet zrenovovaných m^2 , které lze započítat do ročního požadavku, by měly členské státy sdělovat ve dvouletých zprávách v souladu s nařízením (EU) 2018/1999, přičemž by měly odlišit m^2 zrenovovaných budov, které spadají do zvláštních kategorií podle čl. 6 odst. 2 písm. a) až c) směrnice (EU) 2023/1791.

Předběžné úspory

S cílem pobídnout k brzkým opatřením umožňuje směrnice (EU) 2023/1791 členským státům, které v daném roce provedou renovaci více než 3 % celkové podlahové plochy svých budov, započítat tento tzv. nadbytek renovací do ročního podílu renovací v následujících letech (čl. 6 odst. 3). Do 31. prosince 2026 lze nadbytky renovací dosažené v daném roce započítat do ročního podílu renovací v následujících třech letech. Od 1. ledna 2027 je možné nadbytky renovací dosažené v daném roce započítat do ročního podílu renovací pouze v následujících dvou letech. V praxi to znamená, že pokud například členský stát v roce X zrenovuje 3,5 % celkové užité plochy svého fondu budov, v roce X+1 musí zrenovovat pouze 2,5 % celkové užité plochy. Pokud však v roce X+1 členský stát zrenovuje plná 3 % celkové užité plochy, může rozdíl 0,5 % použít v roce X+2 ke snížení požadavku na renovaci na 2,5 %. Překročení je také možné rozložit na dva roky (například 0,25 % v roce X+1 a 0,25 % v roce X+2).

Demolice a náhrada

V souladu s čl. 6 odst. 4 směrnice (EU) 2023/1791 mohou členské státy za určitých okolností započítat do ročního podílu renovací užitou podlahovou plochu nové budovy v jejich vlastnictví, která je náhradou za budovu zbořenou v předchozích dvou letech. Započtení nové budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi do dosažení ročního podílu renovací je povoleno pouze v případech, že jsou splněna dvě kritéria:

— **kritérium 1** – nová budova je náhradou za budovu veřejného subjektu zbořenou v předchozích dvou letech a

⁽⁵⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

- **kritérium 2** – demolice a náhrada stávající budovy novou budovou je nákladově efektivnější a udržitelnější z hlediska dosažené spotřeby energie a emisí CO₂ během životního cyklu ve srovnání s renovací stávající budovy. Emise CO₂ během životního cyklu zahrnují obsažené a provozní emise CO₂ a emise CO₂ související s demolicí staré budovy.

Podmínky pro splnění druhého kritéria jsou uvedeny v tabulce 4.

Tabulka 4.

Kritéria pro demolici a náhradu

Parametry	Podmínka
Nákladová efektivita	Celkové náklady na demolici stávající budovy (v eurech) + celkové náklady na výstavbu nové budovy (v eurech) < celkové náklady na renovaci stávající budovy (v eurech)
Udržitelnost	(Celková spotřeba energie (v kWh) renovované budovy za zbývající odhadovaný ekonomický životní cyklus + spotřeba energie (v kWh) během fáze renovace) > (celková spotřeba energie (v kWh) nové budovy za stejný počet let + celková spotřeba energie (v kWh) během fáze demolice a výstavby) A (emise CO ₂ během životního cyklu (v t CO ₂ e) renovované budovy během jejího zbývajícího odhadovaného ekonomického životního cyklu + emise CO ₂ během životního cyklu (v t CO ₂ e) během fáze renovace) > (emise CO ₂ během životního cyklu (v t CO ₂ e) nové budovy za stejný počet let + emise CO ₂ během životního cyklu (v t CO ₂ e) během fáze demolice a výstavby)

Odhadovaný ekonomický životní cyklus stanoví členské státy v souladu se směrnicí EPBD. Zbořená budova, která by byla renovována, a nová budova se porovnávají za stejné časové období (tj. za celý nebo zbývající odhadovaný ekonomický životní cyklus stávající budovy).

Podmínka udržitelnosti by mohla být splněna například tehdy, pokud by byla renovace za použití materiálů náročných na energii a emise CO₂ (například beton, ocel) nahrazena rekonstrukcí za použití materiálů s nízkým obsahem energie a emisí CO₂ (například výroby získané ze dřeva a biomasy).

V souladu s čl. 6 odst. 4 směrnice (EU) 2023/1791 členské státy jasně stanoví a zveřejní obecná kritéria, metodiky a postupy pro určení výjimečných případů, v nichž mohou nové budovy v jejich vlastnictví, které jsou náhradami za zbořené budovy, započítávat do ročního podílu renovací.

Při stanovování metodiky pro posuzování emisí budov během jejich životního cyklu by členské státy měly vycházet z norem a metodik, na které odkazuje Komise, aby zajistily přesné odhady. Například:

- Evropská komise, Evropská platforma pro hodnocení životního cyklu (<https://eplca.jrc.ec.europa.eu/lifecycleassessment.html>)
- EN 15978:2011 Udržitelnost staveb – Posuzování environmentálních vlastností budov – Výpočtová metoda (<https://www.en-standard.eu/bs-en-15978-2011-sustainability-of-construction-works-assessment-of-environmental-performance-of-buildings-calculation-method/>)
- ISO 14040:2006 Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Zásady a osnova (<https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:14040:ed-2:v1:en>)
- ISO 14044:2006 Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Požadavky a směrnice (<https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:14044:ed-1:v1:en>).

5.2.2. Vyjednání smluvních podmínek pro budovy v užívání

V čl. 6 odst. 1 čtvrtém pododstavci směrnice (EU) 2023/1791 je rovněž stanovena povinnost, která se vztahuje konkrétně na budovy, v nichž veřejné subjekty sídlí, ale které nevlastní. Stejně jako v případě povinnosti renovovat budovy ve vlastnictví veřejných subjektů podle čl. 6 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 jsou do této povinnosti zahrnuty pouze budovy s celkovou užžitnou podlahovou plochou nad 250 m². Pokud jde o tyto budovy, členské státy zajistí, aby veřejné subjekty jednaly s vlastníky budov s cílem stanovit smluvní podmínky, které povedou k transformaci budov v nájmu alespoň na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi. V čl. 6 odst. 1 čtvrtém pododstavci směrnice (EU) 2023/1791 je zdůrazněna potřeba využít k zahájení jednání rozhodných okamžiků ve smlouvě, jako je obnova pronájmu, změna využití a významné renovační či údržbové práce. Veřejné subjekty, které budovu užívají, mohou vlastníky budovy upozornit na to, jaký prospěch by jim renovace mohla přinést: zvyšuje hodnotu jejich budovy, což může ospravedlnit následné zvýšení nájemného; prodlužuje životnost budovy díky lepší energetické účinnosti a kvalitě stavebních prvků; snižuje náklady na průběžnou údržbu; vede k souladu s vnitrostátními stavebními předpisy a požadavky (například s možnými minimálními standardy energetické náročnosti); přitahuje nájemce a minimalizuje dobu neobsazenosti.

Zejména s cílem pomoci řešit problém s rozdělením povídek by veřejné subjekty mohly v případě, že jsou hlavním uživatelem budovy a hodlají ji mít najatu dlouhodobě, například nabídnout, že uhradí určitou část nákladů na renovaci (buď formou jednorázové platby, nebo dohodou o zvýšení nájemného), nebo by mohly zvážit hledání nové budovy, pokud vlastník budovy není ochoten ji renovovat. Další možností je obrátit se na společnosti poskytující energetické služby⁽⁵¹⁾, které by mohly renovaci financovat výměnou za průběžné platby od veřejného orgánu nebo vlastníka budovy.

Mezi další užitečné přístupy patří:

- Členské státy by mohly aktualizovat postupy zadávání veřejných zakázek, které mají všechny veřejné orgány dodržovat při nájmu nových budov a při správě smluv na budovy, které v současnosti vlastní.
- Členské státy by mohly veřejným subjektům poskytnout pokyny a vzory, jak formulovat nájemní smlouvy, aby byla do smlouvy zahrnuta příslušná ustanovení.
- Členské státy by mohly požadovat, aby všechny veřejné subjekty do svých nájemních smluv vložily příslušná povinná ustanovení, aby se povinnost renovovat stala standardem. Členské státy by měly veřejným subjektům poskytnout konkrétní možnosti podpory v případech, kdy soukromý pronajímatel se standardními podmínkami nesouhlasí.
- Vzhledem k tomu, že členské státy jsou povinny renovovat velkou část svého stavebního fondu, a vzhledem k tomu, že transformace alespoň na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi může vyžadovat značné práce, mohou veřejné orgány určit budovy ve vlastnictví veřejných orgánů, které jsou v současné době nevyužívané nebo nedostatečně využívané a které mohou být nabídnuty k užívání subjektům, které si v současné době pronajímají budovy od soukromého sektoru. Účinným nástrojem na podporu této strategie bude soupis popsáný v předchozí části, zejména pokud bude rozšířen o sběr dalších údajů o fondu budov veřejných orgánů.

5.3. Alternativní přístup – rovnocenné úspory energie

Alternativní přístup, který umožňuje čl. 6 odst. 6 první pododstavec směrnice (EU) 2023/1791, povede k objemu úspor energie v budovách veřejných subjektů, které se rovnají alespoň objemu požadovanému podle čl. 6 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 (standardní přístup). Podle tohoto přístupu nejsou členské státy povinny renovovat budovy veřejných subjektů tak, aby okamžitě dosáhly úrovně budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi. Místo toho mohou členské státy na budovy veřejných subjektů uplatnit jiná opatření, která povedou k rovnocenným úsporám energie, včetně opatření, jako je snížení poptávky, a opatření, která mohou, ale nemusí přímo ovlivňovat obvodový plášť budovy nebo technické systémy budovy.

Ustanovení čl. 6 odst. 6 směrnice (EU) 2023/1791 se skládá ze dvou samostatných povinností (první pododstavec a druhý pododstavec písm. a)), které musí členské státy splnit, pokud se rozhodnou zvolit alternativní přístup.

⁽⁵¹⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC133984>

Pro splnění první povinnosti členské státy:

- odhadnou úspory energie, jichž by bylo dosaženo každý rok, pokud by členský stát zvolil přístup uvedený v čl. 6 odst. 1 až 4 (rovnocenné úspory energie) (čl. 6 odst. 6 druhý pododstavec písm. b)),
- dosáhnou v budovách veřejných subjektů každoročně takového objemu úspor energie, který se rovná alespoň objemu požadovanému v čl. 6 odst. 1 (čl. 6 odst. 6 první pododstavec).

V rámci druhé povinnosti, stanovené v čl. 6 odst. 6 druhém pododstavci směrnice (EU) 2023/1791, se vyžaduje, aby členské státy každoročně vydaly pas pro renovaci budov budovám představujícím dohromady nejméně 3 % celkové podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov, které jsou ve vlastnictví veřejných subjektů. Kromě toho členské státy zajistí, aby budovy, kterým byl vydán pas pro renovaci budovy, byly nejpozději do roku 2040 zrenovovány na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie.

Alternativní přístup se týká pouze budov, které jsou ve vlastnictví veřejných subjektů, se stejnými výjimkami, jaké jsou určeny pro přístup stanovený v čl. 6 odst. 1 až 4 směrnice (EU) 2023/1791. Ustanovení určená pro standardní přístup se vztahují i na alternativní přístup, protože rovnocenné úspory energie se odhadují podle stejné výchozí hodnoty, která se používá pro výpočet ročního požadavku na renovaci (v m²).

5.3.1. Dosažení rovnocenných úspor energie

Odhad cílového objemu úspor energie

Za účelem splnění této povinnosti členské státy odhadnou, jakých úspor energie musí každý rok dosáhnout. Jako výchozí bod by členské státy měly odhadnout 3% požadavek na renovaci podle stejných kroků určených v přístupu stanoveném v čl. 6 odst. 1 až 4 směrnice (EU) 2023/1791. Z toho získají určitý počet m², které musí členské státy každoročně zrenovovat.

Členské státy pak odhadnou úspory energie, kterých má být každý rok dosaženo prostřednictvím alternativních opatření. Úspory energie, jichž má být dosaženo, by měly členské státy odhadnout před rokem, v němž musí být úspor dosaženo, aby mohly alternativní opatření odpovídajícím způsobem naplánovat a provést. Pro odhad úspor energie za daný rok by členské státy:

- měly mezi budovami veřejných subjektů určit ty, které by bývaly zrenovovaly, pokud by bývaly zvolily standardní přístup. Tyto budovy musí v součtu pokrývat alespoň stejný počet m², jaký byl určen dříve vypočteným požadavkem na renovaci. Členské státy mohou odhadnout úspory ve vztahu k těmž budovám, které byly vybrány pro vydání pasu pro renovaci budovy v průběhu roku, neboť tyto budovy odpovídají 3 % fondu budov veřejných subjektů,
- měly stanovit výchozí spotřebu energie v budovách, které by členské státy bývaly zrenovovaly. Použijí příslušné standardní hodnoty spotřeby energie referenčních budov veřejných subjektů před renovací. Standardní hodnoty by měly být určeny pro každou kategorii nebo podkategorii budov,
- měly odhadnout spotřebu primární energie těchto budov po renovaci za použití příslušných standardních hodnot spotřeby energie referenčních budov veřejných subjektů po renovaci na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie,
- měly od výchozí spotřeby odečíst odhadovanou spotřebu po renovaci. Výsledná hodnota odpovídá tomu, co by se ušetřilo renovací 3 % užité podlahové plochy budov zahrnutých do rozsahu povinnosti.

K odhadu cílového ročního objemu úspor energie by se měl použít tento vzorec:

$$\text{Cílový roční objem úspor energie (kWh)} = \sum(a - b) * c$$

kde:

Součet odpovídá součtu všech budov, které by členský stát býval plánoval zrenovovat, pokud by býval zvolil přístup stanovený v čl. 6 odst. 1 až 4 směrnice (EU) 2023/1791, za každou kategorii referenčních budov veřejných subjektů.

- a je odhadovaná spotřeba energie referenčních budov nesplňujících normu pro budovu s téměř nulovou spotřebou energie / před renovací (v kWh/m²),
- b je odhadovaná spotřeba energie týchž referenčních budov po jejich transformaci na budovu s téměř nulovou spotřebou energie (v kWh/m²),
- c je celková plocha vytápěných nebo chlazených budov pro každou kategorii referenčních budov, které by členský stát býval zrenovoval, pokud by býval zvolil standardní přístup.

Pro účely odhadu ročního objemu úspor energie mohou členské státy použít údaje shromážděné v soupisu sestaveném podle čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791. Orientační příklad tohoto odhadu je uveden v dodatku C této přílohy.

Pro stanovení výchozí spotřeby energie a odhad spotřeby energie v budovách po renovaci členské státy určí standardní hodnoty spotřeby energie referenčních budov veřejných subjektů před renovací a po renovaci na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie. Pokud jsou k dispozici standardní hodnoty spotřeby energie pro různé typy budov, měly by členské státy stanovit různé kategorie referenčních budov veřejných subjektů, aby se zvýšila přesnost a reprezentativnost úspor energie. Budovy lze rozdělit do kategorií podle jejich konečného užití (například kanceláře, budovy pro vzdělávání, nemocnice), klimatických zón (například severní, jižní, horské, pobřežní) nebo jiných faktorů, které ovlivňují jejich spotřebu energie.

Dosažení ročního cíle úspor energie

V souladu s čl. 6 odst. 6 směrnice (EU) 2023/1791 mohou členské státy zvolit opatření, která považují za vhodná ke snížení spotřeby energie ve veřejných budovách. Opatření mohou zahrnovat například:

- renovace budov za účelem splnění norem pro budovy s téměř nulovou spotřebou energie a budovy s nulovými emisemi a renovace pro splnění vyšších nebo nižších úrovní energetické náročnosti,
- uzavření smluv v oblasti energie (například prostřednictvím smluv o energetických službách) a hospodaření s energií,
- náhrady a modernizace technických systémů budov,
- přechod na energeticky účinné spotřebiče,
- snížení vytápěné nebo chlazené podlahové plochy budov,
- snižování poptávky,
- opatření ke změně chování, která sníží spotřebu energie,
- jakákoli jiná opatření, která nepředstavují renovaci a ovlivní energetickou účinnost veřejných budov.

Prodej budov není opatřením v oblasti energetické účinnosti. Není rovnocenný s renovací budov.

Postupné renovace a modernizace technických systémů budov prováděné za účelem dosažení odpovídajících úspor energie budou pravděpodobně zahrnuty do pasů pro renovaci budovy podle harmonogramu stanoveného pro každou budovu s pasem. U těchto opatření mohou pasy pro renovaci budovy sloužit jako zdroj informací pro odhad výsledných úspor energie.

Pokud se členské státy rozhodnou pro jiná než strukturální opatření (jako je změna chování), měly by odhadnout, do jaké míry může být dopad opatření udržitelný i v následujících letech. V praxi to znamená, že členské státy by měly zohlednit kumulativní objem úspor energie dosažených daným opatřením během zbývajících doby životnosti budovy. Například by bylo třeba odhadnout, jak dlouho bude mít kampaň za zhasínání světel pozitivní účinek.

Vyrozumění o alternativních opatřeních

Členské státy, které se rozhodnou uplatňovat alternativní přístup, měly do 31. prosince 2023 vyrozumět Komisi o plánovaných úsporách energie, kterých by bylo dosaženo do 31. prosince 2030, pokud by členský stát býval zvolil přístup stanovený v čl. 6 odst. 1 až 4 (rovnocenné úspory energie). Plánované úspory energie by měly být odhadnuty na základě informací, které mají členské státy k dispozici v okamžiku vyrozumění; tento odhad může být aktualizován a uveden s vyšší mírou přesnosti v první zprávě za první rok uplatňování.

Členské státy mohou použít kombinaci „standardního“ přístupu, stanoveného v čl. 6 odst. 1, a „alternativního“ přístupu, stanoveného v čl. 6 odst. 6. V praxi by to znamenalo, že úspory energie vyplývající z renovace budov veřejných subjektů na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi lze započítat do ročního cílového objemu úspor energie. I v tomto případě by však členské státy musely splnit povinnost stanovenou v čl. 6 odst. 6 třetím pododstavci.

5.3.2. Pas pro renovaci budovy

Kromě toho, že členské státy dosáhnou takového objemu úspor energie, který se rovná alespoň objemu požadovanému v čl. 6 odst. 1, vydají v souladu s článkem 12 směrnice EPBD každoročně pasy pro renovaci budov, které dohromady představují alespoň 3 % celkové podlahové plochy vytápěných nebo chlazených budov ve vlastnictví veřejných subjektů.

Pas pro renovaci budovy bude pro veřejné subjekty vodítkem při rozhodování o tom, které činnosti nebo opatření by měly být upřednostněny a v jakém pořadí by měly být realizovány, aby předmětné budovy dosáhly úrovně budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi nejpozději do roku 2040. Členské státy mohou do dosažení ročního cíle úspor energie započítat i opatření navržená v pasu pro renovaci budovy. V praxi to znamená, že do roku 2040 bude třeba zrenovovat stejný počet m² na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi (přibližně 45 % výchozí hodnoty), ale členské státy, které se rozhodly pro alternativní přístup, budou muset zavést další opatření, aby zajistily rovnocennou úroveň úspor po celé období.

6. Povinnosti související s článkem 7 směrnice (EU) 2023/1791

Článek 7 směrnice (EU) 2023/1791 nahrazuje článek 6 směrnice 2012/27/EU. Cílem článku 7 je i nadále stanovit jako požadavek při zadávání veřejných zakázek vysokou energetickou účinnost. Ve srovnání s článkem 6 směrnice 2012/27/EU však byla oblast působnosti rozšířena.

Článek 7 směrnice (EU) 2023/1791 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé při uzavírání veřejných zakázek a koncesí, jejichž hodnota se rovná finančním limitům stanoveným ve směrnici 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU (společně: klasické směrnice o zadávání veřejných zakázek) nebo je překračuje, nakupovali pouze výrobky, služby a budovy a (nově také) stavební práce s vysokou energetickou účinností. „Veřejní zadavatelé“ a „zadavatelé“ jsou definováni v čl. 2 bodech 14 a 15 směrnice (EU) 2023/1791, která zase odkazuje na odpovídající definice v klasických směrnici o zadávání veřejných zakázek. Oproti směrnici 2012/27/EU je navíc rozsah této povinnosti rozšířen na všechny veřejné zadavatele a všechny zadavatele a na všechny úrovně veřejné správy.

Kromě toho tento článek již uvedenou povinnost nepodmiňuje nákladovou efektivností, ekonomickou proveditelností, udržitelností v širším smyslu a dostatečnou hospodářskou soutěží, ale „pouze“ technickou proveditelností.

Dále je tato povinnost rozšířena o i) požadavek, aby členské státy zajistily, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé uplatňovali při uzavírání veřejných zakázek a koncesí zásadu „energetická účinnost v první řadě“, a o ii) ustanovení, že se zásada „energetická účinnost na prvním místě“ vztahuje i na veřejné zakázky a koncese, pro něž příloha IV směrnice (EU) 2023/1791 nestanoví žádné zvláštní požadavky.

Článek 7 směrnice (EU) 2023/1791 nyní také

- 1) uvádí možnost zadávat veřejné zakázky s cílem dosáhnout cílů Unie v oblasti dekarbonizace a nulového znečištění tím, že se při uzavírání zakázek uvedených v odstavci 1 uvedeného článku zohlední širší aspekty udržitelnosti, sociální aspekty, aspekty životního prostředí a oběhového hospodářství, jakož i kritéria Unie pro zadávání zelených veřejných zakázek nebo existující rovnocenná vnitrostátní kritéria;
- 2) vyžaduje zveřejňování informací o dopadu některých zakázek na energetickou účinnost;

- 3) umožňuje veřejným zadavatelům se rozhodnout, že budou požadovat, aby uchazeči zveřejňovali informace o potenciálu globálního oteplování nové budovy během životního cyklu, využití nízkouhlíkových materiálů a oběhovosti materiálů použitých pro nové budovy a budovy určené k renovaci, zejména s plochou nad 2 000 m²;
- 4) požaduje, aby členské státy poskytovaly veřejným zadavatelům a zadavatelům podporu při zavádění požadavků na energetickou účinnost;
- 5) umožňuje Komisi, aby při uplatňování požadavků na energetickou účinnost v rámci procesu zadávání veřejných zakázek poskytla vnitrostátním orgánům a úředníkům odpovědným za zadávání veřejných zakázek další pokyny;
- 6) požaduje od členských států zavedení opatření k zajištění toho, aby zadavatelé nebyli odrazováni od investování do zvyšování energetické účinnosti, a
- 7) požaduje, aby členské státy odstranily překážky energetické účinnosti a podaly zprávu o opatřeních, která za tímto účelem přijaly.

Kromě toho, že vylučuje uplatnění povinností uvedených v čl. 7 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 na zakázky na dodávky vojenského vybavení, čl. 7 odst. 2 uvedené směrnice nyní rovněž stanoví, že tyto povinnosti se neuplatní, pokud by jejich uplatnění narušilo veřejnou bezpečnost nebo by bránilo reakci na mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví.

6.1. Rozsah povinností podle článku 7 směrnice (EU) 2023/1791

Definice „veřejných zakázek“ viz čl. 2 odst. 1 bod 5 směrnice 2014/24/EU a definice „koncesí“ viz čl. 5 odst. 1 směrnice 2014/23/EU. Finanční limity uvedené v čl. 7 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 viz klasické směrnice o zadávání veřejných zakázek, na které se odkazuje.

Přestože se na budovy nevztahují klasické směrnice o zadávání veřejných zakázek vzhledem k jejich výslovnému vyloučení v rámci seznamu vyloučených zakázek na služby, vztahují se na ně finanční limity stanovené ve směrnicích o zadávání veřejných zakázek na služby. Proto se na nákup nebo nájem budov vztahuje článek 7 směrnice (EU) 2023/1791, ale zůstávají vyloučeny z pravidel pro zadávání veřejných zakázek.

Vysoká energetická účinnost

Služby, výrobky, budovy a stavební práce nakupované veřejnými zadavateli a zadavateli, na které se vztahuje čl. 7 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791, musí mít vysokou energetickou účinnost. Požadavky na energetickou účinnost, které je třeba v této souvislosti dodržovat, jsou podrobněji stanoveny v příloze IV směrnice (EU) 2023/1791 a zahrnují:

- výrobky, na které se vztahují akty v přenesené pravomoci o označování energetickými štítky,
- výrobky, na které se nevztahuje akt v přenesené pravomoci o označování energetickými štítky, ale vztahuje se na ně prováděcí opatření podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES ⁽⁵²⁾,
- výrobky a služby, na které se vztahují kritéria EU pro zadávání zelených veřejných zakázek ⁽⁵³⁾ nebo existující rovnocenná vnitrostátní kritéria,
- pneumatiky nejvyšší třídy energetické účinnosti spotřeby paliv definované nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/740 ⁽⁵⁴⁾,
- budovy.

⁽⁵²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES ze dne 21. října 2009 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie (Úř. věst. L 285, 31.10.2009, s. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/125/oj>).

⁽⁵³⁾ Kritéria a požadavky týkající se zelených veřejných zakázek viz odkaz https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en

⁽⁵⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/740 ze dne 25. května 2020 o označování pneumatik s ohledem na palivovou účinnost a jiné parametry, o změně nařízení (EU) 2017/1369 a o zrušení nařízení (ES) č. 1222/2009 (Úř. věst. L 177, 5.6.2020, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/740/oj>).

Pokud se na výrobky vztahuje akt v přenesené pravomoci o označování energetickými štítky nebo prováděcí opatření podle směrnice 2009/125/ES a kritéria EU pro zadávání zelených veřejných zakázek, je třeba zohlednit nejambicióznější požadavek na energetickou účinnost. Pokud jsou kritéria EU pro zadávání zelených veřejných zakázek ambicióznější, členské státy je zohlední a vynaloží veškeré úsilí k jejich použití, jak je stanoveno v čl. 7 odst. 5 a příloze IV písm. c) směrnice (EU) 2023/1791.

Akty v přenesené pravomoci o označování energetickými štítky

Pro posouzení podle přílohy IV písm. a) směrnice (EU) 2023/1791 a čl. 7 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369⁽⁵⁵⁾, které jsou „dvě nejvyšší (významně) zastoupené třídy energetické účinnosti“ výrobků, na něž se vztahuje akt v přenesené pravomoci o označování energetickými štítky⁽⁵⁶⁾, je možné využít Evropský registr výrobků s energetickým označením (EPREL)⁽⁵⁷⁾, v němž dodavatelé⁽⁵⁸⁾ musí od 1. ledna 2019 své výrobky před uvedením na trh zaregistrovat⁽⁵⁹⁾ (60). Evropský registr výrobků s energetickým označením umožňuje zákazníkům – a následně i veřejným zadavatelům a zadavatelům – najít podrobné informace o výrobcích a modelech označených energetickými štítky⁽⁶¹⁾ (62).

Na následujícím obrázku je například znázorněno rozložení modelů televizorů s určitou velikostí obrazovky registrovaných v Evropském registru výrobků s energetickým označením v polovině roku 2023. Cílem podle kritéria čl. 7 odst. 2 nařízení (EU) 2017/1369 by v tomto případě bylo poskytnout pobídky třídám E a F (nebo vyšším), které jsou obě **významně** zastoupené, a nikoliv rovněž zastoupené nižší třídě G, i když je zastoupená nejvíce.

Obrázek 3

Rozložení vybraných modelů televizorů s určitou velikostí obrazovky registrovaných v Evropském registru výrobků s energetickým označením v polovině roku 2023 (167 modelů z celkového počtu 17 976 modelů)

Třída	Počet registrací	%
A	0	0,0
B	1	0,6
C	0	0,0
D	0	0,0
E	21	12,6
F	37	22,2
G	108	64,7

⁽⁵⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky a zrušuje směrnice 2010/30/EU (Úř. věst. L 198, 28.7.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj>).

⁽⁵⁶⁾ https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products_en/

⁽⁵⁷⁾ Další informace viz: https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/product-database_en

⁽⁵⁸⁾ „Dodavatelem“ se rozumí výrobce usazený v Unii, zplnomocněný zástupce výrobce neusazeného v Unii nebo dovozce, který uvádí výrobek na trh Unie (viz čl. 2 bod 14 nařízení (EU) 2017/1369).

⁽⁵⁹⁾ Tato povinnost platí pro kusy nového modelu, na něž se vztahuje akt v přenesené pravomoci (viz článek 4 nařízení (EU) 2017/1369).

⁽⁶⁰⁾ Viz článek 4 nařízení (EU) 2017/1369.

⁽⁶¹⁾ Evropský registr výrobků s energetickým označením poskytuje také informace o jiných aspektech, než je spotřeba energie výrobku, například o jeho eventuální spotřebě vody, emisích hluku, prodloužené záruce, dostupnosti náhradních dílů, životnosti nebo podpoře výrobku. Všechna kritéria uvedená v Evropském registru výrobků s energetickým označením mohou veřejní zadavatelé a zadavatelé rovněž použít jako referenční zdroj pro stanovení technických specifikací, kvalifikačních kritérií pro výběr nebo kritérií pro zadání veřejné zakázky na konkrétní kategorii výrobků. Tento systém veřejným zadavatelům a zadavatelům rovněž umožňuje získat přehled o trhu a dostupnosti výrobků s vysokou energetickou účinností v jednotlivých kategoriích výrobků. To následně veřejným zadavatelům a zadavatelům pomáhá odhadnout, kolik nabídek je možné v příslušném zadávacím řízení očekávat.

⁽⁶²⁾ Ustanovení čl. 7 odst. 2 nařízení (EU) 2017/1369 stanoví, že pokud členské státy poskytují pobídky pro výrobek, který je uvedený v aktu v přenesené pravomoci, zaměří tyto pobídky na dvě nejvyšší významně zastoupené třídy energetické účinnosti, nebo na vyšší třídy podle tohoto aktu v přenesené pravomoci, čímž se rozumí dvě nejvyšší třídy energetické účinnosti, které jsou rovněž významně zastoupeny (z hlediska počtu registrovaných výrobků).

V souladu s čl. 7 odst. 4 směrnice (EU) 2023/1791 mohou členské státy při nákupu balíčku výrobků, na něž se v jeho úplnosti vztahuje akt v přenesené pravomoci přijatý podle nařízení (EU) 2017/1369, vyžadovat, aby energetická účinnost balíčku měla přednost před energetickou účinností jednotlivých výrobků tohoto balíčku, a to nákupem balíčku výrobků, který přísluší do nejvyšší třídy energetické účinnosti, která je k dispozici. Například zadavatelé veřejných zakázek, kteří kupují balíček (soupravu) obsahující kotel na tuhá paliva v kombinaci s doplňkovým ohřívačem, regulátorem teploty a solárním zařízením, by mohli vyžadovat, aby solární zařízení splňovalo pouze kategorii „B“, pokud celý balíček dosáhne nejvyšší dostupné kategorie (v nejlepším případě „A+++“). Stejný přístup mohou zadavatelé veřejných zakázek použít individuálně, i když to po nich jejich členské státy nevyžadují.

Prováděcí opatření týkající se ekodesignu podle směrnice 2009/125/ES

U výrobků, na které se vztahují akty v přenesené pravomoci přijaté podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/125/ES⁽⁶³⁾ ⁽⁶⁴⁾, se požadavek nakupovat pouze výrobky splňující kritéria energetické účinnosti stanovená v uvedeném prováděcím opatření vztahuje pouze na výrobky, na něž se nevztahuje akt v přenesené pravomoci přijatý podle nařízení (EU) 2017/1369.

Kritéria EU pro zadávání zelených veřejných zakázek nebo rovnocenná vnitrostátní kritéria

Koncepce zelených veřejných zakázek se opírá o jasná, ověřitelná, odůvodnitelná a ambiciózní environmentální kritéria pro výrobky a služby, vycházející z přístupu založeného na životním cyklu a vědeckých důkazech. Od roku 2008 Komise vypracovala kritéria EU pro zadávání zelených veřejných zakázek pro několik kategorií výrobků⁽⁶⁵⁾.

Pokud pro výrobek nebo službu existují kritéria EU pro zadávání zelených veřejných zakázek nebo rovnocenná dobrovolná vnitrostátní kritéria, veřejní zadavatelé a zadavatelé vynaloží maximální úsilí, aby nakupovali pouze výrobky a služby, které v oblasti energie splňují alespoň kritéria (například technické specifikace, kritéria pro zadání, smluvní podmínky o energetické účinnosti) stanovená na „základní“ úrovni. Základní kritéria jsou vhodná pro použití jakýmkoli veřejným zadavatelem nebo zadavatelem ve všech členských státech. Jsou navržena tak, aby je bylo možné používat s minimálním dodatečným úsilím na ověření nebo zvýšením nákladů.⁽⁶⁶⁾

Pneumatiky

Podle článku 7 směrnice (EU) 2023/1791 budou moci veřejní zadavatelé a zadavatelé nakupovat pouze pneumatiky, jež dosahují nejvyšší třídy energetické účinnosti spotřeby paliv definované nařízením (EU) 2020/740. Podle písmene d) přílohy IV směrnice (EU) 2023/1791 tento požadavek nebrání veřejným subjektům, aby v případech odůvodněných bezpečností nebo ochranou veřejného zdraví nakupovaly pneumatiky v nejvyšší třídě přilnavosti za mokra nebo nejvyšší třídě vnějšího hluku odvalování.

Výrobky používané poskytovateli služeb

Veřejní zadavatelé a zadavatelé jsou povinni při vypisování veřejných soutěží na poskytování služeb vyžadovat, aby poskytovatelé služeb používali pouze výrobky, jež splňují požadavky uvedené v písmenech a), b) a d) přílohy IV směrnice (EU) 2023/1791, pokud poskytovatelé služeb kupují zcela nebo částečně pro poskytování dotyčné služby nové výrobky uvedené v písmenech a), b) a d) přílohy IV směrnice (EU) 2023/1791. Například zadavatel veřejných zakázek, který kupuje služby údržby vozidel, není povinen vyžadovat, aby dotyční poskytovatelé služeb modernizovali všechny své pneumatiky na nejvyšší třídě energetické účinnosti spotřeby paliv, ale může tak činit pouze v případě nových pneumatik, pokud je nakupují pro poskytování příslušné služby.

⁽⁶³⁾ Ustanovení čl. 15 odst. 3 písm. a) směrnice 2009/125/ES.

⁽⁶⁴⁾ https://commission.europa.eu/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign/energy-efficient-products_en/

⁽⁶⁵⁾ https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en/

⁽⁶⁶⁾ https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en/

Minimální požadavky na energetickou náročnost budov

Při nákupu budov nebo částí budov, které mají funkci budovy, nebo uzavírání nových nájemních smluv na budovy nebo části budov, které mají funkci budovy, jsou veřejní zadavatelé a zadavatelé povinni v zásadě (viz výjimky níže) vybírat pouze budovy, které splňují alespoň úroveň téměř nulové spotřeby energie. Při stanovování těchto požadavků mohou členské státy rozlišovat mezi novými a stávajícími budovami a mezi různými kategoriemi budov.

Aby budovy splňovaly úroveň téměř nulové spotřeby energie, musí mít velmi nízkou energetickou náročnost stanovenou v souladu s přílohou I směrnice EPBD. Téměř nulová či velmi nízká spotřeba požadované energie musí být ve značném rozsahu pokryta z obnovitelných zdrojů. Při provedení směrnice EPBD ve vnitrostátním právu členské státy určily úrovně energetické náročnosti a minimální podíl energie z obnovitelných zdrojů, které odpovídají budovám s téměř nulovou spotřebou energie na jejich území.

Příloha IV směrnice (EU) 2023/1791 uvádí, že soulad s článkem 7 a písmenem f) přílohy IV směrnice (EU) 2023/1791 je třeba ověřit pomocí certifikátů energetické náročnosti uvedených ve směrnici EPBD. Článek 19 směrnice EPBD uvádí, že certifikáty energetické náročnosti musí obsahovat energetickou náročnost budovy a referenční hodnoty, jako jsou minimální požadavky na energetickou náročnost, a umožňovat tak porovnání a posouzení její energetické náročnosti.

Písmeno f) přílohy IV směrnice (EU) 2023/1791 také umožňuje jako výjimku nákupy budov, jež nespĺňují úroveň téměř nulové spotřeby energie, a to pokud veřejní zadavatelé nebo zadavatelé nakupují nebo si najímají budovu za účelem provedení rozsáhlé renovace nebo demolice. Pojem „rozsáhlá renovace“ je třeba chápat ve smyslu čl. 2 bodu 20 směrnice EPBD. V případě, že se budova blíží úrovni „téměř nulové spotřeby energie“, může „rozsáhlá renovace“ znamenat relativně okrajové práce.

Technická proveditelnost

Jak je uvedeno výše, obecná povinnost podle čl. 7 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 se neuplatní, pokud to není technicky proveditelné. Podmínka proveditelnosti se vztahuje na všechny veřejné zakázky bez ohledu na to, pod kterou směrnicí o zadávání veřejných zakázek daná zakázka spadá. Je na veřejných zadavatelích nebo zadavatelích, aby před zahájením zadávacího řízení posoudili případ od případu a byli schopni prokázat, že požadavek na vysokou energetickou účinnost v zakázce nebo koncesi není technicky proveditelný. Pokud to nelze prokázat, musí veřejní zadavatelé nebo zadavatelé nakupovat dostupné energeticky účinné výrobky, služby, budovy a stavební práce v souladu s požadavky uvedenými v příloze IV směrnice (EU) 2023/1791.

Postup je technicky proveditelný, pokud technické vlastnosti například systému a budovy nebo její ucelené části umožní uplatnění požadavků. Postup je technicky neproveditelný, pokud z technického hlediska není možné je uplatnit, tzn. pokud technické vlastnosti systému uplatnění požadavků brání.

Technická neproveditelnost při pořizování energeticky účinných tepelných čerpadel může nastat například v situaci, kdy systém rozvodu tepelné energie v budově není vhodný pro provoz při teplotách potřebných pro účinné využití tepelného čerpadla, přičemž dotčená budova je již ve vlastnictví nebo v nájmu.

K prokázání technické neproveditelnosti je nezbytné dobře zdokumentované posouzení, které obsahuje odůvodnění, jako jsou technologická omezení, omezení specifická pro dané místo nebo technická neslučitelnost se stávající infrastrukturou nebo systémy. Toto posouzení by mělo být provedeno ve fázi přípravy nákupu a mělo by být zahrnuto do dokumentů veřejných zadavatelů nebo zadavatelů a z důvodu transparentnosti a rovného zacházení se doporučuje uvést závěr posouzení v oznámení o zahájení zadávacího řízení. K prokázání a doložení technické neproveditelnosti je vhodné dobře zdokumentované posouzení podložené například srovnávací analýzou založenou na předběžné tržní konzultaci.

Pokud tedy zadavatelé veřejných zakázek určí, že všechny položky patřící do určité kategorie účinnosti, které mají být nakoupeny podle článku 7 směrnice (EU) 2023/1791, nejsou technicky proveditelné, ale že jiné, méně účinné položky technicky proveditelné jsou, zadavatelé by mohli tyto méně účinné položky nakoupit.

6.2. Podrobné informace o povinnostech

6.2.1. Uplatňování zásady „energetická účinnost v první řadě“

Článek 7 směrnice (EU) 2023/1791 nyní obsahuje také nové ustanovení, které členskými státy ukládá povinnost zajistit, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé uplatňovali při uzavírání veřejných zakázek a koncesí, jejichž odhadovaná hodnota ⁽⁶⁷⁾ se rovná finančním limitům uvedeným v čl. 7 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 nebo je překračuje, zásadu „energetická účinnost v první řadě“ v souladu s článkem 3 směrnice (EU) 2023/1791, a to bez ohledu na to, zda jsou pro tyto veřejné zakázky a koncese stanoveny v příloze IV směrnice (EU) 2023/1791 zvláštní požadavky. Článek 7 směrnice (EU) 2023/1791 se vztahuje rovněž na nákupy spadající do oblasti působnosti směrnice 2009/81/ES, jejichž odhadovaná hodnota přesahuje finanční limity stanovené v klasických směrnících o zadávání zakázek.

Tento požadavek se vztahuje na všechny veřejné zakázky a koncese uvedené v předchozím odstavci, neboť ve směrnici (EU) 2023/1791 nejsou v tomto ohledu stanoveny žádné odchylky ⁽⁶⁸⁾.

Další podrobné informace o zásadě „energetická účinnost v první řadě“ a jejím uplatňování jsou uvedeny v doporučení Komise (EU) 2021/1749 ⁽⁶⁹⁾.

Uplatnit zásadu „energetická účinnost v první řadě“ znamená důkladně analyzovat dostupné alternativy a možnosti zadání zakázky a tyto možnosti posoudit také (ovšem nejen) z hlediska energetické účinnosti. Než se orgán nebo subjekt rozhodne zadat zakázku, je třeba analyzovat všechna řešení a alternativy, **v příslušných případech** včetně analýzy nákladů a přínosů z celospolečenského hlediska s přihlédnutím k širším přínosům energetické účinnosti. Kupující se může opřít o relevantní analýzu (srovnatelných nákupů, která není zastaralá atd.), kterou v obdobných situacích provedl již dříve například regionální nebo celostátní subjekt odpovědný za politiku v dané oblasti nebo centrální zadavatel.

Zásada „energetická účinnost v první řadě“ musí být považována za základní zásadu při rozhodování o způsobu návrhu projektu a později o výrobcích, stavebních pracích, službách a budovách, které budou předmětem zadávacího řízení. V zadávacím řízení může být zásada „energetická účinnost v první řadě“ zohledněna v kritériích pro zadání nebo v technické specifikaci. Uplatnění zásady „energetická účinnost v první řadě“ je možné zdokumentovat například ve spisech zadavatelů.

6.2.2. Veřejná bezpečnost, mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví a zakázky ozbrojených sil / na dodávky vojenského vybavení

Ustanovení čl. 7 odst. 2 směrnice (EU) 2023/1791 zachovává výjimku z povinnosti podle čl. 7 odst. 1 uvedené směrnice pro zakázky ozbrojených sil nebo pro zakázky na dodávky určitého vojenského vybavení. Od uplatnění článku 7 směrnice (EU) 2023/1791 jsou tyto zakázky osvobozeny bez ohledu na to, pod kterou ze směrnic o zadávání veřejných zakázek (včetně směrnice 2009/81/ES) ⁽⁷⁰⁾ zakázka spadá. Zavádí také další výjimku z této povinnosti pro případy, kdy by její splnění narušilo veřejnou bezpečnost nebo bránilo reakci na mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví.

Veřejná bezpečnost a mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví

Veřejná bezpečnost je běžně chápána jako oblast činnosti, v níž má stát hlavní odpovědnost za ochranu svého území a občanů. „Pojem „veřejná bezpečnost“ ve smyslu článku 52 Smlouvy o fungování EU, jak jej vykládá Soudní dvůr, zahrnuje jak vnitřní, tak vnější bezpečnost členského státu, jakož i otázky ochrany obyvatelstva [...]. Předpokládá existenci skutečné a dostatečně vážné hrozby pro některý ze základních zájmů společnosti, jako je např. ohrožení chodu veřejných institucí a základních veřejných služeb a přežití obyvatelstva, a dále rizik vážného narušení zahraničních vztahů, mírového soužití národů nebo vojenských zájmů.“ ⁽⁷¹⁾

⁽⁶⁷⁾ Ve smyslu článku 5 směrnice 2014/24/EU, článku 16 směrnice 2014/25/EU a článku 8 směrnice 2014/23/EU.

⁽⁶⁸⁾ V čl. 7 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 se uvádí, že zásada „energetická účinnost v první řadě“ by měla být (bez jakéhokoli omezení) uplatňována na „veřejné zakázky a koncese, jejichž hodnota se rovná finančním limitům uvedeným v prvním pododstavci nebo je překračuje [...], a to i u těch veřejných zakázek a koncesí, pro něž příloha IV nestanoví žádné zvláštní požadavky“.

⁽⁶⁹⁾ Doporučení Komise (EU) 2021/1749 ze dne 28. září 2021 k Zásadě „energetická účinnost v první řadě“: od principů k praxi – Pokyny k uplatňování zásady při rozhodování v odvětví energetiky i mimo něj (Úř. věst. L 350, 4.10.2021, s. 9, ELI <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1749/oj>).

⁽⁷⁰⁾ Je třeba mít za to, že hodnoty uvedené v čl. 7 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 se vztahují ke klasickým směrnícím o zadávání veřejných zakázek, a nikoli k hodnotám uvedeným ve směrnici 2009/81/ES.

⁽⁷¹⁾ 19. bod odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1807 ze dne 14. listopadu 2018 o rámci pro volný tok neosobních údajů v Evropské unii (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 59, ELI <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1807/oj>).

Ačkoli v právních předpisech Unie neexistuje formální definice „mimořádných situací v oblasti veřejného zdraví“, lze je obecně definovat jako výskyt nebo bezprostřední hrozbu onemocnění nebo zdravotního stavu způsobeného bioterorismem, epidemií (například gastrointestinální onemocnění, malárie, horečka dengue, onemocnění virem Zika) nebo pandemickým onemocněním (například ptačí chřipka, covid-19) nebo novým a vysoce smrtelným infekčním agens nebo biologickým toxinem, které představují značné riziko významného počtu úmrtí lidí nebo trvalého či dlouhodobého zdravotního postižení.

Pokud chce členský stát výjimku týkající se „veřejné bezpečnosti“ nebo „mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví“ využít, musí v konečném důsledku předložit konkrétní důkazy o věcných argumentech pro výjimku z příslušných ustanovení tohoto článku. Vnitrostátní opatření nelze vyjmout z uplatňování práva Unie pouze proto, že jsou zaměřena na ochranu veřejné bezpečnosti nebo národní obranu.

Zakázky ozbrojených sil a dodávky vojenského vybavení

Článek 7 směrnice (EU) 2023/1791 se na zakázky ozbrojených sil vztahuje pouze v takovém rozsahu, kdy jeho použití není v rozporu s podstatou a hlavními cíli činností ozbrojených sil. Uplatnění tohoto vyloučení vyžaduje individuální analýzu dané zakázky s cílem zjistit, zda existuje rozpor mezi povinnostmi uvedenými v článku 7 směrnice (EU) 2023/1791 a podstatou a hlavními cíli činností ozbrojených sil. Toto vyloučení se vztahuje na všechny typy zakázek na stavební práce, dodávky a služby.

Při definování pojmu „ozbrojené síly“ je třeba rozlišovat mezi **ozbrojenými** silami a **bezpečnostními** silami (viz čl. 28 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES). Zatímco „ozbrojenými silami“ se v zásadě rozumí vojenské síly členského státu, obvykle armáda, námořnictvo a letectvo, „bezpečnostní síly“ se vztahují na polovojenské jednotky, policii nebo jiné donucovací orgány (včetně policie nebo jiných donucovacích orgánů na regionální nebo místní úrovni) a zpravodajské agentury (viz také v této kapitole bod „Veřejná bezpečnost a mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví“, pokud jde o výjimku týkající se veřejné bezpečnosti). Pojem „zakázky ozbrojených sil“ je třeba chápat široce, jako smlouvy uzavřené specificky ve prospěch ozbrojených sil, a nikoli pouze jako smlouvy uzavřené samotnými ozbrojenými silami. Takové smlouvy by mohla uzavírat také ministerstva obrany, armádní zásobovací agentury a další příslušné subjekty členských států. Lze tedy mít za to, že se výjimka může vztahovat na všechny zakázky spadající do oblasti působnosti čl. 2 písm. c) směrnice 2009/81/ES, jakož i na zakázky na stavební práce a služby pro specificky vojenské účely (první polovina čl. 2 písm. d) směrnice 2009/81/ES), pokud individuální posouzení ukáže, že dodržování povinností podle článku 7 směrnice (EU) 2023/1791 by vedlo k ohrožení podstaty a hlavních cílů činností.

Zakázky na dodávky vojenského vybavení jsou vyloučeny z uplatňování povinností podle článku 7 směrnice (EU) 2023/1791 bez ohledu na to, kdo příslušné smlouvy na veřejné zakázky uzavírá nebo která směrnice o zadávání veřejných zakázek se na ně vztahuje.

Vojenské vybavení je definováno v čl. 6 bodě 1 směrnice 2009/81/ES.

6.2.3. Smlouvy o energetických službách

„Smlouvy o energetických službách“ jsou definovány v čl. 2 bodě 33 směrnice (EU) 2023/1791.

Veřejným subjektům poskytuje zadávání projektů v oblasti energetické účinnosti prostřednictvím smluv o energetických službách místo jejich realizace prostřednictvím běžných smluv o poskytování služeb nebo stavebních prací mnoho výhod. Využití běžných smluv vyžaduje dostatečné finanční a interní lidské zdroje pro uzavírání smluv a sledování procesů, zatímco komplexní odborné znalosti a zaručená energetická účinnost, které přináší smlouva o energetických službách, zajišťují efektivitu investic.

V souladu s ustanovením čl. 7 odst. 3 směrnice (EU) 2023/1791 mají veřejní zadavatelé a zadavatelé zvážit proveditelnost uzavření dlouhodobých smluv o energetických službách⁽⁷²⁾, které by zajišťovaly dlouhodobé úspory energie při uzavírání smluv o službách s významným energetickým obsahem. Vzhledem k tomu, že čl. 7 odst. 3 směrnice (EU) 2023/1791 nestanoví, na jaký druh uzavíraných smluv o službách by se toto posouzení mělo vztahovat, je třeba jej provést (buď jednotlivě, nebo v rámci širšího posouzení) při každém uzavírání uvedených smluv, pokud mají významný energetický obsah.

⁽⁷²⁾ Smlouvy o energetických službách jsou smluvní ujednání mezi příjemcem a poskytovatelem o opatření ke zvýšení energetické účinnosti, ověřované a kontrolované během celého trvání smlouvy, kdy jsou investice (dílo, dodávka nebo služba) do tohoto opatření placeny ve vztahu ke smluvně stanovené míře zvýšení energetické účinnosti nebo k jinému dohodnutému kritériu energetické náročnosti, například finančním úsporám, viz také čl. 2 bod 11 směrnice (EU) 2023/1791.

Smlouvy o službách s významným energetickým obsahem jsou například smlouvy o dodávkách tepla nebo o poskytování dopravních služeb, smlouvy o službách v oblasti budov nebo o údržbě pouličního osvětlení nebo smlouvy o správě zařízení spotřebovávajících energii.

Využívání specializovaných energetických služeb prostřednictvím smluv o energetických službách může i) umožnit veřejnému sektoru dosáhnout větších úspor energie, ii) zabránit technologickému ustrnutí a iii) snížit náklady ve srovnání s interními řešeními. ⁽⁷³⁾ ⁽⁷⁴⁾

6.2.4. Širší aspekty udržitelnosti, sociální aspekty, aspekty životního prostředí a oběhového hospodářství, jakož i kritéria Unie pro zadávání zelených veřejných zakázek a existující rovnocenná vnitrostátní kritéria

V čl. 7 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 se zaprvé stanoví, že členské státy „mohou“ požadovat, aby veřejní zadavatelé a zadavatelé, kteří uzavírají zakázky uvedené v čl. 7 odst. 1 uvedené směrnice, ve vhodných případech zohledňovali při zadávání veřejných zakázek širší aspekty udržitelnosti, sociální aspekty, aspekty životního prostředí a oběhového hospodářství. ⁽⁷⁵⁾

6.2.5. Informace o dopadu zakázek na energetickou účinnost a informace o potenciálu globálního oteplení nové budovy během životního cyklu

V souladu se zásadami transparentnosti jsou zadavatelé veřejných zakázek povinni zveřejnit informace o dopadu na energetickou účinnost v případě zakázek, jejichž hodnota se rovná finančním limitům uvedeným v čl. 7 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791 nebo je překračuje.

Ustanovení čl. 7 odst. 5 druhého pododstavce směrnice (EU) 2023/1791 vyžaduje, aby byly tyto informace zpřístupněny prostřednictvím oznámení o veřejných zakázkách na internetových stránkách Tenders Electronic Daily (TED) ve vyhrazených polích poskytnutých na základě prováděcího nařízení (EU) 2019/1780 ⁽⁷⁶⁾. Tyto informace mají být uvedeny v příslušných oznámeních, která musí být zveřejněna podle směrnic o zadávání veřejných zakázek a prováděcího nařízení (EU) 2019/1780 o uveřejňování oznámení v TED, což je elektronické znění „dotatku Úředního věstníku“ EU. ⁽⁷⁷⁾ Změny v TED potřebné pro toto oznámení zajistí Komise.

Veřejní zadavatelé mohou dále požadovat, aby uchazeči zveřejňovali informace o potenciálu globálního oteplení nové budovy během životního cyklu, využití nízkouhlíkových materiálů a oběhovosti materiálů použitých v nové budově a budově určené k renovaci. Pokud se tak rozhodnou, mohl by být tento požadavek stanoven v zadávací dokumentaci i ve smlouvě uzavřené s vítězným uchazečem. Je třeba dbát na to, aby nesplnění tohoto požadavku (poskytnout výše uvedené informace) mělo za následek vyřazení nabídky z příslušného zadávacího řízení nebo smluvní důsledky v případě, že při plnění smlouvy na veřejnou zakázku nebudou dodrženy deklarované hodnoty. Podle čl. 7 odst. 5 se zveřejnění těchto informací týká zejména nových budov s podlahovou plochou ⁽⁷⁸⁾ větší než 2 000 m².

⁽⁷³⁾ Moles-Grueso/Bertoldi/Boza-Kiss EUR 30614 EN.

⁽⁷⁴⁾ Další informace o posouzení proveditelnosti smluv o energetických službách mohou veřejní zadavatelé a zadavatelé nalézt například v publikacích Moles-Grueso/Bertoldi/Boza-Kiss, Energy Performance Contracting in the Public Sector of the EU – 2020 (2021) a Boza-Kiss/Zangheri/Bertoldi/Economidou, Practices and opportunities for Energy Performance Contracting in the public sector in the EU Member States (2017).

⁽⁷⁵⁾ Pokyny pro začleňování širších aspektů do zadávání veřejných zakázek je možné nalézt zde:

Green Public Procurement (zadávaní zelených veřejných zakázek): https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement_en;
Public Buyers Community Platform (platforma komunity zadavatelů veřejných zakázek): <https://public-buyers-community.ec.europa.eu/about>;

sdělení Komise „Sociální nakupování – Průvodce zohledňováním sociálních hledisek při zadávání veřejných zakázek (2. vydání)“, C(2021) 3573 final, <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/47c69b3a-cfcf-11eb-ac72-01aa75ed71a1/language-cs>.

„Zajištění fungujícího společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek: 71 případů osvědčených postupů“, květen 2020;

Nástroje pro zadavatele veřejných zakázek: https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers/social-procurement_cs;
Evropská komise/ICLEI, Nakupujte zeleně! Příručka o zadávání zelených veřejných zakázek (2016).

⁽⁷⁶⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/1780 ze dne 23. září 2019, kterým se stanoví standardní formuláře pro uveřejňování oznámení v oblasti zadávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje prováděcí nařízení (EU) 2015/1986 (elektronické formuláře) (Úř. věst. L 272, 25.10.2019, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/1780/oj), bude upraveno tak, aby poskytovalo pole potřebná k zajištění transparentnosti dopadu na energetickou účinnost v souladu s čl. 7 odst. 5 druhým pododstavcem, který zajišťuje transparentnost při uplatňování požadavků na energetickou účinnost tím, že se dopad zakázek na energetickou účinnost zveřejní publikováním těchto informací v příslušných oznámeních na internetových stránkách Tenders Electronic Daily (TED).

⁽⁷⁷⁾ <https://ted.europa.eu/en/>

⁽⁷⁸⁾ Pro posouzení této plochy by členské státy mohly použít typ plochy, který používají jako referenční údaj v certifikátu energetické náročnosti (což bude v zásadě hrubá podlahová plocha).

6.2.6. Podpora veřejných zadavatelů a zadavatelů

V souladu s čl. 7 odst. 5 třetím pododstavcem směrnice (EU) 2023/1791 členské státy veřejné zadavatele a zadavatele při zavádění požadavků na energetickou účinnost podporují.

Posouzení nákladů životního cyklu

Známým opatřením na podporu veřejných zadavatelů a zadavatelů je poskytnout jim metodiky pro posouzení nákladů životního cyklu⁽⁷⁹⁾. Směrnice 2014/24/EU a 2014/25/EU výslovně stanoví možnost využití nákladů životního cyklu při zadávání veřejných zakázek. Metoda výpočtu a údaje, které mají uchazeči poskytnout, musí být uvedeny v zadávací dokumentaci.

Užití nákladů životního cyklu jde nad rámec zohlednění kupní ceny zboží nebo služby, budovy nebo stavebních prací, přičemž kupní cena obvykle neodráží plný finanční dopad nákupu na rozpočet zadavatele. Typické posouzení nákladů životního cyklu proto vychází z:

- pořizovacích nákladů a všech souvisejících nákladů, jako je dodávka (přeprava), instalace a uvedení do provozu,
- provozních nákladů, včetně nákladů na energie, vodu a spotřební materiál, daně, pojištění, školení, opravy a údržbu,
- nákladů spojených s koncem životnosti, jako jsou náklady na likvidaci, recyklaci nebo obnovu a vyřazení z provozu,
- odečtené zůstatkové hodnoty, což je výnos z prodeje aktiva po ukončení jeho užívání,
- životnosti a záručních lhůt aktiva.⁽⁸⁰⁾

V této souvislosti byla vyvinuta řada nástrojů pro výpočet nákladů životního cyklu určená pro jednotlivá odvětví, jejichž cílem je usnadnit zadavatelům veřejných zakázek používání nákladů životního cyklu (například pro prodejní automaty, vnitřní a venkovní osvětlení a počítače a monitory).⁽⁸¹⁾ Kromě toho byly další nástroje v oblasti nákladů životního cyklu vyvinuty v rámci sítě „Orgány místní správy za udržitelnost“ (ICLEI)⁽⁸²⁾.

Centra pro podporu kompetencí

V rámci podpory veřejných zadavatelů a zadavatelů při zavádění požadavků na energetickou účinnost čl. 7 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 dále vyžaduje, aby členské státy zřídily centra pro podporu kompetencí.

Výhody center pro podporu kompetencí spočívají v tom, že mohou centralizovat činnosti a nástroje v oblasti veřejných zakázek, jako je i) organizace a realizace tematických školení a seminářů na všech regionálních/místních územích (samostatně nebo integrovaně v rámci obecnějšího školení v oblasti veřejných zakázek) a ii) poskytování příruček. Například ve Finsku působí centrum pro kompetence v oblasti udržitelných a inovativních veřejných zakázek s názvem KEINO, které má širokou síť. KEINO rozvíjí know-how zadavatelů veřejných zakázek a nabízí poradenské služby týkající se zadávání udržitelných a inovativních veřejných zakázek.

Další pokyny mohou veřejní zadavatelé a zadavatelé získat také od evropské asistenční služby pro zelené veřejné zakázky.⁽⁸³⁾

Spolupráce mezi veřejnými zadavateli, a to i přeshraničně

Mnoho problémů, kterým zadavatelé čelí při zavádění požadavků na energetickou účinnost při zadávání veřejných zakázek, je společných mnoha veřejným zadavatelům a zadavatelům a zapojení do sítí a spolupráce s ostatními může přinést řadu výhod. Členské státy proto tuto spolupráci podporují (jak požaduje čl. 7 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791).

⁽⁷⁹⁾ https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/life-cycle-costing_en

⁽⁸⁰⁾ Perera/Morton/Perfremment, Life Cycle Costing in Sustainable Public Procurement: A Question of Value (2009) 1 a Estevan/Schaefer/Adell, Life Cycle Costing State of the art report (2018).

⁽⁸¹⁾ https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/life-cycle-costing_en

⁽⁸²⁾ Např. pro zadávání zakázek na vozidla v podobě nástroje v oblasti nákladů životního cyklu „Clean Fleets“, <https://iclei-europe.org/publications-tools/?c=search&uid=0IKEKnVb/>

⁽⁸³⁾ <http://ec.europa.eu/environment/gpp/helpdesk.htm/>

Na celostátní nebo regionální úrovni již byly vytvořeny různé sítě zaměřené na zadávání udržitelných veřejných zakázek. Účast v těchto sítích – nebo v mnoha dalších iniciativách a projektech realizovaných v Evropě – může významně přispět k zajištění trvalého politického závazku a zviditelnění „zelených“ veřejných zakázek. Může také pomoci získat příslušné zdroje financování. ⁽⁸⁴⁾

Souhrnné zadávání veřejných zakázek

Souhrnné zadávání veřejných zakázek znamená sdružování zadávacích činností skupiny veřejných zadavatelů nebo zadavatelů s cílem dosáhnout úspor díky hromadným nákupům, nižším administrativním nákladům, technickým znalostem a znalostem trhu. ⁽⁸⁵⁾ To může být zvláště cenné při zavádění požadavků na energetickou účinnost, protože lze sdílet odborné znalosti v oblasti energetické účinnosti a znalosti trhu s energeticky účinnými výrobky, stavebními pracemi a službami. V menší míře se může týkat budov, na které se pravidla pro zadávání veřejných zakázek obvykle nevztahují, a proto se na ně nevztahuje ani souhrnné zadávání veřejných zakázek. Souhrnné zadávání veřejných zakázek mohou provádět například centrální zadavatelé, kteří veřejným zadavatelům a zadavatelům nabízejí služby centrálního nákupu.

6.2.7. Zavedení ustanovení a postupů ke zvýšení energetické účinnosti a odstranění příslušných překážek

Čl. 7 odst. 7 a 8 směrnice (EU) 2023/1791 se v podstatě zabývá stejnou problematikou, a to překážkami, které odrazují zadavatele veřejných zakázek od investic do energetické účinnosti a od využívání dlouhodobých smluv o energetických službách. Takovými překážkami jsou často právní nebo správní předpisy nebo správní postupy s protichůdnými přístupy. Zatímco čl. 7 odst. 7 směrnice (EU) 2023/1791 požaduje stanovení právních a správních předpisů a správních postupů v oblasti veřejných nákupů, sestavování ročních rozpočtů a účetnictví s cílem snížit dopad těchto překážek na veřejné zadavatele a zadavatele, čl. 7 odst. 8 směrnice (EU) 2023/1791 stanoví odstranění regulaturních a neregulaturních překážek.

Kromě toho čl. 7 odst. 8 směrnice (EU) 2023/1791 ukládá členským státům povinnost podávat Komisi zprávy o opatřeních přijatých k odstranění překážek, které brání zavádění zvyšování energetické účinnosti při zadávání veřejných zakázek, v rámci svých vnitrostátních zpráv o pokroku v oblasti energetiky a klimatu.

Na rozdíl od čl. 7 odst. 1 směrnice (EU) 2023/1791, který se vztahuje pouze na veřejné zakázky a koncese, jejichž hodnota se mimo jiné rovná finančním limitům stanoveným ve směrniciích o zadávání veřejných zakázek nebo je překračuje, se ustanovení čl. 7 odst. 7 a 8 směrnice (EU) 2023/1791 vztahují na všechna veřejná zadávací řízení.

Příklady regulaturních ⁽⁸⁶⁾ a neregulaturních ⁽⁸⁷⁾ překážek podle čl. 7 odst. 8 směrnice (EU) 2023/1791 zahrnují: ⁽⁸⁸⁾

- nedostatek rozpočtových prostředků,
- právní a institucionální překážky,
- časová omezení,
- nedostatek zájmu ze strany cílových zadavatelů veřejných zakázek,

⁽⁸⁴⁾ V této souvislosti stojí za zmínku, že Komise nedávno spustila platformu komunity zadavatelů veřejných zakázek, což je inovativní platforma určená k usnadnění spolupráce a sdílení znalostí mezi veřejnými zadavateli a zadavateli v celé Evropě. Tato platforma je digitálním prostorem, kde se mohou setkávat zúčastněné strany v oblasti veřejných zakázek a vyměňovat si osvědčené postupy, sdílet zkušenosti a diskutovat o problémech. <https://public-buyers-community.ec.europa.eu/>. Výměnu odborných znalostí usnadňuje Dánsko a také francouzská regionální síť Réseau Grand Ouest (www.reseaugrandouest.fr). Na evropské úrovni je příkladem kampaň Procura+, jejímž cílem je přeshraniční sdílení zkušeností v oblasti zelených veřejných zakázek a podpora jednotlivých účastníků při jejich uplatňování na místní úrovni (www.procuraplus.org). Informace lze nalézt také v publikaci Evropské komise/ICLEI, Nakupujte zeleně! Příručka o zadávání zelených veřejných zakázek (2016).

⁽⁸⁵⁾ Viz např. Evropská komise/ICLEI, Nakupujte zeleně! Příručka o zadávání zelených veřejných zakázek (2016) s. 31 a Risvig Hamer in Steinicke/Vesterdorf, EU Public Procurement Law (2018) s. 444.

⁽⁸⁶⁾ Tj. překážky vyplývající z regulace.

⁽⁸⁷⁾ Tj. překážky, které nevyplývají z regulace.

⁽⁸⁸⁾ Luyckx/Pál-Hegedüs Ortega, Public procurement of energy-efficient works, supplies and services – Support provided to projects under the Intelligent Energy Europe II programme and Horizon 2020 Energy Efficiency (Zadávací veřejných zakázek na energeticky účinné práce, dodávky a služby – Podpora poskytovaná projektům v rámci programu Inteligentní energie – Evropa II a programu Horizont 2020 – Energetická účinnost) (2020).

— nedostatečný přístup k dodavatelům.

Opatření, která mohou členské státy v tomto ohledu zavést, proto mohou zahrnovat

- přijetí pokynů (pro zadávací řízení), vzorové smlouvy a interpretační sdělení nebo zjednodušení administrativních postupů,
- zpracování aktuálních příkladů použití smluv na energetické služby (například přizpůsobených novým možnostem uzavírání smluv),
- vyvinutí dalšího úsilí o zajištění kvality (pokud jde o kvalitu služeb, měření a ověřování, které by se měly stát normou při zásazích veřejného sektoru jejich striktním předepsáním ve smlouvách) při posuzování využití smluv o energetických službách,
- odstranění odrazujících faktorů, jako je nedostatek politik a cílů v oblasti úspor energie, převažující rozdělení pobídek a omezené uplatňování příkladné role veřejných budov, ⁽⁸⁹⁾
- vytváření pobídek, jako jsou soutěže mezi veřejnými zadavateli a zadavateli, kdy veřejný zadavatel / zadavatel, který pořídil energeticky nejúčinnější výrobky, služby, stavební práce nebo budovy, získá ceny nebo jiné výhody vyplývající z vítězství v soutěži. ⁽⁹⁰⁾

V této souvislosti je na místě poznamenat, že podprogram programu Unie LIFE s názvem „Přechod na čistou energii“ zavedený v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/783 ⁽⁹¹⁾ poskytne financování na podporu rozvoje ujných osvědčených postupů při provádění politiky v oblasti energetické účinnosti s cílem řešit překážky související s chováním, překážky na trhu a regulatorní překážky, jež brání energetické účinnosti. To může členským státům pomoci při odstraňování výše uvedených překážek.

7. Požadavky na podávání zpráv

7.1. Aktualizace integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu

V souladu s čl. 14 odst. 2 nařízení (EU) 2018/1999 jsou členské státy povinny do 30. června 2024 předložit aktualizaci posledního oznámeného integrovaného **vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu**. Podle čl. 14 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1999 jsou členské státy povinny předložit návrh aktualizace vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu vždy rok před uplynutím lhůty pro předložení podle čl. 14 odst. 2 nařízení (EU) 2018/1999.

Kromě nařízení (EU) 2018/1999 je třeba při aktualizaci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu zohlednit také první větu čl. 5 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791. Vyžaduje, aby členské státy každoročně podávaly Komisi zprávu o snížení spotřeby dosaženém všemi veřejnými subjekty rozčleněným podle odvětví. Toto rozčlenění lze provést podle kolonek tabulky 2.

Prezentace v aktualizovaném plánu musí zahrnovat množství snížení spotřeby energie, kterého mají dosáhnout všechny veřejné subjekty rozčleněné podle odvětví. Cíl snížení konečné spotřeby energie se vypočítá v souladu s pravidly uvedenými v bodě 4.1.2, přičemž jeho rozčlenění podle odvětví by mělo zahrnovat alespoň tyto prvky:

Rozčlenění podle tří povinných skupin, které jsou stanoveny v souladu s čl. 5 odst. 3 směrnice (EU) 2023/1791: veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 50 000, ale více než 5 000 obyvateli; veřejné subjekty v místních správních jednotkách s méně než 5 000 obyvateli; všechny ostatní veřejné subjekty.

Rozčlenění podle odvětví veřejných služeb, jak je uvedeno v tabulce 2.

Rozčlenění podle veřejné dopravy a ozbrojených sil, pouze pokud členský stát zamýšlí započítat snížení konečné spotřeby energie dosažené v jednom nebo obou těchto odvětvích do cíle snížení konečné spotřeby energie.

⁽⁸⁹⁾ Moles-Grueso/Bertoldi/Boza-Kiss EUR 30614 EN.

⁽⁹⁰⁾ Příkladem může být ocenění Procura+, <https://procuraplus.org/awards/>

⁽⁹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/783 ze dne 29. dubna 2021 o zavedení Programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) a o zrušení nařízení (EU) č. 1293/2013 (Úř. věst. L 172, 17.5.2021, s. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

Aktualizace integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu musí obsahovat popis již zavedených nebo plánovaných opatření k dosažení cílů snížení konečné spotřeby energie podle článku 5 směrnice (EU) 2023/1791, jakož i cíle renovací podle článku 6 uvedené směrnice. Dále by měla být zahrnuta zavedená nebo plánovaná politická opatření, která zajišťují dodržování povinností podle článku 7 směrnice (EU) 2023/1791.

Prezentaci politik a opatření v oblasti energetické účinnosti uvedená v bodě 3.2 přílohy I nařízení (EU) 2018/1999 je proto zapotřebí rozšířit o oddíl s opatřeními věnovanými veřejnému sektoru. Kromě politických opatření, která jsou výslovně uvedena v čl. 5 odst. 6, 7, 8 a 9 směrnice (EU) 2023/1791, se doporučuje, aby tento oddíl obsahoval také popis způsobu, jakým je zajištěno sdílení úsilí, například mezi ústředními, regionálními a místními orgány, když členský stát provádí povinnosti podle článků 5 a 6 směrnice (EU) 2023/1791.

7.2. Podávání zpráv o pokroku

Článek 17 nařízení (EU) 2018/1999 vyžaduje, aby členské státy podávaly vnitrostátní **zprávy o pokroku** v oblasti energetiky a klimatu, které pokrývají všech pět rozměrů energetické unie, přičemž jedním z těchto rozměrů je energetická účinnost.

Článek 21 nařízení (EU) 2018/1999 upřesňuje informace, které mají být součástí zpráv o energetické účinnosti a které zahrnují podávání zpráv v souvislosti s povinnostmi podle článků 5, 6 a 7 směrnice (EU) 2023/1791. Členské státy jsou povinny do zpráv zahrnout informace o vnitrostátních trajektoriích, cílech a úkolech, o provádění některých politik a opatření, jakož i informace podrobněji popsané v části 2 přílohy IX nařízení (EU) 2018/1999.

Kromě nařízení (EU) 2018/1999 je třeba ve zprávách o pokroku v oblasti energetiky a klimatu zohlednit čl. 5 odst. 5 druhou větu a čl. 7 odst. 8 směrnice (EU) 2023/1791. Ustanovení čl. 5 odst. 5 druhé věty směrnice (EU) 2023/1791 vyžaduje, aby členské státy každoročně podávaly Komisi zprávu o snížení spotřeby dosaženém všemi veřejnými subjekty rozčleněném podle odvětví. Ustanovení čl. 7 odst. 8 směrnice (EU) 2023/1791 ukládá členským státům povinnost podávat Komisi zprávy o opatřeních přijatých k odstranění překážek, které brání zavádění zvyšování energetické účinnosti při zadávání veřejných zakázek, v rámci svých vnitrostátních zpráv o pokroku v oblasti energetiky a klimatu.

Aby Komise mohla splnit svou povinnost podle článku 29 nařízení (EU) 2018/1999 a posoudit pokrok, doporučuje se, aby v případě revize stanovení výchozí hodnoty nebo úpravy v souvislosti s klimatem či úrovní služby byly v informacích o dosažení cílů snížení konečné spotřeby energie zahrnuty v relevantních případech za každý rok alespoň tyto prvky:

- Revize stanovení výchozí hodnoty a souvisejícího výpočtu cíle ve srovnání s poslední zprávou o pokroku, včetně ověřitelného odůvodnění, proč bylo nutné výchozí hodnotu revidovat.
- Vliv úprav v souvislosti s klimatem na vykázanou konečnou spotřebu energie podle odvětví služeb a klimatické zóny.
- Vliv úprav v souvislosti s úrovní služby na vykázanou konečnou spotřebu energie.

Pokud členský stát zamýšlí zohlednit snížení spotřeby energie ve veřejné dopravě nebo ozbrojených silách, měly by informace obsahovat snížení konečné spotřeby energie dosažené ve veřejné dopravě nebo ozbrojených silách.

První vnitrostátní zprávy o pokroku v oblasti energetiky a klimatu měly být předloženy do 15. března 2023, poté musí členské státy podávat zprávy o pokroku každé dva roky, kromě požadavku čl. 5 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791, který členským státům ukládá povinnost podávat zprávy o dosaženém snížení spotřeby všemi veřejnými subjekty každoročně.

DODATEK A

Výpočet cílů a ověření jejich dosažení

Výpočet cíle: vzorce pro výpočet maximální konečné spotřeby energie ve veřejném sektoru členského státu podle povinností stanovených v čl. 5 odst. 1, 2 a 3 směrnice (EU) 2023/1791

2025, 2026

$$FEC_{max,2025} = FEC_{G1,2025}$$

$$FEC_{G1,2025} = FEC_{G1,BL} \times R_{G1,BL_{2025}}$$

$$FEC_{G1,BL}$$

Konečná spotřeba energie, výchozí hodnota skupiny 1

$$R_{G1,BL_{2025}} = \left(1 - \left(\frac{82}{365}\right) \times 0,019\right) = 0,996$$

82 je počet dní od lhůty pro provedení ve vnitrostátním právu, tj. 11. října 2025 (včetně), do konce roku 2025.

$$FEC_{max,2026} = FEC_{G1,2025} - (1 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL})$$

2027, 2028, 2029

$$FEC_{max,2027} = FEC_{G1,2025} - (2 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (1 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right)$$

$$FEC_{max,2028} = FEC_{G1,2025} - (3 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (2 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right)$$

$$FEC_{max,2029} = FEC_{G1,2025} - (4 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (3 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right)$$

2030, 2031

$$FEC_{max,2030} = FEC_{G1,2025} - (5 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (4 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right) + \left(FEC_{G3,BL} - (1 \times 0,019 \times FEC_{G3,BL})\right)$$

$$FEC_{max,2031} = FEC_{G1,2025} - (6 \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}) + \left(FEC_{G2,BL} - (5 \times 0,019 \times FEC_{G2,BL})\right) + \left(FEC_{G3,BL} - (2 \times 0,019 \times FEC_{G3,BL})\right)$$

Pro následující roky (od roku 2032)

$$FEC_{max,20n} = FEC_{G1,2025} - \left((n-25) \times 0,019 \times FEC_{G1,BL}\right) + \left(FEC_{G2,BL} - \left((n-26) \times 0,019 \times FEC_{G2,BL}\right)\right) + \left(FEC_{G3,BL} - \left((n-29) \times 0,019 \times FEC_{G3,BL}\right)\right)$$

kde: $n \in \mathbb{N}$: $n \geq 32$.

Zkratka	Vysvětlení
$FEC_{G1,2025} = FEC_{G1,BL} \times R_{G1,BL_{2025}}$	Maximální konečná spotřeba energie skupiny 1 v roce 2025 (poměrně) (Skupina 1 odpovídá všem veřejným subjektům s výjimkou těch, které jsou zařazeny do skupin 2 a 3; viz níže)

Zkratka	Vysvětlení
$R_{G1,BL_{2025}}$	$\left(1 - \left(\frac{82}{365}\right) \times 0,019\right) 996$ Multiplikátor snížení v roce 2025. $FEC_{G1,BL}$ se v roce 2025 nesnižuje o 1,9 %, ale poměrně (<i>pro rata</i>), což odpovídá zbývajícím 82 dnům v roce 2025 ode dne provedení ve vnitrostátním právu
$FEC_{G1,BL}$	Konečná spotřeba energie, výchozí hodnota skupiny 1; skupina 1 odpovídá všem veřejným subjektům s výjimkou těch, které jsou zařazeny do skupin 2 a 3.
$FEC_{G2,BL}$	Konečná spotřeba energie, výchozí hodnota skupiny 2; skupina 2 odpovídá všem veřejným subjektům v místních správních jednotkách s méně než 50 000 obyvateli, ale více než 5 000 obyvateli
$FEC_{G3,BL}$	Konečná spotřeba energie, výchozí hodnota skupiny 3; skupina 3 odpovídá všem veřejným subjektům v místních správních jednotkách s méně než 5 000 obyvateli
n	Rok vyjádřený dvěma číslicemi, například 30 v případě roku 2030

Ověření dosažení cíle: vzorce pro porovnání cílové a skutečné konečné spotřeby energie (roky 2025 až 2031)

$$FEC_{real,G1,adj,2025} - RED_{T_OR_D,adj,2025} \times R_{T_OR_D_{2025}} \leq FEC_{max,2025}$$

$$FEC_{real,G1,adj,2026} - RED_{T_OR_D,adj,2026} \leq FEC_{max,2026}$$

$$FEC_{real,G1\&2adj,2027} - RED_{T_OR_D,adj,2027} \leq FEC_{max,2027}$$

$$FEC_{real,G1\&2adj,2028} - RED_{T_OR_D,adj,2028} \leq FEC_{max,2028}$$

$$FEC_{real,G1\&2adj,2029} - RED_{T_OR_D,adj,2029} \leq FEC_{max,2029}$$

$$FEC_{real,G1\&2\&3,adj,2030} - RED_{T_OR_D,adj,2030} \leq FEC_{max,2030}$$

$$FEC_{real,G1\&2\&3,adj,2031} - RED_{T_OR_D,adj,2031} \leq FEC_{max,2031}$$

Zkratka	Vysvětlení
$FEC_{real,G,adj,20n}$	Konečná spotřeba energie veřejných subjektů (kromě dopravy a obrany); upraveno (v příslušných případech); přičemž G odpovídá buď G1, G1 + G2, nebo G1 + G2 + G3, v závislosti na příslušném roce. za podmínky ($n \in \mathbb{N} : n \geq 21$) – pro každé přirozené číslo mezi 21 a 99
$RED_{T_OR_D,adj,20n}$	Snížení konečné spotřeby energie v odvětví obrany nebo dopravy („NEBO“ znamená buď snížení v odvětví obrany, nebo snížení v odvětví dopravy, nebo snížení v obou odvětvích) v roce 20n; upraveno (v příslušných případech); ve srovnání s konečnou spotřebou energie v odvětví obrany nebo dopravy ve výchozím roce (2021) za podmínky ($n \in \mathbb{N} : n \geq 25$)

Zkratka	Vysvětlení
	$\max. \begin{cases} 0 & \text{if } FEC_{T\&D,20n} \geq FEC_{T\&D,2021} \\ (FEC_{T\&D,2021} - FEC_{T\&D,20n}) & \text{if } FEC_{T\&D,2021} > FEC_{T\&D,20n} \\ \\ 0 & \text{if } FEC_{D,20n} \geq FEC_{D,2021} \\ (FEC_{D,2021} - FEC_{D,20n}) & \text{if } FEC_{D,2021} > FEC_{D,20n} \\ \\ 0 & \text{if } FEC_{T,20n} \geq FEC_{T,2021} \\ (FEC_{T,2021} - FEC_{T,20n}) & \text{if } FEC_{T,2021} > FEC_{T,20n} \end{cases}$
	<p>Konečná spotřeba energie, odvětví dopravy za podmínky ($n \in \mathbb{N} : n \geq 21$) — pro každé přirozené číslo mezi 21 a 99</p>
$FEC_{D,20n}$	<p>Konečná spotřeba energie, odvětví obrany za podmínky ($n \in \mathbb{N} : n \geq 21$) — pro každé přirozené číslo mezi 21 a 99</p>
$FEC_{T\&D,20n}$	<p>Konečná spotřeba energie, odvětví dopravy a obrany za podmínky ($n \in \mathbb{N} : n \geq 21$) — pro každé přirozené číslo mezi 21 a 99</p>
$R_{T_OR_D_{2025}}$	$\left(\frac{82}{365} \right)$ <p>Multiplikátor snížení pro úspory v odvětví dopravy a obrany v roce 2025. Dosažené úspory konečné spotřeby energie v odvětví obrany a dopravy se pro rok 2025 počítají poměrně (<i>pro rata</i>). Odpovídají 82 zbývajícím dnům v roce 2025 ode dne provedení ve vnitrostátním právu.</p>

DODATEK B

Úprava v souvislosti s klimatem, změnami úrovně veřejné služby a odebráním nebo přidáním veřejných subjektů

Úprava v souvislosti s klimatem

Základní zásady pro úpravu konečné spotřeby energie v souvislosti s klimatem podle čl. 5 odst. 4 směrnice (EU) 2023/1791 jsou:

- Podle klimatických rozdílů se upravuje pouze podíl spotřeby energie závislý na klimatu. Obvykle se to týká pouze konečné spotřeby energie na vytápění a chlazení budov.
- Členský stát se může rozhodnout, že své území bude považovat za součást jedné nebo více klimatických zón.
- Úprava v souvislosti s klimatem se vypočítá pro celkovou konečnou spotřebu energie členského státu v každém odvětví veřejných služeb pro každou vymezenou klimatickou zónu ⁽¹⁾.
- Klimatické rozdíly musí být zachyceny pomocí nejmodernějších parametrů: nejčastěji používanými parametry jsou vytápěcí denostupně pro spotřebu energie na vytápění a chladicí denostupně pro chlazení.
- Členský stát může vymezené klimatické zóny podle toho, co je pro danou zemi vhodné, a za podmínky, že pro vymezené klimatické zóny jsou k dispozici požadované klimatické parametry (počet vytápěcích a chladicích denostupňů). ⁽²⁾ Všechny údaje o konečné spotřebě energie na vytápění a chlazení musí být přiřazeny ke konkrétní klimatické zóně.
- Aby se zabránilo výpočtu menších klimatických rozdílů, které mají na spotřebu energie obvykle velmi omezený dopad, měla by se pro klimatické parametry (typicky počet vytápěcích nebo chladicích denostupňů) ve srovnání s výchozím rokem použít prahová hodnota *de minimis* plus/minus 5 %. To znamená, že úprava v souvislosti s klimatem se provádí pouze tehdy, pokud je klimatický parametr o 5 % vyšší nebo nižší než ve výchozím roce ⁽³⁾.
- Podíl závislý na klimatu – tj. konečná spotřeba energie na vytápění a chlazení – by měl být rozlišován podle typu veřejné služby, průměrné technické konfigurace a klimatických podmínek. Kromě toho by se při určování konečné spotřeby energie měly brát v úvahu pouze ty nosiče energie, které jsou pro účely vytápění nebo chlazení široce využívány. U vytápění to obvykle bývá: dálkové vytápění, zemní plyn, topný olej, pelety, dřevěné štěpky, tuhá paliva z biomasy, tuhá fosilní paliva a elektřina (pouze podíl použitý na vytápění). U chlazení to obvykle bývá: elektřina (pouze část použitá na chlazení) a dálkové chlazení.
- Pokud se členský stát rozhodne použít úpravu v souvislosti s klimatem pro vytápění, musí být použita také úprava v souvislosti s klimatem pro chlazení, za předpokladu, že jsou splněny výše uvedené prahové hodnoty *de minimis*.
- Přesný odhad podílu konečné spotřeby energie závislého na klimatu by měl být založen na empirických důkazech nebo souvisejícím výzkumu. Pokud členský stát není schopen u veřejné služby poskytnout smysluplné odhady podílu konečné spotřeby energie závislého na klimatu na základě empirických důkazů, pak se za vhodné průměrné hodnoty považují standardní hodnoty uvedené v tabulkách 5 a 6.

⁽¹⁾ Jelikož se povinnost týká členských států jako celku, není užitečné provádět výpočty úprav v souvislosti s klimatem na nižších úrovních rozčlenění, např. pro každý jednotlivý veřejný subjekt. Výpočet úpravy v souvislosti s klimatem na nejvyšší možné úrovni rozčlenění – tj. pouze s rozlišením podle klimatické zóny a veřejné služby – je dostatečný a méně náchylný k chybám.

⁽²⁾ Vytápěcí a chladicí denostupně v EHP zveřejňuje Společné výzkumné středisko na internetové stránce <https://agri4cast.jrc.ec.europa.eu/dataportal/>

⁽³⁾ Prahová hodnota *de minimis* plus/minus 5 % se použije na každý klimatický parametr zvlášť. To znamená, že pokud v určitém roce zůstane rozdíl ve vytápěcích denostupních oproti výchozímu roku nižší než 5 %, zatímco rozdíl v chladicích denostupních překročí prahovou hodnotu, použije se v tomto roce pouze úprava pro chlazení.

Obečný vzorec pro úpravu konečné spotřeby energie na vytápění a chlazení v souvislosti s klimatem

$$FEC_{HC, adj} = FEC_{HC} \times (1 - f_{adj}) + FEC_{HC} \times f_{adj} \times \left(\frac{par_{base}}{par_{rep}} \right)$$

$FEC_{HC,adj}$	Konečná spotřeba energie na vytápění nebo chlazení po úpravě v souvislosti s klimatem
FEC_{HC}	Konečná spotřeba energie vykázaná z nosičů energie používaných buď k vytápění, nebo k chlazení (*)
f_{adj}	Koeficient úpravy, který odpovídá podílu konečné spotřeby energie závislému na klimatu, přičemž konečná spotřeba energie je vykázána z nosičů energie používaných buď k vytápění, nebo k chlazení
par_{rep}	Hodnota klimatického parametru (počet vytápěcích nebo chladicích denostupňů) ve vykazovaném roce
par_{base}	Hodnota klimatického parametru (počet vytápěcích nebo chladicích denostupňů) ve výchozím roce 2021

(*) Spotřeba energie na vytápění se zpravidla skládá ze spotřeby vykázané pro dálkové vytápění, zemní plyn, topný olej, pelety, dřevěné štěpky, pevná paliva z biomasy, pevná fosilní paliva a z podílu elektřiny pro účely vytápění; spotřeba energie na chlazení se zpravidla skládá ze spotřeby vykázané pro dálkové chlazení a z podílu elektřiny pro účely chlazení (viz tabulky 5 a 6).

Tabulky standardních hodnot týkající se úpravy v souvislosti s klimatem:

Tabulka 5 uvádí standardní hodnoty podílu konečné spotřeby energie na vytápění nebo chlazení, který je závislý na klimatu, v rozlišení podle veřejných služeb a průměrných klimatických podmínek, na základě odborných odhadů. Standardní hodnoty by neměly být použity pro úpravy v souvislosti s klimatem na úrovni budov, ale jsou určeny pro úpravy v souvislosti s klimatem pro celkovou spotřebu energie na vytápění nebo chlazení v odvětví veřejných služeb v dané klimatické zóně, přičemž klimatické zóny musí být vymezeny členským státem. Podíly závislé na klimatu uvedené v tabulce 5 se týkají pouze spotřeby energie jednak na vytápění, jednak na chlazení. Spotřeba energie na vytápění se skládá ze spotřeby vykázané pro dálkové vytápění, zemní plyn, topný olej, pelety, dřevěné štěpky, pevná paliva z biomasy, pevná fosilní paliva, jakož i z podílu elektřiny použité pro účely vytápění, jak je uvedeno v tabulce 6. Spotřeba energie na chlazení se skládá ze spotřeby vykázané pro dálkové chlazení, jakož i z podílu elektřiny použité pro účely chlazení, jak je uvedeno v tabulce 6.

Tabulka 5

Standardní hodnoty podílu konečné spotřeby energie na vytápění nebo chlazení, který je závislý na klimatu, v rozlišení podle veřejných služeb a průměrných klimatických podmínek

(v %)

Veřejná služba	Pro průměrné klimatické podmínky ve střední a severozápadní Evropě		Pro průměrné klimatické podmínky v jižní Evropě		Pro průměrné klimatické podmínky v severní Evropě	
	Spotřeba energie na vytápění	Spotřeba energie na chlazení	Spotřeba energie na vytápění	Spotřeba energie na chlazení	Spotřeba energie na vytápění	Spotřeba energie na chlazení
Kancelářské a administrativní budovy	80	90	65	90	85	90
Nemocnice a zdravotnické budovy	55	80	40	80	60	80
Školy a školky	75	90	60	90	80	90
Univerzity	80	80	50	80	85	80
Budovy továren a dílen	85	90	80	90	90	90
Obytné budovy ve veřejném vlastnictví (například ubytovny)	65	90	50	90	75	90
Ostatní veřejné budovy (ve vlastnictví nebo v nájmu)	65	90	50	90	70	90

Tabulka 6

Podíl spotřeby elektřiny na vytápění a chlazení v rozlišení podle veřejných služeb a průměrných klimatických podmínek ⁽¹⁾

(v %)

Veřejná služba	Za průměrných klimatických podmínek ve střední a severozápadní Evropě		Za průměrných klimatických podmínek v jižní Evropě		Za průměrných klimatických podmínek v severní Evropě	
	Podíl spotřeby elektřiny na vytápění	Podíl spotřeby elektřiny na chlazení	Podíl spotřeby elektřiny na vytápění	Podíl spotřeby elektřiny na chlazení	Podíl spotřeby elektřiny na vytápění	Podíl spotřeby elektřiny na chlazení
Kancelářské a administrativní budovy	4	7	7	18	8	2
Nemocnice a zdravotnické budovy	7	18	7	30	6	7
Školy a školky	3	5	4	12	4	2
Univerzity	4	8	7	15	4	3
Budovy továren a dílen	3	7	3	15	5	4
Obytné budovy ve veřejném vlastnictví (například ubytovny)	2	3	3	20	3	1
Ostatní veřejné budovy (ve vlastnictví nebo v nájmu)	5	3	7	15	6	2

⁽¹⁾ Hodnoty v tabulce představují standardní odhady. Tento podíl však do značné míry závisí na určitých charakteristikách energetického systému v konkrétním členském státě, např. na typickém podílu elektrického vytápění na dodávkách tepla nebo na typických stavebních technologiích používaných pro různé veřejné služby. Členské státy proto mohou použít vhodnější hodnoty založené na statistických údajích.

Úprava o významné změny v úrovni veřejných služeb

Základní zásady pro přiměřenou úpravu konečné spotřeby energie v souvislosti s úrovní služby pro účely čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1999 jsou:

- Úprava se provádí odděleně pro konečnou spotřebu energie vykázanou pro jednotlivá odvětví veřejných služeb, jak jsou uvedena v tabulce 2, na úrovni členského státu ⁽⁵⁾, protože měření úrovně služeb vyžaduje odlišné parametry.
- Referenční parametry, které se k měření úrovně služby používají, musí být pečlivě vybrány a musí mít co nejpřímější souvislost se spotřebou energie ⁽⁶⁾. V tabulce 6 je uveden seznam příkladů vhodných referenčních parametrů v daném kontextu.
- V důsledku použití prahové hodnoty *de minimis* plus/minus 5 % se zohlední pouze významné změny úrovně služby. To znamená, že úprava v souvislosti s úrovní služby se provede pouze tehdy, pokud je parametr pro měření úrovně služby v daném roce ve srovnání s výchozím rokem o 5 % vyšší nebo nižší.
- Pokud konkrétní odvětví veřejných služeb vyžaduje úpravu v souvislosti s úrovní služeb i úpravu v souvislosti s klimatem, pak se tyto dva kroky úpravy provádějí postupně. Vzhledem k tomu, že úprava v souvislosti s klimatem by byla pro každou klimatickou zónu v členském státě odlišná, musela by být nejprve provedena úprava v souvislosti s klimatem a teprve poté úprava v souvislosti s úrovní služby, která by měla být provedena pouze na úrovni členského státu.

Tabulka 7

Seznam vhodných referenčních parametrů pro měření úrovně služeb, v rozlišení podle veřejných služeb

Spotřeba energie v budovách	Referenční parametry
Kancelářské a administrativní budovy	m ² (upravovaná plocha)
Nemocnice a zdravotnické budovy	m ² (upravovaná plocha)
Školy a školky	m ² (upravovaná plocha)
Univerzity	m ² (upravovaná plocha)
Budovy továren a dílen	m ² (upravovaná plocha)
Obytné budovy ve veřejném vlastnictví	m ² (upravovaná plocha)
Ostatní veřejné budovy (ve vlastnictví nebo v nájmu)	m ² (upravovaná plocha)
Spotřeba energie pro procesy	
Veřejné osvětlení	km osvětlených ulic nebo počet světelných bodů
Dodávka vody	Roční spotřeba vody
Čištění odpadních vod	Ročně vyčištěná odpadní voda
Nakládání s odpady	Roční produkce odpadu
Ostatní procesy	Bez referenčního parametru (nepředpokládá se žádná úprava)

⁽⁵⁾ Jelikož se povinnost týká členských států jako celku, není užitečné provádět výpočty úprav v souvislosti se změnami úrovně služby na nižších úrovních rozčlenění, např. pro každý jednotlivý veřejný subjekt. Je dostačující a méně náchylné k chybám, pokud se výpočet provádí na úrovni členských států a rozlišuje se pouze podle odvětví veřejných služeb.

⁽⁶⁾ Například počet žáků nebo dětí, které navštěvují školy nebo školky, má spíše nepřímou souvislost se spotřebou energie v tomto odvětví. Je tomu tak proto, že k nutnosti otevřít nová zařízení, resp. zavřít stávající zařízení by s určitým zpožděním vedl pouze výrazný nárůst či naopak pokles jejich počtu. Totéž platí pro parametr osobokilometrů související se spotřebou energie ve veřejné dopravě, neboť až do určité prahové hodnoty bude mít zvýšení nebo snížení využívání dopravních prostředků na spotřebu energie jen zanedbatelný dopad.

Spotřeba energie pro služby mobility	
Veřejná doprava	Kilometry ujeté za rok
Vozový park ve vlastnictví veřejného subjektu pro jiné účely než veřejnou dopravu	Bez referenčního parametru (nepředpokládá se žádná úprava)

Obecný vzorec pro úpravu konečné spotřeby energie v souvislosti se změnami úrovně služby

$$FEC_{adj} = FEC \times \left(\frac{par_{base}}{par_{rep}} \right)$$

FEC_{adj}	Upravená konečná spotřeba energie
FEC	Konečná spotřeba energie (shromážděné údaje)
par_{rep}	Hodnota parametru úrovně služby ve vykazovaném roce
par_{base}	Hodnota parametru služby ve výchozím roce

Tento obecný vzorec lze použít pouze v případě, že zvolený parametr pro měření úrovně služby odůvodňuje tento předpoklad přímé závislosti mezi úrovní služby a spotřebou energie.

Úpravy v souvislosti s odebráním a přidáním veřejných subjektů

Pokud veřejné subjekty zaniknou, jsou nově vytvořeny nebo byly omylem vynechány z výchozí hodnoty, měla by se při porovnávání výchozí spotřeby a roční konečné spotřeby energie uplatnit zásada, podle níž „podobné by mělo být porovnáváno s podobným“. V konkrétních případech to znamená, že:

- Pokud veřejný subjekt z jakéhokoli důvodu zanikne, měla by být jeho konečná spotřeba energie vyloučena z výchozí hodnoty i z konečné spotřeby energie ve všech následujících vykazovaných letech. U předchozích let, která již byla vykázána, není nutné znovu vypočítat upravené výsledky.
- Pokud je veřejný subjekt z jakéhokoli důvodu přidán, měla by se jeho konečná spotřeba energie přičíst k výchozí hodnotě i ke konečné spotřebě energie ve všech následujících vykazovaných letech. V tomto případě se může stát, že údaje o konečné spotřebě energie za výchozí rok 2021 nebudou k dispozici, takže jako výchozí spotřebu, s níž se porovná konečná spotřeba energie v následujících letech, lze použít konečnou spotřebu energie v prvním roce plného provozu přidávaného veřejného subjektu.
- V případě restrukturalizace veřejných subjektů by mělo být v souladu s obecnou zásadou srovnávat podobné s podobným v co největší míře dosaženo srovnatelnosti s podmínkami výchozího roku.

Ve všech výše uvedených případech by měl být proveden celý nový výpočet konečné spotřeby energie za předchozí cílové období počínaje rokem 2025 (⁷).

(⁷) Pokud členský stát pro sběr údajů o konečné spotřebě energie i pro podávání zpráv o dosažení cíle používá vhodné softwarové řešení, pak by měla celý nový výpočet provést daná aplikace automaticky.

Dodatek C

Praktické příklady související s článkem 6 směrnice (EU) 2023/1791

1. Splnění požadavku na renovaci (standardní přístup)

V tomto oddílu je uvedena řada ilustrativních příkladů, které ukazují, jak by měla být stanovena výchozí hodnota pro výpočet ročního cíle. Tři zvláštní případy ilustrují, jak se za zvláštních okolností mění výchozí i cílová hodnota.

Roční cíl renovací

Tabulka 8 znázorňuje, jak je možné vypočítat roční cíl na základě údajů o velikosti budov a jejich současné kategorii účinnosti.

Tabulka 8

Příklad výchozího scénáře fondu budov k 1. lednu 2024

Identifikátor budovy	Celková užitná podlahová plocha (v m ²)	Budova s téměř nulovou spotřebou energie	Budovy zahrnuté do výchozí hodnoty (1)	Celková užitná podlahová plocha budov, na které se vztahuje požadavek na renovaci (v m ²)
1	2 000	X		–
2	10 000		X	10 000
3	7 000		X	7 000
4	1 500		X	1 500
5	30 000		X	30 000
6	3 000	X		–
7	300	X		–
8	900	X		–
9	800		X	800
10	700		X	700
11	200 (1)			–
Celková výchozí užitná podlahová plocha (m²)				50 000
Roční cíl renovací (m²)				1 500

(1) Budovy, které mají celkovou užitnou podlahovou plochu nad 250 m², jsou k 1. lednu 2024 ve vlastnictví veřejných subjektů a nejsou renovovány na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie.

Vycházíme z předpokladu, že situace k 1. lednu 2024 je taková, že roční cíl renovací (v m²) je: 50 000 m² × 3 % = 1 500 m². Lze ho dosáhnout renovací budovy 4 (v uvedeném příkladu) nebo renovací více budov tak, aby součet jejich ploch představoval alespoň stejný počet m² (například budovy 9 a 10).

Roční cíl renovací zůstává po dobu platnosti směrnice (EU) 2023/1791 beze změny, a to i v případě, že do fondu budov přibudou nové budovy nebo dojde k demolicí či prodeji budov. Všechny nové budovy vlastněné veřejnými subjekty musí být podle článku 7 směrnice EPBD od 1. ledna 2028 budovami s nulovými emisemi. Článek také stanoví, že do doby použití tohoto požadavku na úroveň budovy s nulovými emisemi musí být všechny nové budovy alespoň budovami s téměř nulovou spotřebou energie.

Příklad demolice a náhrady

Členské státy mohou do ročního podílu renovace budov započítat podlahovou plochu nových budov ve vlastnictví veřejných subjektů, které jsou náhradami konkrétních budov veřejných subjektů zbořených v předchozích dvou letech. Příklad této výjimky je uveden v tabulce 9.

Tabulka 9

Příklad demolice a náhrady

Identifikátor budovy	Celková užitná podlahová plocha (v m ²)	Budova s téměř nulovou spotřebou energie	Budovy zahrnuté do výchozí hodnoty ⁽¹⁾	Stav	Celková užitná podlahová plocha budov, na kterou se vztahuje požadavek na renovaci (v m ²)
1	2 000	X			–
2	10 000		X		10 000
3	7 000		X		7 000
4	1 500		X		1 500
5	30 000		X		30 000
6	3 000	X			–
7	300	X			–
8	900	X			–
9	800		X	zbořená	800
10	700		X		700
11	1 200	X		nová budova	1 200
Celková výchozí užitná podlahová plocha (m²)					50 000
Roční cíl renovací					1 500

⁽¹⁾ Budovy s celkovou užitnou podlahovou plochou větší než 250 m²; jsou ve vlastnictví veřejných subjektů; k 1. lednu 2024 nejsou renovovány na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie.

Za předpokladu, že budova 11 byla postavena jako náhrada za konkrétní budovu (tj. budovu 9), která byla v předchozích dvou letech zbořena, lze podlahovou plochu budovy 11 započítat do cíle až do velikosti staré budovy, která byla zbořena. Započtení této budovy znamená, že zbývající cíl pro daný rok je $1\,500\text{ m}^2 - 800\text{ m}^2 = 700\text{ m}^2$.

Započtení 800 m² budovy 11 do cíle je možné pouze tehdy, pokud členský stát prokáže splnění dvou podmínek stanovených v čl. 6 odst. 4 směrnice (EU) 2023/1791, kterými jsou:

— **nákladová efektivnost:** (celkové náklady na demolici budovy 9 + celkové náklady na výstavbu budovy 11) < celkové náklady na renovaci budovy 9 na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi,

— **udržitelnost:**

— celková spotřeba energie budovy 9 za její odhadovanou ekonomickou životnost > (celková spotřeba energie budovy 11 za její odhadovanou ekonomickou životnost + celková energie během fáze výstavby budovy 11)

A

— celkové emise CO₂ budovy 9 během její odhadované ekonomické životnosti > (celkové emise budovy 11 během její odhadované ekonomické životnosti + celkové emise během fáze výstavby budovy 11).

2. Splnění požadavku na renovaci (alternativní přístup) – praktické příklady

Stanovení ročního cílového objemu rovnocenných úspor energie

Pro stanovení cílového ročního objemu úspor energie si členské státy mohou zvolit upřednostňovanou metodiku, pokud splní požadavky článku 6. Jedním ze způsobů, jak toho dosáhnout, je určit každý rok budovy, které mají být renovovány, podle kategorií a očekávaných úspor energie na základě standardních hodnot spotřeby energie referenčních budov před renovací a po ní. V příkladu uvedeném v tabulkách 10 a 11 je členský stát povinen renovovat 230 000 m² ročně, což však vede ke dvěma různým požadavkům na úspory energie pro rok X a rok X+1. Je to proto, že rozdělení budov v jednotlivých kategoriích se v obou letech liší. Uvedené údaje jsou čistě ilustrativní.

Tabulka 10

Odhad rovnocenných úspor energie v roce X

Typy referenčních budov, které mají být renovovány v roce X	Celková plocha budov k renovaci v roce X (v m ²)	Spotřeba energie před renovací (kWh/m ²)	Spotřeba energie po renovaci (kWh/m ²)	Úspory energie (kWh/m ²)	Celkové úspory energie (kWh)
Úřady	100 000	380	70	310	31 000 000
Budovy pro vzdělávání	50 000	400	70	330	16 500 000
Nemocnice	30 000	300	70	230	6 900 000
Sportovní zařízení	30 000	200	70	130	3 900 000
Ostatní	20 000	350	70	280	5 600 000
Celkové úspory energie, kterých má být dosaženo v roce X					63 900 000

Tabulka 11

Odhad rovnocenných úspor energie v roce X+1

Typy referenčních budov, které mají být renovovány v roce X+1	Celková plocha budov k renovaci v roce X+1 (v m ²)	Spotřeba energie před renovací (kWh/m ²)	Spotřeba energie po renovaci (kWh/m ²)	Úspory energie (kWh/m ²)	Celkové úspory energie (kWh)
Úřady	0	380	70	310	0
Budovy pro vzdělávání	100 000	400	70	330	33 000 000
Nemocnice	30 000	300	70	230	6 900 000
Sportovní zařízení	50 000	200	70	130	6 500 000
Ostatní	50 000	350	70	280	14 000 000
Celkové úspory energie, kterých má být dosaženo v roce X+1					60 400 000

Dalším způsobem, jak toho dosáhnout, by bylo podobně jako ve výše uvedených tabulkách odhadnout, která část fondu budov by byla v určitém časovém období (například do konce roku 2030) renovována, a odhadnout průměrné roční úspory za toto období.

DODATEK D

Další pokyny související s článkem 6 směrnice (EU) 2023/1791

Soupis budov veřejných subjektů

Ustanovení čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 obsahují druhy informací, které musí členské státy zveřejnit v rámci svého soupisu. Členské státy však mohou také využít této příležitosti ke shromažďování dalších informací na podporu cílů vnitrostátní politiky v oblasti budov a energetické účinnosti. Pro výpočet výchozí hodnoty pro cíl podle čl. 6 odst. 1 nebo 6 směrnice (EU) 2023/1791 lze použít podrobnější soupis. Může být například použit k vytvoření účinnější strategie renovace na vnitrostátní úrovni, a to:

- určením méně úsporných budov k renovaci,
- seskupení budov podle kategorií a typů, aby bylo možné vypracovat společné přístupy k renovaci,
- upřednostňováním nákladově efektivnějších renovací, například na základě certifikátu energetické náročnosti nebo jiných charakteristik budov,
- upřednostněním neužívaných budov, aby mohly být použity k poskytnutí zázemí organizacím po dobu rekonstrukce jejich budov.

Níže jsou uvedeny příklady dalších informací, které se členské státy mohou rozhodnout shromažďovat, včetně návrhů druhů údajů nebo více možností v závorkách:

Informace užitečné pro výpočet výchozí hodnoty a cíle podle článku 6 směrnice (EU) 2023/1791:

- budova vyjmutá z výchozí hodnoty pro renovace (ANO/NE)
- důvod vyjmutí ze základní hodnoty pro renovace (není ve vlastnictví / sociální bydlení není nákladově efektivní renovovat, k 1. 1. 2024 již úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie)
- úroveň účinnosti / stav renovace (budova s téměř nulovou spotřebou energie / budova s nulovou spotřebou energie / úroveň rovnocenná s budovou s téměř nulovou spotřebou energie ⁽¹⁾ podle čl. 6 odst. 2 písm. a) až c) / jiné)
- datum renovace (datum, pokud byla v předchozím bodě zvolena budova s téměř nulovou spotřebou energie / budova s nulovými emisemi / úroveň rovnocenná s budovou s téměř nulovou spotřebou energie podle článku 6)
- datum demolice (datum)
- datum výstavby budovy (datum)
- náhrada za zbořenou budovu (ANO/NE. Pole je k dispozici pouze v případě, že datum výstavby > 2026)

Další informace týkající se konkrétní budovy:

- adresa (řetězec)
- vlastník (buď ze seznamu veřejných subjektů, nebo neveřejný subjekt)
- stav užívání (ve vlastním užívání / pronajatá jinému veřejnému subjektu / pronajatá jiným organizacím než veřejným subjektům nebo soukromému sektoru / nevyužívaná)
- veřejný subjekt, jenž má budovu v užívání (v případě pronájmu jinému veřejnému subjektu)
- charakteristiky budovy:
 - druh budovy (například jedna kategorie pro odvětví uvedená v čl. 5 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791 nebo kategorie podle certifikátu energetické účinnosti)
 - současná energetická náročnost podle certifikátu energetické náročnosti (kWh/m²/rok)

⁽¹⁾ Stav renovace „úroveň rovnocenná s budovou s téměř nulovou spotřebou energie“ se vztahuje na budovy ve zvláštní kategorii, které sice nedosahují stavu budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi, ale mohou být započítány do ročního cíle.

- skutečná spotřeba energie na m² (kWh/m²/rok)
- kategorie energetické náročnosti (budova s nulovými emisemi, budova s téměř nulovou spotřebou energie, A, B, C atd.)
- hlavní paliva
- omezení (chráněná budova; budova ve vlastnictví ozbrojených sil; budova ve vlastnictví ústředních vládních institucí, která slouží účelům národní obrany; budovy užívané pro bohoslužby a náboženské účely)

Stav renovace:

- budova s pasem pro renovaci budovy (ANO/NE)
- rok vydání pasu (datum)
- rok, do kterého se předpokládá renovace na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie / budovy s nulovými emisemi

Členské státy mohou – ale nemají povinnost – tyto další informace zveřejnit, pokud se rozhodnou je shromažďovat. Zveřejnění dalších údajů poskytuje odvětví stavebnictví, společnostem poskytujícím energetické služby i veřejnosti informace o potřebách renovací ve veřejném sektoru.

Tabulka 12

Shrnutí údajů požadovaných a doporučených pro soupis

Druh	Údaje
Povinné shromažďování a zpřístupňování veřejnosti	Podlahová plocha Certifikát energetické náročnosti
Povinné shromažďování a zpřístupňování veřejnosti, pokud jsou informace k dispozici	Naměřená spotřeba týkající se vytápění, chlazení, elektřiny a teplé vody
Důrazně se doporučuje shromažďovat s cílem usnadnit používání soupisu	Veřejný subjekt, jenž má budovu v užívání Město/region Adresa Zda je budova ve vlastnictví nebo v nájmu
Údaje, které mohou členskými státy umožnit vypočítat výchozí hodnotu a roční cíl	Zda je budova zahrnuta do výchozí hodnoty pro renovace nebo je z ní vyjmuta Stav renovace Datum renovace Datum demolice Datum výstavby budovy Zda je budova náhradou za zbořenou budovu
Další údaje užitečné pro využití soupisu jako nástroje pro plánování renovací fondu budov veřejných subjektů	Vlastník Stav užívání Subjekt, jenž má budovu v užívání Charakteristiky budovy: Druh budovy Aktuální úroveň energetické náročnosti ...

Některé z těchto informací lze nalézt v certifikátu energetické náročnosti a bylo by užitečné je přepsat do datového formátu, pokud je certifikát energetické náročnosti přiložen pouze ve formátu PDF. Další údaje může být nutné shromáždit jinými prostředky. Členské státy je mohou získat z jiných databází nebo mohou provést průzkum mezi vlastníky a uživateli budov a pravidelně provádět následná zjišťování, aby se zajistila aktuálnost informací. Další možností je vytvořit databázi, která by byla přístupná na dálku a do níž by měly přístup a mohly ji aktualizovat samy veřejné subjekty. S cílem omezit administrativní zátěž a zlepšit kvalitu shromažďovaných údajů mohou členské státy rovněž zavést řešení, která proces sběru údajů zautomatizují, například prostřednictvím inteligentního měření, řešení založeného na systému řízení budovy (BMS), internetu věcí a digitalizovaných energetických systémů.

Za účelem zajištění konzistentnosti a odpovědnosti mohou členské státy zvážit určení jednoho veřejného subjektu, který by soupis spravoval a aktualizoval, a také zavedení postupů a nástrojů k provádění těchto úkolů. Takový subjekt by se mohl podílet i na dalších úkolech v oblasti podávání zpráv a plánování souvisejících s opatřeními zaměřenými na snižování náročnosti fondu budov s cílem zajistit synergie a předcházet zdvojení.

Propojení se shromažďováním údajů souvisejících se směrnicí EPBD nabízí členským státům možnost přímo importovat údaje z jiných databází údajů a používat soupis jako nástroj na podporu politiky. Například vzhledem k tomu, že všechny veřejné budovy musí mít certifikát energetické náročnosti a všechny certifikáty energetické náročnosti musí být nahrány do společné databáze, mohou být členské státy schopny takto získat údaje týkající se veřejných subjektů a automaticky sestavit většinu soupisu bez zdvojení práce.

S cílem zajistit rychlé a účinné shromažďování mohou členské státy zvážit tyto podpůrné činnosti:

- Zahájení komunikační kampaně zaměřené na všechny veřejné subjekty (a zaměřené především na místní veřejné subjekty) s cílem informovat je o požadavcích týkajících se podávání zpráv o budovách, které vlastní nebo užívají.
- Vytvoření standardních šablon nebo přímých přístupových bodů do vnitrostátní databáze, pokud možno předem vyplněných, které mohou veřejné subjekty použít k vykazování údajů o budovách, které vlastní nebo užívají.
- Umožnit veřejným subjektům využívat soupis pro vlastní plánování a podávání zpráv, například tím, že jim umožní zobrazit souhrnné údaje o jejich fondu budov, průměrné hodnoty a trendy.

Článek 6 klade důraz na veřejný sektor kvůli jeho příkladné roli – tj. opatření veřejného sektoru by měla snížit překážky, které brání ostatním subjektům zavádět opatření na zvýšení energetické účinnosti a renovovat budovy, a to především prokázáním jejich proveditelnosti, nákladové efektivity a širších přínosů. Renovace budov veřejných subjektů pomůže dodavatelskému řetězci rozvíjet odborné znalosti a zkušenosti, aby mohl lépe radit soukromým zákazníkům. Šíření relevantních údajů o renovaci budov je proto důležité pro budování kapacit ve stavebnictví, ale i v jiných odvětvích (například ve financování). Pro plné využití dopadu příkladné role budov veřejných subjektů lze zohlednit tyto úvahy:

- využití soupisu ke shromáždění údajů užitečných pro fázi šíření,
- shromáždění a prezentace relevantních informací zúčastněným stranám, například náklady na instalaci, provozní náklady, energetická náročnost (odhady *ex ante* a *ex post*) nebo jiné praktické aspekty,
- naplánování strategie šíření informací, která bude schopna oslovit zúčastněné strany z průmyslu, podniků a domácností díky relevantním a účinným sdělením,
- určení případových studií a osvědčených postupů, které lze sdílet, včetně zajištění fyzické viditelnosti zásahů v renovovaných budovách.

Splnění ročního požadavku na renovaci

Členské státy by měly zvážit několik přístupů, jak podpořit renovace budov ve vlastnictví veřejných subjektů:

- Stanovení jasné a dlouhodobé strategie pro renovaci veřejných budov, například vnitrostátní plány renovace budov. Kromě finančních zdrojů by pro mnoho subjektů, na které se vztahuje článek 6 směrnice (EU) 2023/1791 (veřejné subjekty, které vlastní nebo si najímají budovy), mohlo být přínosné, pokud by se jim dostalo pomoci s tím, jak efektivně a účinně zadávat zakázky na renovace a jak renovace efektivně a účinně organizovat.
- Určení ústředního orgánu, který bude odpovědný za stanovení priorit a plánování renovací. Ústřední orgán by mohl být odpovědný za určení, které budovy by měly být renovovány jako první, a to s ohledem na spotřebu energie, současné užití a aktuální plány subjektu, jež budovu užívá. Ústřední orgán by přitom mohl využívat údaje ze soupisu vytvořeného v souladu s čl. 6 odst. 5 směrnice (EU) 2023/1791. Tento orgán by pak mohl ve spolupráci s odpovědnými subjekty naplánovat renovaci tak, aby nová budova podporovala i dlouhodobou strategii subjektu, jež budovu užívá. Mohl by být také pověřen podporou subjektu při hledání možností financování stavebních prací.

- Priority při renovaci budov veřejných subjektů by mohly být stanovovány také decentralizovaně, na základě úrovně motivace veřejných subjektů, které předmětné budovy vlastní. Ústřední orgán by byl odpovědný za vytvoření programu financování, do kterého by se mohly přihlásit veřejné subjekty, které by chtěly své budovy renovovat. Tato možnost by měla být doprovázena informačními kampaněmi s cílem zvýšit povědomí veřejných subjektů o tom, že je program financování k dispozici. Tato možnost nemusí členskými státy umožnit dosáhnout jejich ročních cílů, pokud o financování na podporu renovace svých budov nepožádá dostatečný počet veřejných subjektů. Tento přístup by také nevyužil možnosti stanovit priority na základě toho, že se nejprve renovují budovy s největšími úsporami za nejnižší náklady (nebo podle jiného strategického kritéria).
- Zvážení alternativních mechanismů financování, jako jsou smlouvy se společnostmi poskytujícími energetické služby, a podpořit centrálně veřejné subjekty, které jsou těmto přístupům otevřené.

Členské státy by rovněž měly zvážit vypracování a zveřejnění jasných metodik s cílem:

- konzistentně určit budovy k renovaci, což veřejným subjektům pomůže vhodně zvážit nákladovou efektivitu a technickou, ekonomickou a funkční proveditelnost,
- pomoci veřejným subjektům, které vlastní sociální bydlení, odhadnout, zda lze renovaci na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie provést v rámci kritérií nákladové neutrality. Je třeba vzít v úvahu, že členské státy se i tak mohou rozhodnout renovovat sociální bydlení, které nesplňuje kritéria nákladové neutrality, na úroveň budovy s téměř nulovou spotřebou energie nebo budovy s nulovými emisemi,
- podporovat veřejné subjekty při nakládání s budovami zařazenými do zvláštních kategorií (chráněné budovy, budovy patřící ozbrojeným silám nebo sloužící účelům národní obrany a budovy užívané pro bohoslužby a náboženské účely). Tato metodika může veřejným subjektům pomoci:
 - zařadit tyto budovy do správných kategorií,
 - stanovit úroveň energetické náročnosti nebo soubor kritérií, kterých musí budovy patřící do zvláštních kategorií, jak jsou definovány v čl. 6 odst. 2 směrnice (EU) 2023/1791, dosáhnout, aby mohly být započítány do požadavku na renovaci. Tato metodika může například stanovit, které stavební prvky lze měnit v souladu s kategorií budovy,
 - určit metodiku pro stanovení, kdy může splnění některých minimálních požadavků na energetickou náročnost nepřijatelně změnit charakter nebo vzhled chráněných budov. Tato metodika by mohla být propojena s tím, jak vnitrostátní normotvůrci řeší chráněné budovy (například různé stupně ochrany), a poskytnout architektům a inženýrům jasné pokyny, co lze považovat za přijatelnou úroveň změn,
 - řešit případy, kdy budova může plnit různé účely (například náboženské účely, ale i společenské akce).